

Stichting Pensioenfonds PostNL

Actuariële en bedrijfstechnische nota

15 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Missie, Visie en Doelstellingen	4
3. Financiële sturingsmiddelen	6
4. Organisatie en interne beheersing	8
5. Risicomanagement	12
6. Pensioenregelingen	16
7. Voorzieningen	19
8. Toeslagbeleid	25
9. Financiering	27
10. Premiebeleid	29
11. Beleggingsbeleid	31
12. Waardebepaling	51
Bijlage 1 Verklaring Beleggingsbeginselen	53
Bijlage 2 Vereist eigen vermogen	57
Bijlage 3 Toelichting Beleggingsbeleid	61
Bijlage 4 Toelichting PremieBeleid	68
Bijlage 5 Tabel pensioenfonds specifieke ervaringssterfte / partnerfrequenties	72
Bijlage 6 Financieel crisisplan	75
Bijlage 7 Procedure URM-scenario's	88
Bijlage 8 Parameters prognoseberekningen	92
Begrippenlijst	93

1. Inleiding

Stichting Pensioenfonds PostNL (PF PostNL) is een ondernemingspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1989 en is vastgelegd in het Pensioenreglement van PF PostNL L. De inhoud van de pensioenregeling en de bijbehorende reglementen zijn voor het laatst gewijzigd per 31 december 2022.

Waar in deze actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) gesproken wordt over de "vennootschap" of "werkgever" wordt bedoeld PostNL N.V. PF PostNL heeft geen directe contractuele relatie met individuele aangesloten werkgevers binnen de PostNL groep en andere gelieerde werkgevers.

Deze Abtn, inclusief bijlagen, is vastgesteld op 15 maart 2024 en vervangt alle voorgaande versies.

Bij deze Abtn behoren de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: Verklaring Beleggingsbeginselen;
- Bijlage 2: Vereist Eigen Vermogen;
- Bijlage 3: Toelichting Beleggingsbeleid;
- Bijlage 4: Toelichting Premiebeleid;
- Bijlage 5: Tabel pensioenfonds specifieke ervaringssterfte;
- Bijlage 6: Financieel crisisplan;
- Bijlage 7: Procedure URM-scenario's;
- Bijlage 8: Parameters prognoseberekeningen
- Begrippenlijst.

Daarnaast kent PF PostNL o.a. de volgende fonds- en beleidsdocumenten:

- Uitvoeringsovereenkomst met PostNL N.V.;
- Statuten;
- Pensioenreglementen 31 december 2023 (cao en pao) (halfjaarlijkse actualisatie);
- Reglement gemoedsbezwaarden;
- Reglement en Kiesreglementen verantwoordingsorgaan;
- Charter en Reglement Raad van Toezicht;
- Document Inrichting Sleutelfuncties, Dagelijks Bestuur en Commissies;
- Klachten- en geschillenreglement;
- Gedragscode en integriteitsbeleid;
- Incidentenregeling;
- Regeling melden vermoeden misstand;
- Privacybeleid;
- Uitbestedingsbeleid;
- Geschiktheidsbeleid en opleidingsplan;
- Communicatiebeleidsplan;
- Raamwerk Integraal Risicomanagement;
- Beleid ERB;
- Beheersing Strategische risico's
- IT – en Informatiebeveiligingsbeleid;
- Strategisch Beleggingsbeleid
- Beleggingsplan;
- Mediaprocedure.

2. Missie, Visie en Doelstellingen

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in 2022 haar missie en visie en doelen vastgesteld en heeft besloten dat deze missie en visie ook voor alle communicatiedoelstellingen en communicatie -inspanningen leidend zullen zijn.

PostNL heeft samen met FNV, CNV en BVPP het pensioen voor de postbodes, pakketbezorgers, postsorteerders en mensen van het hoofdkantoor al sinds 1989 bij Pensioenfonds PostNL ondergebracht. Sociale partners van PostNL hebben bewust gekozen voor het fonds als eigen ondernemingspensioenfonds. Op die manier hebben sociale partners van PostNL de meeste invloed en zeggenschap over de opgebouwde pensioenen. Het pensioenfonds heeft zo een eigen bij PostNL passende identiteit. Deze identiteit kenmerkt zich door betrouwbaarheid en betrokkenheid. Het pensioenfonds weten wat voor vragen op pensioengebied er leven bij de (voormalige) werknemers van PostNL. De verbondenheid, het onderlinge vertrouwen en de wederzijdse loyaliteit tussen PostNL, de betrokken werknemersorganisaties, alle andere betrokkenen en het pensioenfonds zijn daardoor groot.

Missie

Wij zijn er om voor jou, als deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde, (voormalige) werknemer van PostNL, een betrouwbaar pensioen te verzorgen.

Visie

Een betrouwbaar pensioen, dat betekent dat je op ons kunt rekenen voor:

- een uitgekiende balans tussen enerzijds een zo koopkrachtig mogelijk en anderzijds een zo stabiel mogelijk pensioen;
- eenvoudige, heldere communicatie en gepersonaliseerde keuzebegeleiding;
- duurzaam handelen met als focus klimaatactie en goede gezondheid en welzijn;
- efficiënte uitvoering van de door sociale partners afgesproken regeling.

Doelen

Onze doelen zijn dan ook:

- de ingelegde premies zo beleggen dat deze, binnen de risicohouding van het fonds, maximaal financieel renderen voor een betrouwbaar pensioen. Daartoe beleggen we volgens onze beleggingsovertuigingen¹ ;
- voor elkaar krijgen van maatschappelijke impact. Wij doen er alles aan om zo te beleggen dat de doelen uit het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 haalbaar blijven zover dat binnen onze macht ligt. Dit betekent dat we de "Paris Aligned Benchmark"(hierna: PAB) overtreffen;
- jou inzicht geven in je pensioen, zorgen dat je verwachtingen realistisch zijn en dat je weet wanneer en hoe je in actie moet komen. En dat je makkelijk met ons in contact kunt komen;
- realiseren van kloppend pensioenbeheer en afgewogen vermogensbeheer tegen lage kosten. Dit doen we door uitbesteding bij zorgvuldig gekozen partijen. Die partijen sturen we actief aan en controleren we voortdurend.

Bij al onze doelen wegen we goed af welke risico's ervoor nodig zijn en hoe we deze risico's zo klein mogelijk kunnen houden

Risicohouding DB-vermogen

De risicohouding vormt het kader voor de aanvaarding van de opdracht van sociale partners door het pensioenfonds, het vaststellen van het beleid (bv. het strategisch beleggingsbeleid) en verantwoording achteraf van het pensioenfonds over het gevoerde beleid. De risicohouding is vastgesteld door het pensioenfonds na overleg met het verantwoordingsorgaan en na overleg met sociale partners.

De hoofdpunten van de risicohouding zijn:

- Minimaliseer kans op onvoorwaardelijk korten voor de eerstvolgende vijf jaren;
- Minimaliseer kans op een dekkingsgraad lager dan de kritische grens;
- Maximaliseer het verwachte pensioenresultaat;
- Risicohouding op korte termijn wordt uitgedrukt in termen van Vereist Eigen Vermogen (VEV), hiervoor geldt het strategische VEV van +/- 2%-punt;
- Risicohouding op lange termijn wordt uitgedrukt in pensioenresultaat;
- Dynamisch rente afdekkingsbeleid op basis van rentetriggers.

Risicohouding DC-vermogen

De risicohouding van de opbouwfase wordt uitgedrukt in de maximaal aanvaardbare afwijking (verschil tussen verwachting/mediaan en slecht-weer scenario/5% percentiel) van het pensioen op de pensioendatum.

Onderstaande tabel toont, voor zowel het beleid gericht op een stabiele uitkering als het beleid gericht op een variabele uitkering, de maximaal geaccepteerde afwijking in reële pensioenuitkomsten op de pensioendatum.

Leeftijd	Stabiele uitkering	Variabele uitkering
21 - 57	62%	65%
58 - 67	36%	47%

Ambitie

Het pensioenfonds heeft een ambitieniveau van 70% van de afgeleide consumentenprijsindex (CPI afgeleid). De toeslagverlening is voorwaardelijk; er is geen recht op een toeslag. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd, deze wordt gefinancierd uit beleggingsrendement.

Het pensioenfonds onderstreept het belang om helder en open te communiceren richting de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het pensioenfonds. De afspraak om zo spoedig mogelijk over het al dan niet verlenen van toeslagen en het opbouwpercentage te communiceren vanuit het pensioenfonds, de werkgever en de vakorganisatie gezamenlijk is hier een belangrijk onderdeel van.

3. Financiële sturingsmiddelen

Toeslag

Het streven is, om met inachtneming van het ambitieniveau van 70%, de ingegane pensioenen en de premievrije aanspraken, alsmede de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers, jaarlijks te indexeren. Het ambitieniveau zal niet behaald worden als de financiële positie van PF PostNL daarvoor niet toereikend is. PF PostNL beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken worden aangepast.

Het is voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre een toeslag zal worden verleend.

Financiering en premie

Jaarlijks wordt getoetst of de feitelijke premie voldoet aan de wettelijke vereisten en wordt deze getoetst aan de (gedempte) kostendekkende premie. In het geval de kosten van de opbouw van pensioenaanspraken in enig jaar op basis van de gedempte kostendekkende premie meer bedragen dan de feitelijke premie, zal het bestuur de opbouw in dat jaar verlagen naar rato van het tekort.

Beleggingen

Het beleggingsbeleid is gebaseerd op de doelstelling van PF PostNL. Om de doelstelling van PF PostNL te bereiken, wordt op zo'n manier belegd dat een optimaal rendement wordt behaald tegen aanvaardbare risico's. Het strategisch beleggingsbeleid wordt door middel van een ALM-studie afgestemd op de verplichtingen van PF PostNL, inclusief het streven naar welvaartsvastheid van ingegane pensioenen en premievrije pensioenaanspraken. Door het strategische beleggingsbeleid jaarlijks te herijken kan, behalve op de verandering in externe factoren, worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van PF PostNL en van de vennootschap, alsmede de betrokken vakorganisaties.

PF PostNL belegt vanuit de 'prudent person' gedachte en belegt op een maatschappelijk verantwoorde wijze, waardoor een positieve bijdrage wordt geleverd aan een duurzame samenleving.

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets heeft tot doel om inzicht te geven in de effecten van de (financiële) opzet en de zelfgekozen normeringen (ondergrenzen). Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan verwachtingen en risico's. Tevens heeft deze toets tot doel een onderbouwing te geven in hoeverre het beleid evenwichtig is, en of het premiebeleid realistisch en haalbaar is. De haalbaarheidstoets biedt tot slot de grondslagen voor communicatie op individuele basis naar deelnemers.

De parameters die worden gehanteerd in de haalbaarheidstoets berekeningen (naast de parameters zoals opgenomen in hoofdstuk 7) en in overige prognoseberekeningen staan vermeld in Bijlage 8.

Grenzen haalbaarheidstoets

Het bestuur heeft naar aanleiding van de risicohouding de volgende grenzen vastgesteld die in de jaarlijkse haalbaarheidstoets worden getoetst:

- Ondergrens verwacht pensioenresultaat op pensioenfondsniveau vanuit financiële positie van Vereist Eigen Vermogen (mediaan): 80%
- Ondergrens verwacht pensioenresultaat op pensioenfondsniveau vanuit feitelijke financiële positie (mediaan): 85%
- Maximale afwijking van pensioenresultaat op pensioenfondsniveau in slecht weerscenario vanuit feitelijke financiële positie (5% percentiel): 35%

Deze grenzen zijn opnieuw vastgesteld naar aanleiding van de aanpassing van de pensioenregeling per 31 december 2022.

Bij overschrijding van deze grenzen wordt in overleg getreden met de sociale partners.

Naast deze ondergrenzen, wordt in de jaarlijkse haalbaarheidstoets onderzocht of PF PostNL vanuit de financiële positie van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen in staat is om binnen de wettelijke herstelperiode van 10 jaar te herstellen tot het niveau van het Vereist Eigen Vermogen.

Tevens wordt in de haalbaarheidstoets onderbouwd of het premiebeleid over de gehele periode realistisch en haalbaar is.

Financieel crisisplan

In het financieel crisisplan zijn maatregelen opgenomen die PF PostNL kan inzetten wanneer het realiseren van de doelstellingen van PF PostNL in gevaar komt. Het plan bevat de kritische financiële grenzen, de beschikbaarheid en de inzet en effectiviteit van de maatregelen. Daarnaast wordt in het financieel crisisplan invulling gegeven aan een evenwichtige belangenbehartiging en de communicatie in voorkomende situaties.

4. Organisatie en interne beheersing

Samenstelling bestuur

PF PostNL wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit tien bestuursleden. PF PostNL heeft een paritair bestuur, met vier leden als vertegenwoordigers van de werkgever en zes leden, van wie vier als vertegenwoordigers van (gewezen) deelnemers en twee als vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden. Ieder bestuurslid heeft één stem binnen het bestuur. De werkgever wijst de voorzitter aan. De plaatsvervangend voorzitter, de secretaris en de plaatsvervangend secretaris worden door het bestuur aangewezen waarbij de plaatsvervangend voorzitter een vertegenwoordiger van de (gewezen) deelnemers of pensioengerechtigden is.

De vertegenwoordigers van de werkgever worden voorgedragen door de werkgever. De vertegenwoordigers van de (gewezen) deelnemers worden voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad (COR) van PostNL: drie vertegenwoordigers vanuit de vakorganisaties die betrokken zijn bij het cao-overleg van PostNL (te weten één vanuit FNV, één vanuit CNV Publieke Zaak en één vanuit de BVPP) en één vertegenwoordiger rechtstreeks door de COR. De vertegenwoordigers van de Pensioengerechtigden worden voorgedragen door de vertegenwoordigers uit de geleding Pensioengerechtigden die zitting hebben in het verantwoordingsorgaan.

In alle gevallen beoordeelt het bestuur de voorgedragen kandidaat op geschiktheid en betrouwbaarheid aan de hand van een door de RvT goedgekeurde opgestelde profielschets. Indien de kandidaat geschikt wordt geacht, benoemt het bestuur, met inachtneming van het in artikel 106 van de Pensioenwet bepaalde, de kandidaat tot (aspirant) bestuurder. Indien het bestuur een kandidaat niet geschikt acht, verzoekt het de vertegenwoordigers van de voordragende geleding een nieuwe kandidaat voor te dragen. Het bestuur legt de benoeming van een voorgedragen kandidaat-bestuurslid voor aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht kan de benoeming van deze kandidaat beletten indien deze niet voldoet aan de profielschets. Voor de werving, selectie en (her)benoeming van bestuursleden is een procedure opgesteld, die is opgenomen in het beleidsplan Geschiktheid.

De samenstelling van het bestuur voldoet aan de criteria voor de individuele en collectieve geschiktheid, zoals vastgelegd in het beleidsplan Geschiktheid, waarbij ook de bevordering van kennis en competenties de nodige aandacht krijgt.

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld, bestaande uit zes leden, waarvan een derde afkomstig is uit de geleding van de deelnemers, een derde uit de geleding van de aangesloten ondernemingen en een derde uit de geleding van de pensioengerechtigden. De vertegenwoordigers van de geleding namens de deelnemers worden gekozen door en uit de deelnemers. De leden namens de aangesloten ondernemingen worden benoemd door de werkgever. De leden namens de pensioengerechtigden worden gekozen door en uit de pensioengerechtigden.

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht, die bestaat uit drie onafhankelijke, door het bestuur benoemde deskundigen.

Met ingang van 13 januari 2019 is de Pensioenwet aangepast aan de IORP II-richtlijn. Dit betekent dat pensioenfondsen over drie hierna te noemen onafhankelijke sleutelfuncties moeten beschikken. PF PostNL heeft besloten om de drie sleutelfuncties als volgt in te richten:

- De sleutelfunctiehouder actuariële functie is belegd buiten het bestuur bij de certificerend actuaaris.
- De sleutelfunctiehouder risicobeheer is belegd bij een bestuurslid.

- De sleutelfunctiehouder internal audit is belegd bij een bestuurslid.

Alle sleutelfunctiehouders rapporteren aan het bestuur en de Raad van Toezicht en hebben een meldplicht naar DNB, zoals omschreven in artikel 143a lid 3 Pensioenwet.

De structurele inrichting van de sleutelfunctiehouders en -vervullers is vastgelegd in het document 'Inrichting Sleutelfuncties, Dagelijks Bestuur en Commissies'. PF PostNL heeft één bestuurslid benoemd tot SFH risicobeheer. PF PostNL heeft tevens één bestuurslid tot sleutelfunctiehouder internal audit benoemd. Tot medio 2023 was de rol van sleutelfunctie vervuller belegd bij de audit afdeling van de sponsor. Vanaf 1 januari 2024 heeft het fonds de rol van sleutelfunctie internal audit vervuller bij een externe professionele partij onder gebracht.

De commissies van PF PostNL zijn voorbereidend voor bestuursvergaderingen en niet besluitvormend. Commissies hebben wel een mandaat op vooraf vastgestelde taken op operationeel gebied en leggen hierover verantwoording af aan het bestuur. Dit mandaat is vastgelegd in het document 'Inrichting Sleutelfuncties, Dagelijks Bestuur en Commissies'. Commissieleden kunnen in meerdere commissies als formeel lid acteren, met uitzondering van de bestuursleden die zijn aangesteld als sleutelfunctiehouder risicobeheer en sleutelfunctie internal audit. Vanwege de onafhankelijke positie van deze sleutelfunctiehouders voor het gehele pensioenfonds kunnen deze bestuursleden alleen als toehoorder aanwezig zijn bij andere commissievergaderingen.

Het bestuur

Het bestuur heeft ter voorbereiding van de bestuursvergaderingen de volgende commissiestructuur:

- Dagelijks Bestuur (DB);
- Beleggingscommissie (BC);
- Financiële Commissie (FC);
- Pensioen en Communicatie Commissie (PCC).

De beschrijving van verantwoordelijkheden, taken en mandaat van de commissies en sleutelfunctiehouders is opgenomen in het document 'Inrichting Sleutelfuncties, Dagelijks Bestuur en Commissies'.

Het bestuur, het DB en de commissies worden ondersteund door een bestuursbureau.

Het bestuur vergadert ten minste viermaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of de secretaris dit nodig acht. Van de vergadering wordt verslag gemaakt. Jaarlijks stelt PF PostNL een begroting vast. Deze is onder andere gebaseerd op de aannames en uitkomsten van de deelnemerspopulatie, de aard, omvang, kwaliteit en servicegraad zoals vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomsten, het belegd vermogen, kosten bestuur en bestuursbureau en kosten van het toezicht (AFM/DNB).

Het bestuur van PF PostNL maakt bij de goedkeuring van het jaarverslag gebruik van een externe accountant en een externe certificerend actuaaris.

Het bestuur als totaal en elk der bestuursleden afzonderlijk kunnen deskundigen raadplegen en zich ter vergadering door hen laten bijstaan. PF PostNL heeft de bevoegdheid om de managementinformatie te laten controleren door auditors, of anderszins een audit bij de uitbestedingspartners uit te (laten) voeren.

Integriteit

De hoofdelementen van het integriteitsbeleid hebben betrekking op de uitbesteding en belangenverstrengeling. Ter voorkoming van (elke schijn van) belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij PF PostNL aanwezige informatie is er een gedragscode die geldt voor alle aan PF PostNL verbonden personen, (onder meer de bestuursleden). Het fonds heeft een externe compliance officer aangesteld die de naleving van de gedragscode toetst en het fondsbestuur gevraagd en ongevraagd adviseert over integriteitsaangelegenheden, zoals het integriteitsbeleid. Daarnaast is de compliance officer nauw betrokken bij de jaarlijkse SIRA (systematische integriteitsrisico-analyse).

PF PostNL beschikt over een incidentenregeling als bedoeld in artikel 19a van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. In de incidentenregeling zijn de procedures en maatregelen met betrekking tot de omgang met en vastlegging van incidenten beschreven. Het fonds heeft een externe privacy officer aangesteld die zorgt voor de naleving van het beleid rondom privacy en het fondsbestuur gevraagd en ongevraagd adviseert over privacy gerelateerde onderwerpen, zoals de AVG en datalekken. Daarnaast beschikt PF PostNL over een klokkenluidersregeling.

Uitbesteding

PF PostNL heeft vrijwel alle operationele activiteiten uitbesteed. Belangrijke randvoorwaarde daarbij is dat de hieruit voortvloeiende risico's afdoende worden beheerst, zodat de continuïteit, kwaliteit en integriteit van de uitbestede processen gegarandeerd zijn en blijven. Tevens zijn uitbestedingspartijen gehouden de bepalingen van de statuten van PF PostNL, het pensioenreglement, de mandaten en de uitvoeringsovereenkomst tussen PF PostNL en de werkgever, in acht te nemen.

Met alle uitbestedingsrelaties is een schriftelijke overeenkomst opgesteld alsmede een Service Level Agreement (SLA). PF PostNL heeft beleid geformuleerd dat is uitgewerkt in een apart document Uitbestedingsbeleid. Dit beleid is van toepassing op alle uitbestedingen van PF PostNL.

PF PostNL heeft de volgende kritische of belangrijke uitbestedingspartijen: :

- TKP Pensioen BV te Groningen (hierna te noemen: TKP), onderdeel van ASR N.V. Dit betreft het uitvoeren van de pensioenadministratie (inclusief de wettelijke en overige pensioencommunicatie) en het pensioenbeheer, daarnaast ook actuariële, juridische en communicatieadvisering;
- Van Lanschot Kempen Investment Management (hierna te noemen: VLK IM) te Amsterdam als fiduciair manager. VLK IM is verantwoordelijk voor de strategische beleidsadvisering en stuurt een groot aantal externe vermogensbeheerders aan. Cardano te Rotterdam is aangesteld voor het beheer van de LDI-portefeuille;
- BNP Paribas Securities Services (hierna te noemen BNP Paribas) te Utrecht is aangesteld als Custodian.

TKP en VLK IM ondersteunen het bestuur door middel van beleidsadvisering op het terrein van de aan hen uitbestede taakgebieden. Aan een aantal personen, werkzaam bij deze uitbestedingspartners, heeft PF PostNL de bevoegdheid gegeven om in tweetallen PF PostNL te vertegenwoordigen (procuratie/volmacht). Specifiek met TKP is overeengekomen dat TKP de persoonsgegevens uitsluitend zal gebruiken ten behoeve van PF PostNL in het kader van de met TKP afgesloten overeenkomst en deze als vertrouwelijk zal behandelen.

Waar van toepassing is met uitbestedingspartijen een verwerkersovereenkomst afgesloten.

De integriteit en interne beheersing van uitbestedingspartners is zoveel mogelijk gewaarborgd door de maatregelen die zijn opgenomen in de met hen afgesloten overeenkomsten en SLA's. Dit is nader uitgewerkt in het Uitbestedingsbeleid. Naast de uitbesteding van de reguliere operationele activiteiten laat het bestuur zich op ad hoc basis ondersteunen door deskundigen op specifieke onderwerpen.

Rapportages

PF PostNL beschikt voor de uitoefening van haar taken over verschillende soorten rapportages. De belangrijkste zijn:

- Jaarlijkse haalbaarheidstoets;
- Jaarlijkse risico-analyse ten behoeve van risico-monitoring;
- ALM-analyse ter beoordeling van het strategisch beleggingsbeleid, inclusief een gevoeligheidsanalyse van de kans op onderdekking;
- Kwartaalrapportage over de uitvoering van de activiteiten en de financiële positie en dekkingsgraad van PF PostNL;
- Kwartaalrapportage inzake de beleggingen;
- Kwartaalrapportage integrale fondsrapportage;
- Maandrapportage over de financiële positie en dekkingsgraad van PF PostNL;
- Weekrapportage met daarin de ontwikkeling van dekkingsgraden en (effecten van) rentes;
- Informatie over relevante ontwikkelingen op pensioengebied en vermogensbeheer en de mogelijke consequenties hiervan voor PF PostNL (via updates tijdens vergaderingen, marktupdates, en nieuwsbrieven, waaronder nieuwsberichten van DNB en de koepelorganisatie);
- Jaarverslag van PF PostNL;
- Jaarrapportage van de externe accountant;
- Jaarrapportage van de certificerend actuaaris;
- Actuarieel rapport van de Pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO);
- ISAE3402-type II rapportage uitvoeringsorganisaties (zie voor nadere toelichting het Uitbestedingsbeleid);
- Jaarlijkse ICS (In Control Statement);
- MVB jaarverslag;
- MVB (KPI) dashboard

5. Risicomanagement

PF PostNL is verantwoordelijk voor een beheerste en integere bedrijfsvoering en hanteert een integraal model voor risicomanagement. Dit model ligt vast in het Raamwerk Integraal Risicomanagement (IRM). Het risicomanagement van PF PostNL bestaat uit de volgende onderdelen:

- Risicostrategie en risicobereidheid.
- Risico governance.
- Risicotaxonomie.
- Risicobeleid.
- Risicocultuur.
- Risicomanagement proces.
- Instrumenten en technieken.

De volgende paragrafen geven een toelichting op deze onderdelen.

Risicostrategie en risicobereidheid

De risicostrategie is gericht op het beheersen van risico's, zodanig dat de strategische doelstellingen van PF PostNL zo efficiënt mogelijk gerealiseerd kunnen worden en binnen de geformuleerde risicohouding van het fonds vallen. Daartoe maakt het bestuur bij besluitvorming gebruik van het risicoraamwerk zoals beschreven in het IRM.

De risicobereidheid geeft aan welke hoofd risico's (zie Risicotaxonomie) PF PostNL bereid is te nemen bij het nastreven van de doelstellingen. De risicobereidheid is richtinggevend voor de wijze waarop het bestuur omgaat met risico's en vormt de referentie bij het bepalen of het netto risico aanvaardbaar is. Voor de inschaling hanteert PF PostNL een driepuntschaal: laag, midden en hoog.

Risico governance

PF PostNL heeft het risicomanagement ingericht op basis van het Three Lines model. Het risicomanagement is hiermee verankerd in de organisatiestructuur van bestuur en commissies, waarbij het bestuur de eindverantwoordelijkheid heeft.

De eerste lijn betreft de uitvoering van de plannen en de beheersing van de daarmee verbonden risico's en wordt gevormd door het Dagelijks Bestuur, de Financiële Commissie, de Beleggingscommissie, de Pensioen- en Communicatiecommissie en het Bestuursbureau.

De tweede lijn omvat de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder actuariaat en de Compliance Officer. De tweede lijn faciliteert de eerste lijn in de uitvoering van risicoanalyses, draagt richtlijnen en standaarden voor risicomanagement aan en geeft gevraagd en ongevraagd onafhankelijk advies.

De derde lijn toetst de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met mogelijkheden tot verbetering. De derde lijn wordt gevormd door de interne auditfunctie.

Risicotaxonomie

PF PostNL heeft op basis van onderzoek en analyses de relevante risico's onderkend en ingedeeld in strategische, financiële en niet-financiële risico's. Deze groepen zijn onderverdeeld in hoofd risico's die verder zijn uitgewerkt in risico-items.

PF PostNL onderscheidt de volgende hoofdrisico's:

- Omgevingsrisico's.
- Risico's financiële opzet.
- Toekomstvastheidsrisico's.
- Mismatch/renterisico's.
- Marktrisico's.
- Kredietrisico's.
- Liquiditeitsrisico's.
- Inflatie risico's.
- Actieve risico's.
- MVB-beleggingsrisico's.
- Verzekeringstechnische risico's.
- Operationele risico's.
- Uitbestedingsrisico's.
- IT-risico's.
- Integriteitsrisico's.
- Juridisch risico's.
- Reputatierisico's.

Risicobeleid

De uitwerking van de hoofdrisico heeft PF PostNL opgenomen in beleid. In dat beleid is de risicobereidheid vertaald naar indicatoren en limieten. Bijvoorbeeld het datakwaliteitsbeleid en het beleggingsbeleid. Het operationele risicomanagement van PF PostNL borgt de realisatie van de indicatoren en limieten.

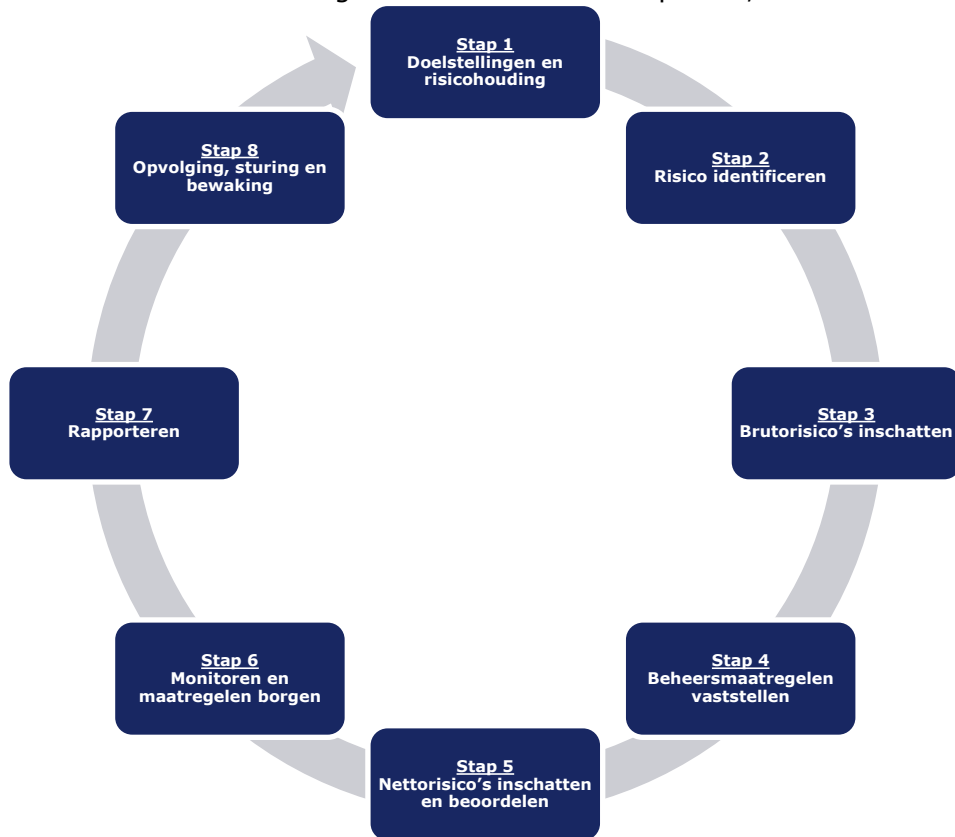
Risicocultuur

Een adequate risicocultuur draagt bij aan de effectiviteit van het risicomanagement. PF PostNL streeft naar een cultuur van transparantie, risicobewustzijn, samenwerking en eigenaarschap door onder meer de volgende maatregelen:

- Bestuursvergadering starten met agendapunt "Melding eventuele strijdige belangen";
- Opnemen en bespreken van een risico-inventarisatie en belangenafweging bij ieder bestuursbesluit.
- Transparante besluitvorming in een divers samengesteld bestuur.
- Toepassing Working Principles bestuur.
- Invulling van studiedagen.
- Risicocultuur als onderdeel van de beoordeling van dienstverleners.

Risicomanagementproces

Het pensioenfonds ziet risicomanagement als een continu proces, bestaande uit 8 stappen:

De sleutelfunctiehouder risicobeheer, ondersteund door de risicomanager vanuit het bestuursbureau, begeleidt en monitort het risicomanagementproces bij PF PostNL en bij de uitbestedingspartners.

Instrumenten en technieken

PF PostNL hanteert een aantal instrumenten en technieken bij de uitvoering van het risicomanagementproces. Hieronder volgt een korte omschrijving.

Risk self assessment (RSA)

Jaarlijks voert PF PostNL een RSA uit. Hierbij ligt het accent op het geaggregeerde niveau en wordt een totaalbeeld verkregen van de belangrijkste risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld en van de belangrijkste beheersmaatregelen. Voor programma's en projecten voert PF PostNL separate RSA's uit.

Eigen Risicobeoordeling (ERB)

De eigenrisicobeoordeling verbindt de strategie, de materiële risico's die PF PostNL kunnen bedreigen en de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie en voor de pensioenrechten van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. Daarnaast geeft de ERB het pensioenfonds inzicht in de effectiviteit en doelmatigheid van het risicomanagement.

Als onderdeel van het risicomanagement voert het pensioenfonds driejaarlijks een ERB uit en wanneer zich een significante wijziging voordoet in het risicoprofiel. De eigenrisicobeoordeling is onderdeel uit van de evaluatie en actualisering van de strategie en wordt in aanmerking genomen bij het nemen van strategische beslissingen. Het ERB-proces hangt samen met het reguliere risicomanagementproces. De keuze van de scenario's in de ERB is gekoppeld aan de belangrijkste risico's van PF PostNL die zijn onderkend bij de RSA. Voor uitvoeren van een ERB beschikt PF PostNL over een ERB-beleid.

Systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA)

De SIRA betreft een systematische analyse van mogelijke integriteitsrisico's die PF PostNL loopt of kan lopen. De SIRA wordt gefaciliteerd door de Compliance Officer.

Risicoparagraaf en risico-opinie

Met de risicoparagraaf en de risico-opinie wordt geborgd dat risico's worden meegenomen in de besluitvorming. Eerstelijnscommissies stellen bij adviezen aan het bestuur een risicoparagraaf op. In de risicoparagraaf wordt aangegeven wat de impact is van het advies, gebruikmakend van de door PF PostNL gehanteerde risicotaxonomie. Ook wordt in de risicoparagraaf beschreven of en eventueel welke aanvullende beheersmaatregelen noodzakelijk worden geacht. De sleutelfunctiehouder risicobeheer, ondersteund door de risicomanager vanuit het bestuursbureau, voert een procesmatige en inhoudelijke review uit op beleidsvoorstellen en geeft een risico-opinie af. Vervolgens wordt het advies inclusief risicoparagraaf en risico-opinie aangeboden aan het bestuur.

Risicokaarten

Door het pensioenfonds onderkende risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen zijn vastgelegd in risicokaarten. Op een risicokaart worden per risico diverse onderdelen beoordeeld, inclusief een risicokwantificering in de vorm van een score van het bruto risico en netto risico. De risicokaarten worden ingevuld door de verantwoordelijke eerstelijns commissies. De sleutelfunctiehouder risicobeheer, ondersteund door de risicomanager vanuit het bestuursbureau, voert vervolgens een review uit op de risicokaarten.

6. Pensioenregelingen

Gelieerde ondernemingen

PF PostNL voert de pensioenregeling uit voor het personeel dat onder de betreffende cao van de vennootschap valt en voor het personeel in dienst van een groepsmaatschappij of andere onderneming of instelling die op enig relevant tijdstip is toegelaten of was toegelaten tot PF PostNL. Tevens voert PF PostNL de pensioenregeling uit voor het voormalige personeel van Postkantoren B.V. en Bruna B.V., alsmede de pensioenregeling voor personeel met wie een persoonlijke arbeidsovereenkomst is gesloten.

De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst met de vennootschap.

Het beleid van PF PostNL inzake het toelaten van aan de vennootschap gelieerde ondernemingen is dat vennootschappen kunnen toetreden die vallen onder de cao en deze pensioenregeling van de vennootschap (en als zodanig in de cao worden genoemd als partij). Met deze vennootschappen wordt geen afzonderlijke uitvoeringsovereenkomst gesloten, omdat zij vallen onder de uitvoeringsovereenkomst van de vennootschap met PF PostNL. De vennootschap treedt hierbij als contractpartij op ten behoeve van alle gelieerde ondernemingen.

Deelnemerschap

Deelnemer aan de pensioenregeling zijn alle werknemers die vallen onder de werkingssfeer van de betreffende cao van de vennootschap en op wie het pensioenreglement van toepassing is. Deelnemer aan de pensioenregeling voor pao-personeel is de werknemer met wie een persoonlijke arbeidsovereenkomst is gesloten en waarin het pensioenreglement van PF PostNL van toepassing is verklaard.

Inhoud van de pensioenregeling

Cao-personeel

De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1989. De inhoud van de pensioenregeling en de bijbehorende reglementen zijn voor het laatst gewijzigd per 31 december 2022. De belangrijkste kenmerken van de huidige pensioenregeling zijn:

- Collective Defined Contribution (CDC) regeling met het karakter van een uitkeringsregeling (middelloonsysteem) en met een pensioenleeftijd van 68 jaar (hierna: CDC-regeling). Mogelijkheid van individueel pensioensparen en mogelijkheid van flexibele pensionering tussen 60 en 68 jaar;
- Jaarlijkse opbouw van ouderdomspensioen met maximaal 1,875% van desbetreffende pensioengrondslag. Daarbij geldt dat ingeval de premie die benodigd is voor de financiering van de pensioenaanspraken, meer bedraagt dan het maximum als bedoeld in de cao en de premie niet toereikend is om de opbouw in het betreffende jaar te financieren, de op te bouwen aanspraken worden verlaagd. Ingeval de benodigde premie minder bedraagt dan het minimum als bedoeld in de cao, dan zullen de op te bouwen aanspraken met inachtneming van het bepaalde in de Wet op de loonbelasting, zodanig worden verhoogd dat de werkelijk benodigde premie gelijk is aan dit minimum. De vennootschap betaalt aan PF PostNL alleen premie. Van betaling van aanvullende stortingen of koopsommen tussen de vennootschap en PF PostNL is geen sprake;
- Per 1 januari 2024 geldt een maximum voor het pensioengevend salaris van € 137.800,-. Dit maximum kan jaarlijks door het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen worden

geïndexeerd. De indexatie is gebaseerd op de ontwikkeling van het contractloon (de zogenaamde contractloonontwikkelingsfactor);

- Per 1 januari 2024 is de franchise € 18.799,03. Deze wordt jaarlijks aangepast op basis van de AOW-ontwikkeling;
- Arbeidsongeschiktheidspensioen, bestaande uit een excedent-pensioen voor deelnemers met een salaris hoger dan de WIA-loongrens. Hierbij geldt geen maximering van het salaris. Bij volledige arbeidsongeschiktheid een excedent-pensioen van 70% van het vaste jaarsalaris, voor zover gelegen boven de WIA-loongrens;
- Partnerpensioen ter grootte van 63% van het te bereiken ouderdomspensioen over de periode na 1 januari 2015. Bij uitdiensttreding of pensionering kan de deelnemer met instemming van de partner ervoor kiezen om het partnerpensioen om te zetten in een hogere aanspraak op ouderdomspensioen;
- Mogelijkheid van vrijwillige deelname aan een collectieve Anw-verzekering voor deelnemers die per 1 februari 2015 verzekerd waren voor het Anw-hiaat;
- PF PostNL kan besluiten op alle premievrije pensioenaanspraken en ingegane pensioenen van gewezen deelnemers, respectievelijk pensioengerechtigden, met inbegrip van de per 1 januari 2001, 1 januari 2006 en 1 januari 2014 ontstane premievrije aanspraken, alsmede op de al opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers, toeslag te verlenen. Als maatstaf geldt de consumentenprijsindex alle huishoudens afgeleid (september-september). Indien PF PostNL hiertoe besluit worden ook alle nog niet ingegane partner- en wezenpensioenen op dezelfde wijze verhoogd. PF PostNL kan een besluit tot toeslagverlening slechts nemen indien en voor zover de middelen van PF PostNL dit toelaten. Deze toeslag is voorwaardelijk; er is geen recht op toeslag en het is ook voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre in de toekomst een toeslagverlening zal plaatsvinden. PF PostNL beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast; Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie ontvangen of betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd;
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers kunnen andere bepalingen gelden.

PAO-personeel

- Voor medewerkers met wie op of na 1 januari 2007 een persoonlijke arbeidsovereenkomst is gesloten geldt een CDC-regeling overeenkomstig de pensioenregeling geldend voor het cao-personeel;
- Vanaf 1 juli 2015 voert PF PostNL ook de pensioenregeling uit voor medewerkers met wie door de vennootschap vóór 1 januari 2007 een persoonlijke arbeidsovereenkomst is gesloten en die tot die datum deelnamen in de pensioenregeling van de Stichting Ondernemingspensioenfonds TNT. Het betreft een CDC-regeling overeenkomstig de pensioenregeling geldend voor het cao-personeel, met dien verstande dat tot 1 januari 2001 opgebouwde pensioenaanspraken voor arbeidsongeschikte deelnemers onvoorwaardelijk worden geïndexeerd. In een Overgangsreglement is geregeld dat de overgekomen groep "premienvrije aanspraken" krijgt overeenkomstig de tot 1 juli 2015 bij Ondernemingspensioenfonds TNT opgebouwde pensioenaanspraken

Omzetting opgebouwd pensioen onder voorgaande reglementen

De tot en met 31 december 2017 door de deelnemer en de gewezen deelnemer opgebouwde aanspraken op (tijdelijk) ouderdomspensioen, zijn, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet, omgezet in actuariële gelijkwaardige aanspraken op ouderdomspensioen overeenkomstig dit pensioenreglement. Aanspraken op tijdelijk ouderdomspensioen zijn alleen omgezet indien de deelnemer of gewezen deelnemer daar geen bezwaar tegen heeft geuit (negatieve optie). Bij de vaststelling van het partner- en

wezenpensioen dan wel het bijzonder partnerpensioen is geen rekening gehouden met de (gevolgen van de) omzetting van aanspraken op ouderdompensioen. Een voorwaardelijke aanspraak op ouderdompensioen is eveneens herrekend naar de leeftijd van 68 jaar.

Gemoedsbezwaarden

PF PostNL kent een Reglement Spaarregeling Gemoedsbezwaarden.

7. Voorzieningen

Voor de in eigen beheer gehouden verplichtingen houdt PF PostNL de volgende voorzieningen aan.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) wordt post voor post vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen zoals hierna omschreven. De VPV wordt gebaseerd op de tot de balansdatum verkregen aanspraken op pensioen, met inbegrip van de toeslagen zoals die op grond van het toeslagbeleid aan de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden zijn toegekend per 1 januari volgend op de balansdatum. De VPV wordt op marktconforme wijze gewaardeerd en zodanig vastgesteld dat zij tenminste voldoende is ter dekking van de bij PF PostNL opgebouwde aanspraken. De toereikendheid van de VPV wordt jaarlijks door de externe certificerende actuaris getoetst.

Aan de berekening van de pensioenverplichtingen liggen de volgende actuariële grondslagen en onderstellingen ten grondslag:

- De nominale rentetermijnstructuur (inclusief de UFR) per balansdatum zoals die door de DNB is vastgesteld en gepubliceerd;
- Sterftekansen:
Voor mannen en vrouwen worden de sterftekansen ontleend aan de AG-prognosetafel 2022 (prognosetafel AG2022) zoals deze is gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Bij het gebruik van de prognosetafel AG2022 wordt rekening gehouden met leeftijdsafhankelijke pensioenfondspecifieke ervaringssterfte (zie Bijlage 5).
Voor het bepalen van de sterftekansen wordt de prognosetafel AG2022 diagonaal doorlopen;
- Voor kinderen worden de sterftekansen verwaarloosd;
- Invalideringskansen:
Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor arbeidsongeschikte deelnemers worden geen invalideringskansen gehanteerd. Met revalidatie wordt geen rekening gehouden;
- Partnerfrequentie:
Voor de partnerfrequentie wordt zolang geen pensioenuitkering is ingegaan uitgegaan van de frequenties volgens de CBS data 2022 met een opslag van 10% voor mannelijke deelnemers en 5% voor vrouwelijke deelnemers. De partnerfrequentie op de standaard pensioendatum wordt op één gesteld. In bijlage 5 staan de partnerfrequenties vermeld.
Voor pensioengerechtigden wordt alleen met een voorziening voor partnerpensioen rekening gehouden, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem).
Voor het in het verleden opgebouwde ongehuwdenouderdomspensioen wordt aangenomen dat op de pensioendatum 85% van de deelnemers een partner zal hebben;
- Leeftijdsverschil:
Voor wat betreft het partnerpensioen wordt verondersteld dat mannelijke deelnemers drie jaar ouder zijn dan hun partner, voor vrouwelijke deelnemers wordt verondersteld zij twee jaar jonger zijn dan hun partner. In de berekeningen wordt altijd rekening gehouden met een partner van het andere geslacht;
- Wezenpensioen:
Voor het latent wezenpensioen wordt 3% van de voorziening pensioenverplichtingen voor het latent partnerpensioen van actieve, premievrije en arbeidsongeschikte deelnemers gereserveerd.

Voor ingegane wezenpensioenuitkeringen wordt een voorziening aangehouden. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 12 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd. Voor wezen van 12 jaar of ouder wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot een eindleeftijd oplopend van 18 tot 27 jaar;

- **Arbeidsongeschiktheid:**
Voor arbeidsongeschikte deelnemers, voor wie de pensioenopbouw zonder verdere betaling van bijdragen wordt voortgezet, wordt de voorziening pensioenverplichtingen gelijk gesteld aan de contante waarde van de in totaal bereikbare aanspraken;
- **Opslag voor toekomstige uitvoeringskosten:**
Ter dekking van toekomstige administratie- en excassokosten (uitvoeringskosten) is een opslag van 3% opgenomen;
- **Anw (latent):**
Ter dekking van latente Anw claims is per 31 december 2015 een voorziening van € 1,3 miljoen opgenomen. De voorziening van latente Anw claims per 31 december 2025 is gelijk aan € 0. Voor de tussenliggende jaren wordt deze voorziening lineair vastgesteld;
- **Uitbetalingswijze:**
Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen wordt ervan uitgegaan dat de pensioenen op continue wijze worden uitbetaald;
- **Toetredingen en uittredingen:**
Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige toetredingen en uittredingen;
- **Hertrouwkanen:**
Er wordt geen rekening gehouden met hertrouwkanen;
- **Leeftijd:**
De leeftijd per de berekeningsdatum wordt vastgesteld in jaren en maanden nauwkeurig door de pensioenleeftijd te verminderen met de toekomstige duur tot aan de pensioenleeftijd. Voor de deelnemer met een ingegaan pensioen wordt de leeftijd op de berekeningsdatum vastgesteld in maanden nauwkeurig door het verschil te nemen tussen de berekeningsdatum en de geboortedatum.

Toetsing actuariële grondslagen

De bovenstaande actuariële grondslagen voor vaststelling van de voorziening worden periodiek getoetst. In de onderstaande tabel is vastgelegd wanneer de grondslagen voor vaststelling van technische voorzieningen (TV), premie en factoren voor het laatst zijn getoetst en is per actuariële grondslag de periodiciteit van toetsing vastgelegd.

Actuariële grondslag	Omschrijving	Benodigd voor vaststelling van	Laatste toetsing	Komende toetsing (periodiciteit)
Sterftekansen	Sterfte kansen worden afgeleid uit AG Prognosetafel (voor kinderen worden sterftekansen verwaarloosd).	TV en premie	2022 (Prognosetafel AG2022)	2024 (elke 2 jaar)
Correctie factoren op sterftekansen	Leeftijdsafhankelijke pensioenfonds specifieke ervaringssterfte.	TV en premie	2022 (Ervaringssterfte 2022)	2024 (minimaal één keer per vier jaar getoetst en afhankelijk van de resultaten opnieuw vastgesteld)

Actuariële grondslag	Omschrijving	Benodigd voor vaststelling van	Laatste toetsing	Komende toetsing (periodiciteit)
Partner-frequenties	Voor de pensioendatum wordt uitgegaan van de frequenties volgens de CBS data 2022 met een opslag.	TV en premie	2022	2025 (elke 3 jaar)
	Voor pensioengerechtigden wordt alleen met TV voor partnerpensioen rekening gehouden, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem).	TV	N.v.t.	N.v.t.
Opslag voor WzP	Voor de actieve, arbeidsongeschikte en slapende deelnemers wordt een opslag voor wezenpensioen (WzP) meegenomen op het latent partnerpensioen. Voor de ingegane wezenpensioenen wordt een TV aangehouden.	TV en premie	2022	2025 (elke 3 jaar)
Factor OOP	Voor het in het verleden opgebouwde ongehuwdenouderdomspensioen (OOP, niet ingegaan) wordt aangenomen dat 85% van de deelnemers een partner heeft.	TV	2022	2025 (elke 3 jaar)
In-/revalideringskansen (arbeidsongeschiktheidskansen)	Er wordt geen rekening gehouden bij vaststelling van TV voor arbeidsongeschikte deelnemers met in- en revalideringskansen.	TV	N.v.t.	N.v.t.
	Bij het vaststelling van de risicopremies AO wordt wel rekening gehouden met arbeidsongeschiktheidskansen	Risicopremies AO	2023	2026 (elke 3 jaar)
Leeftijds-verschil man-vrouw	Bij het vaststellen van de TV en premie voor het partnerpensioen wordt verondersteld dat mannelijke deelnemers 3 jaar ouder zijn dan hun partner, voor vrouwelijke deelnemers wordt verondersteld zij 2 jaar jonger	TV en premie	2022	2025 (elke 3 jaar)

Actuariële grondslag	Omschrijving	Benodigd voor vaststelling van	Laatste toetsing	Komende toetsing (periodiciteit)
	zijn dan hun partner			
Opslag voor toekomstige uitvoeringskosten	Ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten (administratie- en excassokosten)	TV en premie	2023	2024 (jaarlijks)
Opslag voor uitvoeringskosten	Uitvoeringskosten minus de vrijval uit de uitkeringen van de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten.	Premie	2023	2024 (jaarlijks)
Opslag PVI	Opslag in premie (van koopsom OP/PP) voor premievrijstelling wegens arbeidsongeschiktheid	Premie	2023	2024 (jaarlijks)
Risicopremie WIA excedent	Risicopremie voor dekking WIA excedent en wordt vastgesteld als percentage over pensioengevend salaris (boven dagloon).	Premie	2023	2024 (jaarlijks)
Risicopremie Anw hiaat	Risicopremie voor dekking Anw hiaat (tot AOW leeftijd) en wordt vastgesteld als percentage van de dekking.	Premie	2023 (leeftijds-afhankelijke premiestaffel)	2024 (jaarlijks)
Verhouding M/V	Voor vaststellen sexe-neutrale flexibiliserings-, afkoop- en DC inkoopfactoren.	Factoren	2023	2024 (jaarlijks)

De parameters zoals gehanteerd in de prognoseberekeningen en opgenomen in Bijlage 8 worden elke drie jaar getoetst. De laatste toetsing heeft in 2023 plaatsgevonden. De volgende toetsing vindt in 2026 plaats.

Procedure vaststellen sterftegrondslagen

Bij het vaststellen van de sterftegrondslagen (sterftekansen plus correctiefactoren) wordt elke twee jaar de volgende procedure doorlopen. Deze procedure start na publicatie van de nieuwe AG-prognosetafel.

Effect op technische voorzieningen van de nieuwe AG-prognosetafel vaststellen;

1. Toetsing van huidige correctiefactoren op de sterftekansen;
2. Indien uit de toets blijkt dat huidige correctiefactoren niet langer passend zijn, worden de correctiefactoren opnieuw vastgesteld. Sowieso wordt elke 4 jaar de correctiefactoren opnieuw vastgesteld;

3. Effect op technische voorzieningen van nieuwe correctiefactoren vaststellen (indien van toepassing);
 4. Resultaten bespreken in de PCC-vergadering. De PCC geeft advies aan bestuur over aanpassing van de sterftegrondslagen per 31 december van het betreffende jaar;
 5. Resultaten voorleggen aan de sleutelfunctiehouder actuariael;
 6. Definitief besluit over aanpassing van sterftegrondslagen per 31 december van het betreffende jaar in bestuursvergadering, gehoord de sleutelfunctiehouder actuariael.
- Het bestuur heeft de discretionaire bevoegdheid om van deze procedure af te wijken.

Voorziening voor kosten

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten wordt gebaseerd op een projectie van de verwachte toekomstige kasstromen voortvloeiend uit toekomstige uitvoeringskosten, waarbij tevens rekening wordt gehouden met verwachte prijsinflatie van toekomstige uitvoeringskosten. Voor de berekening van de voorziening voor toereikendheid van toekomstige kosten geldt als uitgangspunt de situatie van liquidatie/wegvallen van de sponsor(s).

De kostenvoorziening van PF PostNL is gelijk aan een generieke opslag van 3% op de netto technische voorziening (tv) voor eigen rekening van PF PostNL. De kostenvoorziening wordt jaarlijks getoetst. De kostenvoorziening wordt als voldoende beschouwd als de uitkomst van de toetsing zich tussen 2,5% en 3,5% bevindt, zonder dat sprake is van overschrijding van materialiteitsgrenzen en/of onder- of over prudentie van de grondslagen.

Voor de toetsing van de kostenvoorziening worden de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Uitgegaan wordt van de feitelijke uitvoeringskosten, waarbij de vermogensbeheerkosten geacht worden uit het rendement betaald te worden;
- Voor de ontwikkeling van de variabele kosten worden buy out tarieven gehanteerd. Daarbij wordt uitgegaan van een pensioenleeftijd van 68 jaar. De ontwikkeling van de variabele kosten wordt per deelnemer gemaakt op basis van zijn levensverwachting. Na overlijden van de deelnemer volgt een uitkering aan de eventuele nabestaande;
- In het geval de sponsor geen premie meer betaalt, wordt niet direct geliquideerd, maar PF PostNL blijft nog een bepaalde periode voortbestaan. PF PostNL blijft in deze periode risicodragend, waardoor er kosten blijven bestaan. Kosten die blijven bestaan zijn kosten voor communicatie, bestuurskosten, advies, controles en kosten van de toezichthouder, AFM, etc. Wanneer de voorziening pensioenverplichtingen gedaald is naar circa € 1 miljard, wordt verondersteld dat overdracht naar een andere pensioenuitvoerder zal plaatsvinden;
- Tijdens de continuering van PF PostNL zullen de kosten voor de pensioenuitvoering doorlopen. De kosten zijn gebaseerd op gemiddelde kosten bij vergelijkbare pensioenfondsen en berekend als percentage van de voorziening. Dit percentage wordt periodiek herijkt;
- De kostenvoorziening wordt jaarlijks getoetst. Bij deze toetsing worden de volgende technische uitgangspunten gebruikt:
 - Rekendatum 30 september;
 - Gezamenlijk bestand van deelnemers met arbeidsovereenkomst bij de vennootschap;
 - Reële RTS afgeleid uit de door DNB gepubliceerde nominale RTS en break-even inflatie;
 - Sterftekansen en overige grondslagen conform ABTN;
 - Bedragen zijn inclusief BTW;
 - Bedragen uit de (concept) begroting van het nieuwe boekjaar worden als startpunt gebruikt.

Voorziening voor ingegane ziektegevallen

Deze voorziening wordt opgenomen voor deelnemers die korter dan 24 maanden ziek zijn en die derhalve nog niet arbeidsongeschikt voor de werknemersverzekeringen zijn. Bij PF PostNL is de voorziening gelijkgesteld aan tweemaal de jaarpremie ter dekking van de verwachte arbeidsongeschiktheidsschade.

Niet-opgevraagde pensioenen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan (ouderdomspensioen vanaf pensioeningangsdatum en (bijzonder)partnerpensioen voor (ex-)partners van reeds overleden deelnemers) omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert wordt een volledige reservering aangehouden van zowel de gemiste uitkeringen als de toekomstige uitkeringen.

De reservering voor gemiste uitkeringen is hierbij gelijk aan de som van de gemiste uitkeringen. De reservering voor toekomstige uitkeringen wordt op dezelfde wijze bepaald als de overige pensioenen zoals hiervoor onder "Voorziening pensioenverplichtingen" uitgewerkt.

8. Toeslagbeleid

Jaarlijkse toeslag

Jaarlijks kan PF PostNL de tot dat moment opgebouwde pensioenaanspraken en -uitkeringen aanpassen overeenkomstig het percentage waarmee het consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens (afgeleid) over de maand september van het jaar voorafgaande aan de verlening van de toeslag afwijkt van dat prijsindexcijfer van de maand september van het daaraan voorafgaande jaar.

De toeslag per enig jaar wordt gebaseerd op de ontwikkeling van de maatstaf over de periode september – september en vastgesteld in de laatste bestuursvergadering in dat jaar en gaat in op 1 januari van het volgende jaar.

In geval er sprake is van deflatie (negatieve inflatie) dan wordt het toeslagpercentage gesteld op 0. Toekomstige indexaties worden echter niet eerder toegekend dan nadat en voor zover de negatieve inflatie is ingelopen. Dit betekent dat een deflatie niet wordt verwerkt in de cumulatieve achterstand in toeslagverlening maar apart moet worden bijgehouden.

Inhaaltoeslag

Bij voldoende herstel kan PF PostNL besluiten tot het toekennen van inhaaltoeslag.

Een eventueel door PF PostNL te nemen besluit tot inhaaltoeslag wordt eenmaal per jaar genomen in de laatste bestuursvergadering van het jaar, en gaat in op 1 januari daaropvolgend.

Bij het vaststellen van de inhaaltoeslag wordt geen rekening gehouden met de inhaaltoeslag op inhaaltoeslag. Over toegekende inhaaltoeslagen worden vervolgens wel reguliere toeslagen toegekend. En andersom ook: over reguliere toeslagen uit het verleden wordt wel inhaaltoeslag verleend.

Maatstaf

De mate van toeslag wordt gebaseerd op de actuele financiële positie van PF PostNL. In verband daarmee geldt in beginsel dat:

- a. Bij een beleidsdekkingsgraad kleiner dan of gelijk aan 110% wordt geen toeslag verleend;
- b. Bij een beleidsdekkingsgraad boven 110% wordt de toeslag bepaald aan de hand van het gedeelte van het eigen vermogen boven de beleidsdekkingsgraad van 110%. Alsdan wordt de toeslag lineair verleend uitgaande van 0% bij een beleidsdekkingsgraad van 110% en de volledige maatstaf bij een beleidsdekkingsgraad gelijk aan het Toekomst Bestendige Indexatie-vermogen (TBI-vermogen). Dit is het vermogen dat boven de voorziening pensioenverplichtingen nodig is om de volledige toeslagverlening ook op de lange termijn te bereiken.
- c. In het verleden opgelopen achterstand in toeslagverlening kan worden ingehaald, indien de beleidsdekkingsgraad na de reguliere toeslagverlening groter is dan het TBI-vermogen en voldaan wordt aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet.

Hierbij geldt dat:

- Dat de toeslagverlening geen gevolgen heeft voor de toeslagverlening in de toekomst overeenkomstig onderdeel b;
- De beleidsdekkingsgraad het niveau van het TBI-vermogen behoudt en
- In enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is (inhaaltoeslagruimte), wordt aangewend;
- Voor de berekening van de inhaaltoeslagruimte wordt uitgegaan van een TBI-vermogen vastgesteld na reguliere toeslagverlening.

Inhaaltoeslagen die betrekking hebben op een direct voorafgaande periode die langer is dan tien jaar zijn uitsluitend toegestaan wanneer alle inhaaltoeslagen betreffende de direct voorafgaande tien jaar zijn toegekend en de beleidsdekkingsgraad na toekenning van alle inhaaltoeslagen tenminste gelijk is aan 130%.

Indien PF PostNL besluit tot het inhalen van een achterstand in toeslagverlening, zal de hieruit voortvloeiende aanvullende toeslagverlening worden toegekend door middel van het verhogen van toekomstige pensioenuitkeringen;

- d. Bij de toepassing van het bepaalde onder c wordt eerst het jongste jaar ingehaald en daarna successievelijk de oudere jaren.

Het besluit wordt gebaseerd op de laatst bekende Beleidsdekkingsgraad en dekkingsgraad behorende bij het TBI-vermogen voorafgaand aan genoemde bestuursvergadering.

Het bestuur kan besluiten het toeslagpercentage aan te passen ingeval de financiële positie van PF PostNL en overige financiële omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Korten pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken

In een extreme situatie is PF PostNL, met inachtneming van wet- en regelgeving, geheel zelfstandig bevoegd de (premiëvrije) aanspraken en de ingegane pensioenen procentueel te korten gedurende een door PF PostNL te bepalen periode.

De voorwaarden waarop PF PostNL deze bevoegdheid kan uitoefenen staan beschreven in het Financieel Crisisplan.

9. Financiering

De relatie tussen PF PostNL en de vennootschap is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. PF PostNL draagt er zorg voor dat het pensioenreglement in overeenstemming is met de (wijziging van de) pensioenovereenkomst.

Uitgangspunten

- De financiering moet afgestemd zijn op het pensioenpakket en de afspraken over financiering in de pensioenovereenkomst;
- De deconfiturekans van PF PostNL moet zoveel mogelijk worden beperkt. In de evenwichtssituatie (weerstandsvermogen is minimaal gelijk aan het VEV) dient de kans minimaal 97,5% te zijn dat wordt voorkomen dat PF PostNL binnen 1 jaar beschikt over een negatief weerstandsvermogen.

Verplichtingen

In de uitvoeringsovereenkomst is het navolgende opgenomen inzake het vaststellen van de verplichtingen:

- De vennootschap is verplicht alle werknemers waarop de pensioenovereenkomst van toepassing is, aan te melden als deelnemer;
- De vennootschap is verplicht tot naleving van het bij of krachtens de statuten en/of het pensioenreglement te zijnen aanzien bepaalde;
- PF PostNL verplicht zich de deelnemers en overige rechthebbenden pensioenaanspraken en pensioenrechten toe te kennen overeenkomstig de bepalingen van de geldende statuten en/of het pensioenreglement;
- PF PostNL is verplicht tot naleving van het bij of krachtens de statuten en het pensioenreglement te zijnen aanzien bepaalde;
- Ter dekking van de financiële gevolgen van de door PF PostNL aangegane verplichtingen, zoals vastgelegd in statuten en het pensioenreglement, verplicht de vennootschap zich alleen de jaarlijks premie aan PF PostNL te voldoen, met inachtneming van de bepalingen van deze uitvoeringsovereenkomst;
- Een onderneming of instelling wordt tot PF PostNL als gelieerde onderneming toegelaten en aan de betreffende werknemers worden aanspraken op pensioen toegekend overeenkomstig onderdeel c, indien:
 - de vennootschap het bestuur heeft verzocht de betreffende onderneming of instelling als zodanig toe te laten;
 - het bestuur met het verzoek instemt, en
 - de gelieerde onderneming heeft ingestemd dat de vennootschap mede namens haar optreedt in het kader van deze uitvoeringsovereenkomst.

Vermindering werkgeversbijdrage

Een aangesloten werkgever (de vennootschap dan wel een gelieerde onderneming) heeft het recht tot vermindering van zijn bijdrage aan de pensioenregeling in geval van ingrijpende wijziging van omstandigheden. Zodanige omstandigheden worden in ieder geval aanwezig geacht:

- a. indien de financiële positie van de werkgever een vermindering van de bijdrage noodzakelijk maakt;
- b. bij wijzigingen van wettelijke regelingen op het gebied van de pensioenen, sociale zekerheid en sociale verzekeringen alsmede van daarmee samenhangende fiscale wetgeving in de meest ruime zin, die financiële gevolgen hebben voor de werkgever en/of de werknemer.

De verdere opbouw van de pensioenaanspraken die voortvloeien uit een arbeidsovereenkomst met de werkgever die een beroep op dit artikel doet, zullen dan dienovereenkomstig worden verminderd.

Een desbetreffend besluit van de werkgever zal onverwijld schriftelijk aan PF PostNL, alsmede aan de deelnemers en andere belanghebbenden worden meegedeeld.

Gegevens

De werkgever is gehouden PF PostNL gevraagd en ongevraagd te informeren over alle ontwikkelingen binnen de vennootschap die van invloed kunnen zijn op de huidige en toekomstige pensioenverplichtingen, waaronder ontslag- en invalideringskansen en toekomstige omvang verzekerde actieve populatie.

Daarnaast verplicht de vennootschap zich de overeengekomen gegevens inzake werknemers tijdig en op de in die overeenkomst vastgelegde wijze, aan PF PostNL te verstrekken.

De vennootschap informeert PF PostNL schriftelijk over iedere wijziging in de pensioenovereenkomst. PF PostNL stelt vervolgens uiterlijk binnen drie maanden na het van kracht worden van de gewijzigde pensioenovereenkomst een gewijzigd pensioenreglement op.

10.Premiebeleid

Uitgangspunten

- Het vaststellen van de feitelijke en pro forma premie en het opbouwpercentage van de pensioenaanspraken;
- Het financieren van aanspraken met een premie die aansluit op de minimaal benodigde premie vanuit het Financieel Toetsingskader (FTK).

Feitelijke premie

De feitelijke CDC-premie wordt gebaseerd op de gedempte kostendeekkende premie. De premiesystematiek is beschreven in bijlage "Toelichting Premiebeleid".

Gedempte kostendeekkende premie

Om conform de Pensioenwet te toetsen in hoeverre de feitelijke premie voldoet aan de wettelijke eisen, hanteert PF PostNL de zogenaamde gedempte kostendeekkende premie. De gedempte kostendeekkende premie wordt vastgesteld volgens de zogeheten gedempte methode, waarbij een verwachte waarde van het toekomstige rendement, gecorrigeerd voor toekomstige indexatie (op basis van het ingroeipad per 17 augustus 2023 zoals door DNB gepubliceerd op 6 oktober 2023, startend met jaar 2), wordt gehanteerd en welke voldoet aan de regeling maximum parameters. Het bestuur besluit welke uitgangspunten worden gehanteerd. Het rendement op vastrentende waarden is gelijk aan de rentetermijnstructuur inclusief forward rate (UFR) van 30 september 2023.

De rendementscurve is vastgesteld voor 5 jaar (vanaf 1 januari 2024) op basis van een beleggingsportefeuille (vóór mapping) met 36% zakelijke waarden en 64% vastrentende waarden. Het verwachte (netto) rendement op zakelijke waarden is gelijk aan 5,2% voor aandelen ontwikkelde markten, 5,2% voor aandelen opkomende markten en 3,3% voor niet beursgenoteerd vastgoed. Deze rendementen zijn gebaseerd op fondsspecifieke parameters, welke voldoen aan de maximale parameters uit artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het fonds maakt gebruik van het in artikel 36b Besluit financieel toetsingskader geboden overgangsrecht door voor de premiestelling vanaf het jaar 2024 het rendement op vastrentende waarden opnieuw vast te zetten voor een periode van vijf jaar op basis van de actuele marktrente bij aanvang van deze periode.

Premie Anw-aanvulling

Per 1 februari 2015 is de Anw-hiaat verzekering beëindigd. Voor de deelnemers die op 1 februari 2015 verzekerd waren, blijft op vrijwillige basis de verzekering in stand. Hiervoor wordt per leeftijdscohort een premie vastgesteld, die jaarlijks wordt herzien. De premiegrondslag is het verzekerde bedrag van € 12.000. Er is geen sprake van reservevorming.

Vanaf 1 januari 2024 zijn de onderstaande premies van toepassing.

Leeftijd op 1 januari	Premiepercentage (als % van het verzekerd bedrag)
Jonger dan 30 jaar	0,96%
30 – 39 jaar	1,44%
40 – 49 jaar	3,05%

Leeftijd op 1 januari	Premiepercentage (als % van het verzekerd bedrag)
50 – 59 jaar	4,79%
60 jaar of ouder	5,61%

Jaarlijks wordt onderzocht of huidige premie nog steeds voldoet.

11. Beleggingsbeleid

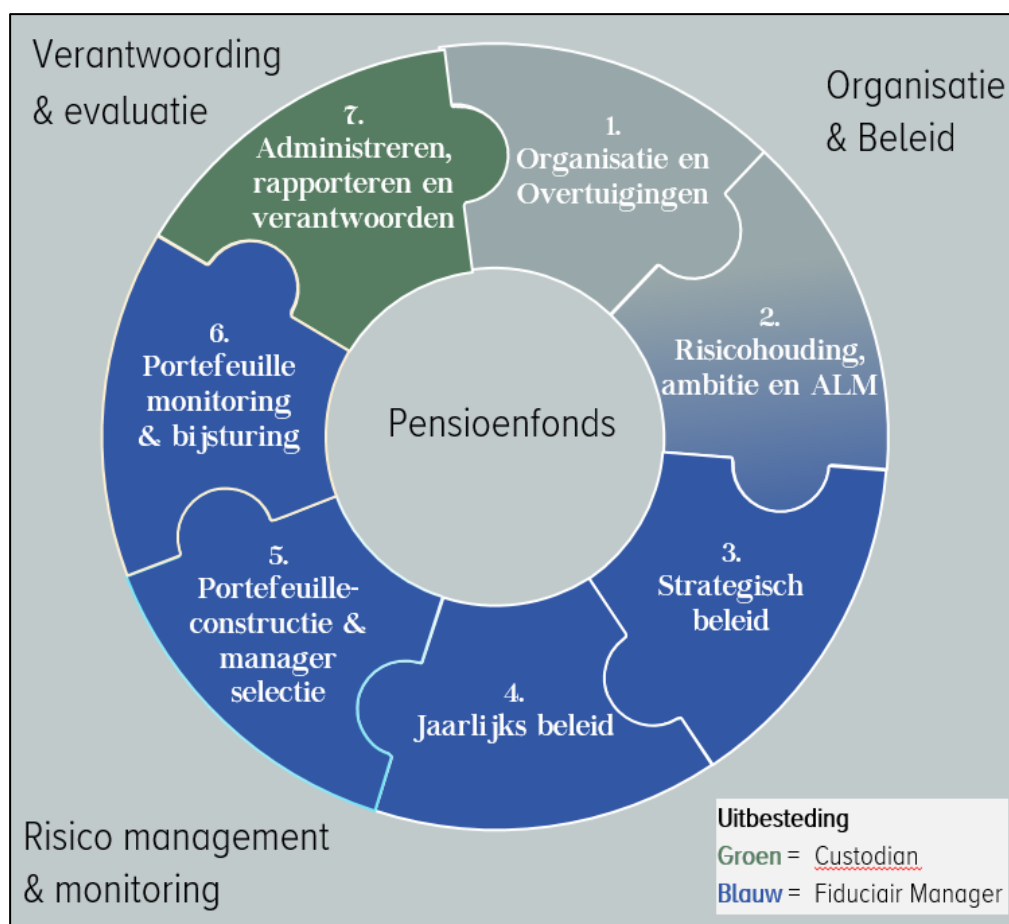
Het beleggingsproces

Inleiding & samenvatting

Om aan de beleggingsdoelstellingen te voldoen heeft het pensioenfonds een beleggingsproces opgesteld. Naast de uitwerking van het daadwerkelijke beleggingsproces ('wat') spelen ook een RACI-tabel ('wie') en meerjarenplanning ('wanneer') een belangrijke rol om de totale keten goed in te richten en te beheersen.

Voor een zorgvuldige inrichting van de organisatie heeft het pensioenfonds vastgelegd hoe de rolverdeling binnen het pensioenfonds, maar ook met de uitbestedingspartijen is uitgewerkt. Deze RACI-tabel vormt ook de basis voor de uitbestedingspartijen om de dienstverlening in meer detail vast te leggen. Binnen de RACI is ook de inrichting van de 2de en 3de lijn risicomanagement weergegeven. De risicomanagement organisatie van het pensioenfonds is in hoofdstuk 5 en in een apart document verder uitgewerkt.

Het beleggingsproces bestaat uit 7 stappen die hieronder toegelicht zullen worden.

In het onderstaande overzicht is per stap aangegeven in welke documenten het proces wordt uitgewerkt.

Stap in het beleggingsproces	Relevante documenten
1. Organisatie & overtuigingen	ABTN
	Beleggingsovertuigingen
	Deelnemersonderzoeken
2. Risicohouding & ambitie	Vastlegging risicohouding
	ALM-studie
	Haalbaarheidstoets
	Herstelplan
3. Strategisch beleggingsbeleid	Strategisch beleggingsbeleid
	Investment cases
	Evaluatie beleggingscategorieën
	MVB beleid
4. Jaarlijks beleid	Beleggingsplan
5. Portefeuille constructie/manager selectie	Evaluatie managers/selectie
	Manager deep dives
6. Portefeuillemonitoring & bijsturing	Beleggingsrichtlijnen
	Compliance restricties
7. Administreren, rapporteren en verantwoorden	Kwartaal- en maandrapportages
	Wekelijkse update
	Niet financiële risicorapportage
	Manager monitoring overzichten
	Dienstverleningsrapportage
	FTK/VEV-rapportage
	Jaarverslag
	MVB-jaarverslag & Dashboard
	ISAE-rapportages

In het kader van een goede inrichting van organisatie & beleid, risico management & monitoring en verantwoording & evaluatie zijn de volgende documenten ook van belang. Feitelijk wordt hiermee het kader rondom het beleggingsproces door het pensioenfonds geborgd.

Inrichting	Relevante documenten
Organisatie & beleid	RACI
	ABTN
Risicomangement & monitoring	Integrale risicorapportage
Verantwoording & Evaluatie	Meerjarenplanning
	Uitbestedingsrapportage

Inrichting	Relevante documenten
	Jaarplanning

1. Organisatie & overtuigingen

In overleg met sociale partners en met input vanuit deelnemersonderzoek wordt de risicohouding bepaald. Na de opdrachtaanvaarding door het bestuur, start het beleggingsproces met de vaststelling van de missie en doelstellingen van het fonds, inclusief de beleidsuitgangspunten en de beleggingsovertuigingen. Op basis hiervan wordt gedefinieerd welke onderdelen worden uitbesteed aan de verschillende partijen en hoe het risicomangement framework inclusief de gelaagdheid wordt ingericht. De beleggingsovertuigingen zijn een belangrijk onderdeel voor de verdere inrichting van het beleggingsproces.

2. Risicohouding, ambitie en ALM

In de doelstelling van het fonds is de indexatie-ambitie vastgelegd. In de tweede stap van het beleggingsproces wordt met behulp van een ALM-studie bepaald welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van het pensioenfonds te kunnen bereiken. Daarnaast worden er op basis van ALM-analyses kaders gesteld ten behoeve van de afdekking van risico's. Dit impliceert dat het pensioenfonds enerzijds voldoende risicovolle posities inneemt om de doelstellingen te kunnen realiseren, maar anderzijds niet te veel risico's wil lopen. Dit resulteert in een gewenst rendement-/risicoprofiel van de beleggingsportefeuille.

Aan de hand van de ALM-studie wordt het risicoprofiel van het fonds geëvalueerd, wordt bezien in hoeverre de doelstellingen van het fonds verenigbaar zijn met de risicohouding en wordt onderzocht welke aanpassingen en verbeteringen in de beleggingsmix mogelijk zijn. De uitkomsten van de ALM-studie zijn richtinggevend voor de inrichting van het strategische beleggingsbeleid. Met de (aanvangs) Haalbaarheidstoets wordt periodiek getoetst of het strategische beleggingsbeleid binnen de lange termijn risicohouding past. Ook dient in situatie van dekkingstekort een lange termijn herstelplan te worden opgesteld inclusief een jaarlijkse update.

De modellering van een beleggingscategorie in de ALM-studie dient consistent te zijn met hetgeen vastgelegd is in de investment case (zie stap 3) omtrent de wijze waarop in die categorie belegd wordt.

3. Strategisch beleggingsbeleid

De volgende stap betreft de vaststelling van het strategische beleggingsbeleid in de vorm van een driejarig strategisch plan. Dit plan dient in overeenstemming te zijn met de uitgangspunten en resultaten van de ALM-studie. Als bij het opstellen van het strategisch beleggingsbeleid tot nieuwe inzichten wordt gekomen, is het mogelijk om deze terug te geleiden naar stap 2 voor toetsing via ALM. Het doel van het strategische beleggingsbeleid is om duidelijke kaders te creëren voor de implementatie van het beleid. De belangrijkste onderdelen van het beleid zijn:

- Doelstellingen, Beleggingsovertuigingen en Risicohouding
- Uitwerking van de beleggingscyclus
- Strategisch normbeleid
- Risicomangement
- Overlay beleid
- Investment cases

Onder strategisch beleid wordt in dit kader verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid van het fonds, het rendement- en risicoprofiel en de normbeleggingsportefeuille, toegestane beleggingscategorieën (inclusief bandbreedtes), afdekkings- en herbalanceringsbeleid en te hanteren strategische benchmarks. Tevens worden specifieke beleidsonderdelen zoals duurzaamheidsbeleid (separaat document), derivatengebruik, securities lending, tegenpartijbeleid en liquiditeitsbeleid vastgelegd.

Voor elke beleggingscategorie wordt in het strategisch beleggingsbeleid een investment case gemaakt om consequent de onderbouwing, voorwaarden en implementatiewijze vast te leggen. De belangrijkste onderdelen in de investment cases zijn:

- Beschrijving van de kenmerken van een categorie
- Uitwerking risico en rendementsdoelstellingen
 - Historisch en verwacht rendement
 - Risicokarakteristieken en diversificatie
 - Kostenniveaus
 - Mogelijkheden voor een maatschappelijk verantwoorde invulling
- Toetsing of de categorie passend is bij de doelstellingen en beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds
- Conclusie of een beleggingscategorie geschikt is voor het pensioenfonds
- Uitgangspunten voor evaluatie van de beleggingscategorie en bijbehorende implementatie
- Richtlijnen/criteria voor de implementatie
- Het benodigde en aanwezige governancebudget

4. Jaarlijks beleid

De vierde stap in het beleggingsbeleid betreft de vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan. In dit beleggingsplan wordt verdere invulling en concretisering gegeven aan het strategische beleggingsbeleid, gericht op een looptijd van één jaar. Daartoe wordt onder meer aandacht geschonken aan de volgende punten:

- Een macro-economische analyse van de wereldeconomie.
- Evaluatie van de belangrijkste strategische uitgangspunten van het fonds.
- Evaluatie van de resultaten van het beleggingsbeleid van het voorgaande jaar.
- Toets van actuele rendementsverwachtingen naar de uitgangspunten van het strategisch beleggingsbeleid t.a.v. minimaal vereist rendement en de rendementsverwachting gebruikt in de ALM-studie.
- Onderbouwen van de eventuele aanpassing van de normallocatie inclusief toetsing van het risicoprofiel. Een dergelijke aanpassing dient risiconutraal te zijn en binnen de bandbreedtes van het strategisch beleid te passen. Het gaat hier uitsluitend om mogelijke uitruil binnen de hoofdbeleggingscategorieën waarvoor geldt dat een ALM-studie niet het meest geschikte instrument is. Elke wijziging zal nader onderbouwd worden middels een portefeuilleconstructie exercitie. Als het bestuur het vermoeden heeft dat aanpassingen groter of niet risiconutraal moeten zijn, dan zal een nieuwe ALM-analyse uitgevoerd worden.
- Lopende acties, thema's, jaarplanning en speerpunten voor komend jaar.

Verder worden in het beleggingsplan de uitgangspunten voor de implementatie onderbouwd die terugkomen in de beleggingsrichtlijnen. Dit betreft de volgende elementen:

- Normallocatie en bandbreedtes.
- Samenstelling matchingportefeuille.
- Samenstelling rendementsportefeuille.
- Te hanteren uitvoeringbenchmarks per beleggingscategorie.

- Afdekking van renterisico naar o.a. looptijden, landen.
- Afdekking van valutarisico per valuta.
- Herbalancering tussen beleggingscategorieën en de gelaagdheid hierin.

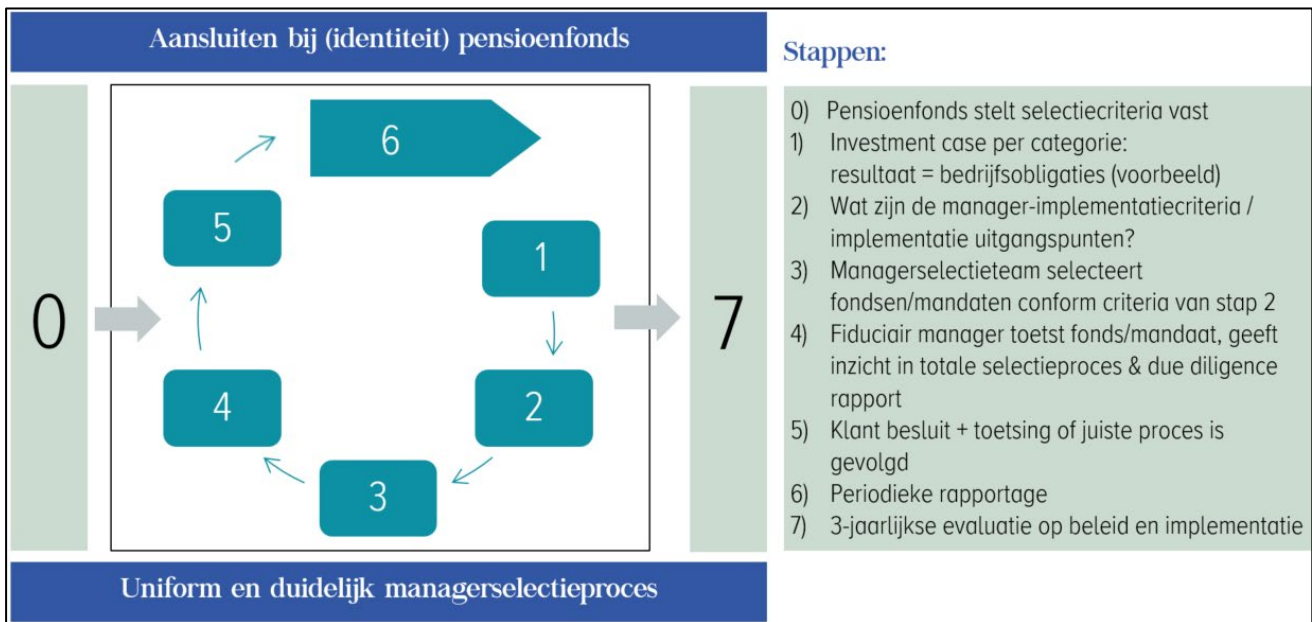
5. Portefeuilleconstructie & manager selectie

De gewichten en benchmarks voor de afzonderlijke beleggingscategorieën worden bepaald in het beleggingsplan. Binnen deze allocaties wordt de portefeuille binnen de kaders van het strategische beleid ingevuld met mandaten of fondsen bij beheerders, waarop reeds een diepgaande due diligence is uitgevoerd. Bij de invulling wordt rekening gehouden met de beleggingsovertuigingen en zaken als ESG-criteria, risicobudget, kosten en afweging tussen actief en passief. In de bijlage van het strategisch beleggingsbeleid is het portefeuilleconstructie- en managerselectieproces uitgewerkt.

De rolverdeling tussen het pensioenfonds en de fiduciair manager in het selectieproces is vastgelegd in de overeenkomst met de fiduciair manager en laat zich als volgt samenvatten:

- Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het bepalen van de criteria die leidend zijn in het selectieproces.
- Dat gebeurt aan de hand van de beschrijvingen en eisen die door het bestuur per beleggingscategorie in de investment cases zijn vastgelegd.
- Vervolgens voert de fiduciair manager op basis van de gegeven criteria het gestandaardiseerde selectieproces uit en brengt verslag uit over het selectieresultaat.
- De beleggingscommissie besluit op basis van de door de fiduciair manager verstrekte informatie over het opnemen van een bepaalde manager in de portefeuille.
- Na opname van een manager in de portefeuille is de fiduciair manager verantwoordelijk voor de doorlopende monitoring van de managers en de signalering naar het fonds.
- Het pensioenfonds voert periodieke evaluaties van de geselecteerde managers per beleggingscategorie uit, waarbij naast de beoordeling van de performance ook alle andere relevante criteria worden beoordeeld.
- Op basis van de evaluaties die door het pensioenfonds worden uitgevoerd besluit het bestuur over het ontslaan van managers en het uitvoeren van nieuwe selecties door de fiduciair manager.

Het proces van selecteren, monitoren en evalueren van managers is een cyclisch proces waarin een aantal stappen wordt doorlopen. Het onderstaande model maakt duidelijk welke stappen daarbij aan de orde zijn.

6. Portefeuillemonitoring & bijsturing

In het verlengde van het beleggingsplan worden jaarlijks de beleggingsrichtlijnen vastgesteld. Deze richtlijnen beschrijven normen, grenzen en kaders en vormen het mandaat van de fiduciair vermogensbeheerder.

De volgende zaken worden vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen:

- Normallocatie, normafdekking en bandbreedtes
- Uitvoeringsbenchmarks
- Beoogde invulling & implementatie (toegestane managers)
- Signaleringsvariabelen
- Berekening verplichtingen benchmark die het vertrekpunt vormt voor balansbeheer
- Gebruikte databronnen
- Definities & toelichting processen (zoals opvolging van overschrijdingen, herbalancering)

De custodian monitort onafhankelijk van de fiduciair manager ook de beleggingsrestricties. Daarnaast kan de custodian onderliggende beheerders monitoren in het kader van een extra controle. Dit is uitsluitend van toepassing bij mandaten.

7. Administreren, rapporteren & verantwoorden

De laatste stap van de beleggingscyclus betreft het administreren, rapporteren en de verantwoording. Er wordt een breed pallet aan rapportages opgeleverd door de fiduciair manager en de custodian voor de verschillende stakeholders van het pensioenfonds. De beleggingsrapportages geven een piramidaal overzicht van alle relevante beleggingsinformatie. De fiduciair manager verstrekt ook nog andere rapportages, bedoeld om het pensioenfonds in staat te stellen het uitbestedingsrisico te monitoren en daarover verslag uit te brengen. Deze rapportages betreffen:

- Niet financiële risicorapportage;
- Manager monitoring overzichten;
- Dienstverleningsrapportage;
- MVB-screening en jaarverslag.

Naast de fiduciaire vermogensbeheerder zijn aan de custodian diverse taken uitbesteed in het kader van verslaglegging en bewaring van de beleggingen. Zij verzorgt de leidende beleggingsadministratie, de rendementsberekeningen en de compliance monitoring voor wat betreft de beleggingen. De custodian bevestigt de posities en resultaten van de beleggingen en verzorgt elk kwartaal een risicorapportage waarin de financiële risico's van het fonds worden geanalyseerd en vergeleken met de rapportages van de fiduciair vermogensbeheerder. Tevens verzorgt de custodian de FTK-rapportages voor het pensioenfonds. Tussen de custodian en de fiduciair vermogensbeheerder vindt structurele afstemming en reconciliatie van cijfers plaats. Hiertoe is een driepartijenovereenkomst tussen het fonds en beide partijen gesloten.

Op basis van de vanuit diverse bronnen te verkrijgen rapportages en de resultaten van de uitvoering vindt minimaal per kwartaal een evaluatie van het gevoerde beleid en de uitvoeringsresultaten plaats. Voorafgaand aan het opstellen van een nieuw beleggingsjaarplan vindt een evaluatie van de resultaten van het voorgaande jaar plaats. Op basis van de resultaten van de evaluaties vindt bijsturing van bestaand beleid en eventueel introductie van nieuw beleid plaats. Verder worden de prestaties van de partijen die worden ingeschakeld voor de uitvoering van de beleggingsprocessen periodiek geëvalueerd. Voor de evaluatie van de fiduciair beheerder zijn door het pensioenfonds beoordelingscriteria opgesteld en de fiduciair manager zal middels een dienstverleningsrapportage jaarlijks een zelfevaluatie doen.

Het pensioenfonds heeft evaluatiecriteria voor verschillende onderdelen vastgesteld en werkt met een meerjarenplanning om deze te evalueren. De meerjarenplanning van het pensioenfonds is hieronder samengevat.

Meerjarenplanning

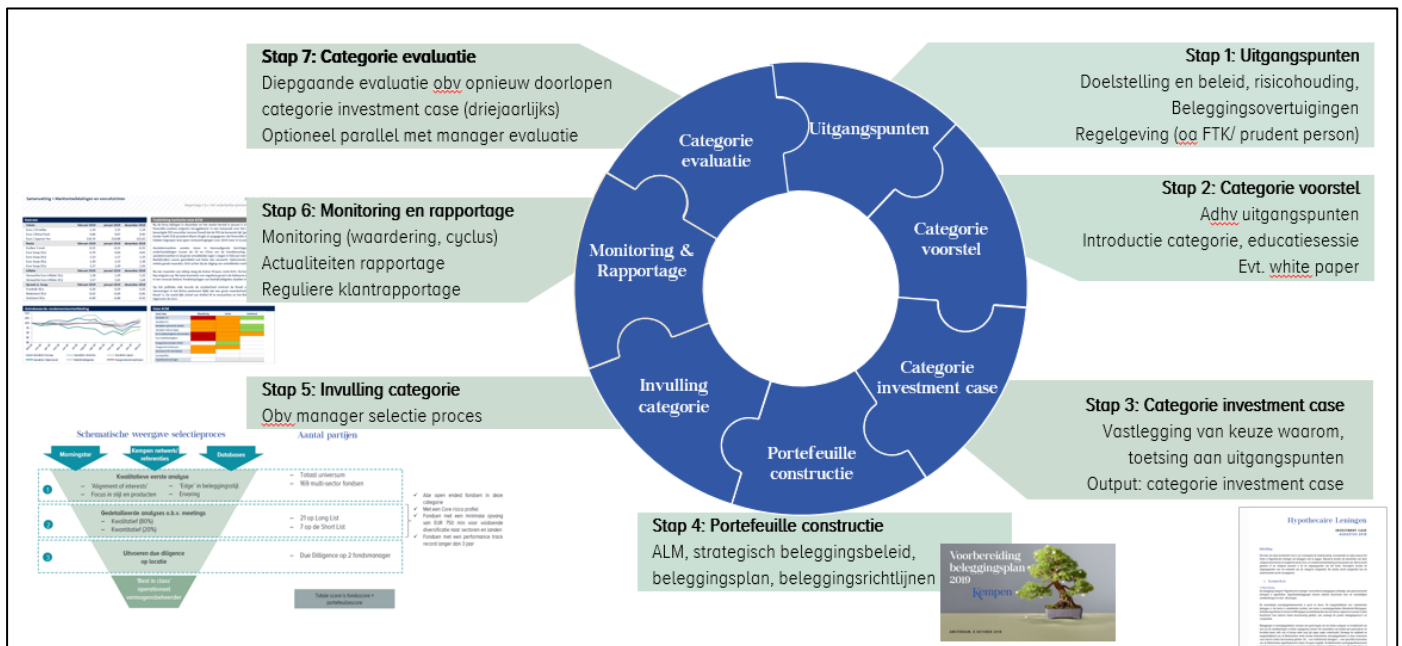
3-5 JAAR	3 JAAR	JAAR	KWARTAAL	ELKE VERGADERING	AD-HOC
Uitbestedingspartijen:	ALM-studie	Beleggingsplan	Beleggingsrapportage	Actielijst	Vragen toezichthouder
- Custodian	Template inv. case	Beleggingsrichtlijnen	Niet-financiële risico rapportage	Toelichting markten	Incidenten
- Fiduciair manager	Actualiseren investment cases	ISAE-rapportage	VEV rapportage	Status jaarplanning	Beleggingsrichtlijnen
- Overlay manager	Evaluatie allocatie naar elke categorie	Haalbaarheidstoets	Manager monitoring		
- ALM-adviseur	Evaluatie manager	ABTN	Beleidsdashboard		
Deelnemersonderzoek	invoering elke categorie	Onderdelen van strat. beleggingsbeleid:	MVB KPI dashboard		
Beleggingsovertuigingen	Strategisch beleggingsbeleid	- Renteaftdeckingsbeleid	MVB KRI dashboard		
	RACI-tabel	- Valutabeleid			
	Beschrijving beleggingsproces (ABTN)	- Liquiditeitsbeleid			
	Meerjarenplanning	- Derivaten- en tegenpartijbeleid			
	Risicokaarten	- MVB-beleid			
	MVB risicocycclus	- Securities lending beleid			
		- Herbalanceringsbeleid			
		Dienstverlening & SLA			
		Update herstelplan			

3-5 JAAR	3 JAAR	JAAR	KWARTAAL	ELKE VERGADERING	AD-HOC
Uitbestedingspartijen:	ALM studie	Beleggingsplan	Beleggingsrapportage	Actielijst	Vragen toezichthouder
- Custodian	Template <u>inv. case</u>	Beleggingsrichtlijnen	Niet financiële risico rapportage	Beleidsdashboard	Incidenten
- Fiduciair manager	Actualiseren investment cases	ISAE rapportage	VEV rapportage	Toelichting markten	Beleggingsrichtlijnen
- <u>Overlay</u> manager		Haalbaarheidstoets			
- ALM-adviseur	Evaluatie allocatie naar elke categorie	ABTN	Manager monitoring		
Deelnemersonderzoek*	Evaluatie manager	Onderdelen van <u>strat.</u> beleggingsbeleid:			
Beleggingsovertuigingen	invulling elke categorie	- Renteaftdeckingsbeleid			
	Strategisch beleggingsbeleid	- Valutabeleid			
	RACI tabel	- Liquiditeitsbeleid			
	Beschrijving beleggingsproces (ABTN)	- Derivaten- en tegenpartijbeleid			
	Meerjarenplanning	- MVB-beleid			
	<u>Risicokaarten</u>	- Stembeleid			
		- <u>Securities lending</u> beleid			
		- <u>Herbalanceringsbeleid</u>			
		Dienstverlening & SLA			
		Update herstelplan			
		ESG jaarverslag			

Ook ten aanzien van de gebruikte beleggingscategorieën en de implementatie is er sprake van een zorgvuldig evaluatieproces. Het doel van de evaluatie is om periodiek (in beginsel eens per drie jaar) antwoord te geven op de volgende vragen:

- Heeft de jaarlijkse actualisering van de normportefeuille opgeleverd wat verwacht was in termen van de bijdrage aan het rendement/risicoprofiel van de portefeuille versus de pensioenverplichtingen?
- Zijn de uitgangspunten/criteria zoals vermeld in de investment case van een categorie nog juist/passend?
- Past de categorie nog bij de uitgangspunten zoals vastgelegd in de investment case?
- Heeft de categorie geleverd wat op het moment van allocatie en/of de laatste ALM-studie verwacht werd?

Voor invulling (managers) van een categorie dient een vergelijkbaar proces te worden doorlopen. Het proces voor de evaluatie van een beleggingscategorie en implementatie is vergelijkbaar met het beleggingsproces voor de totale beleggingsportefeuille en betreft een 7-tal stappen.

Beleggingsovertuigingen & prudent person

Op grond van de Pensioenwet geldt voor de vaststelling van het beleggingsbeleid de zogenaamde prudent person-regel. Het pensioenfonds hanteert voorts bij het beleggen enkele uitgangspunten die van belang zijn voor een zo goed mogelijk rendement tegen aanvaardbare risico's. Het pensioenfonds heeft hiervoor beleggingsovertuigingen. Zij vormen een belangrijke rol in het beleggingsproces omdat zij een kader vormen voor genomen en toekomstige beleggingsbeslissingen.

De zes beleggingsovertuigingen zijn:

1. **Beleggingsrisico nemen loont**
In financiële markten kennen beleggingscategorieën met een hoger risico op lange termijn normaliter ook een hoger rendement. Beleggers vereisen voor het nemen van risico een vergoeding, een risicopremie. Hoewel deze vergoeding kan fluctueren in de tijd, gelooft het pensioenfonds in het bestaan van positieve risicopremies, onder meer voor kredietverstrekking, economisch eigendom en illiquiditeit. Een pensioenfonds kan van deze premies profiteren en dit draagt bij aan de doelstelling om op korte- en lange termijn zo hoog mogelijke reële pensioenaanspraken en pensioenrechten te verstrekken.
2. **Diversificatie voegt waarde toe**
Spreiding van de beleggingsportefeuille over verschillende beleggingscategorieën verlaagt het totale risico van de beleggingen. Dit is vooral het geval wanneer categorieën niet (of slechts in beperkte mate) met elkaar meebewegen. Door zorgvuldige diversificatie is het mogelijk om voor hetzelfde risiconiveau een hoger rendement te behalen, hetgeen bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen van het pensioenfonds.
3. **Eenvoud als vertrekpunt**
Beleggingen moeten een duidelijk doel hebben. Doelen zijn bijvoorbeeld verwacht rendement, het afdekken van risico's of diversificatie. Daarbij is het belangrijk niet geconfronteerd te worden met risico's die vooraf niet zijn ingeschat. Bij complexere producten is de kans groter dat dit zich voor zal doen.

4. Passief beheer, tenzij actief naar verwachting meer oplevert
Verwachte rendementen zijn onzeker, kosten zijn zeker. Uit (academisch) onderzoek (bijv. S&P Dow Jones 2016, Morningstar 2018) is gebleken dat het lastig is voor vermogensbeheerders om op consistente wijze het marktgemiddelde (na aftrek van kosten) te verslaan. Dit geldt vooral voor efficiënte beleggingsmarkten waar informatie zeer snel in de koersen wordt verwerkt. In dergelijke situaties is het in het belang van de deelnemers van het pensioenfonds om voor een geschikte en kostenbewuste passieve invulling van beleggingsstrategieën te kiezen. Onder passief beheer wordt het efficiënt volgen van een representatieve marktindex verstaan.
5. Het voegt waarde toe om de eerste te zijn
Het pensioenfonds vindt het belangrijk om steeds op zoek te zijn naar nieuwe beleggingssoorten of aanvullingen op bestaande beleggingen, die passen bij de beleggingsovertuigingen. Wanneer zich aantrekkelijke beleggingskansen voordoen, dan ontvangen beleggers die hier in een vroeg stadium instappen veelal de hoogste risicovergoeding. Naarmate meerdere beleggers deze beweging volgen, wordt de vergoeding geleidelijk lager.
6. Maatschappelijk verantwoord beleggen verlaagt het risicoprofiel
Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat beleggingen die maatschappelijk verantwoord zijn een lager risicoprofiel hebben, niet alleen voor de reputatie maar zeker ook financieel. Dit wordt bovendien ondersteund door recent onderzoek (bijv. SPIL 2017, Deutsche Asset & Wealth Management 2016). Het pensioenfonds zet haar middelen in om maatschappelijk verantwoord te beleggen waardoor een bijdrage wordt geleverd aan een duurzame samenleving. Uit onderzoek is gebleken dat de achterban van het pensioenfonds ook waarde hecht aan MVB, net als de sponsor. Een goed pensioen gaat niet alleen om welvaart maar ook om (maatschappelijk) welzijn.

Strategisch beleggingsbeleid & risicokaders

De basis voor het te voeren beleggingsbeleid is een periodiek uit te voeren (mini) ALM-studie (Asset Liability Management). De bezittingen worden zodanig belegd dat de doelstelling in principe kan worden bereikt, en de veiligheid, kwaliteit en liquiditeit van de totale portefeuille wordt gewaarborgd. Met behulp van de ALM-studie wordt beoogd de bezittingen (assets) van het pensioenfonds zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de verplichtingen (liabilities) tegen aanvaardbare kosten en risico's. Het ALM-proces geeft daarnaast inzicht in de verwachte toekomstige ontwikkeling van de premie, de toeslagverlening, de dekkingsgraad en de risico's die zijn verbonden aan een bepaald beleid.

Mede met behulp van deze inzichten bepaalt het pensioenfonds de mix over verschillende beleggingscategorieën voor de beleggingsportefeuille. Naast de ALM studie wordt ieder jaar een beleggingsplan opgesteld. Hierin staat beschreven welke normportefeuille momenteel wordt aangehouden en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Onderstaand schema geeft de verschillen in de te maken keuzes tussen een ALM studie en het beleggingsplan weer. De keuzes behorend bij niveau 1 worden behandeld in de ALM-studie. De niveaus daaronder komen aan bod in het beleggingsplan.

Onderdelen ALM studie en beleggingsplan		
Niveau	Beschrijving	Rapport
1	Strategisch beleid op hoofdlijnen	Strategisch beleggingsbeleid
A	Verdeling over hoofdcategorieën	
B	Mate afdekking renterisico	
C	Mate afdekking valutarisico	
D	Mate afdekking aandelenrisico	
E	Mate afdekking inflatierisico	
2	Beleggingskeuzes per categorie	Beleggingsplan
A	Regio-allocatie	
B	Benchmark	
C	Actief versus passief beleggen	
D	Keuze derivaten	
E	Bandbreedtes	
3	Jaarlijkse actualisering beleggingsbeleid	Beleggingsplan
A	Afwijking van strategische gewichten	
4	Operationeel beleid	Beleggingsplan
A	Keuze Uitvoeringsvorm die past bij beleggingsstrategie	
B	Procedures in geval rentewijzigingen of volatiliteitsniveaus	

De beleggingsportefeuille kan worden ingedeeld in twee deelportefeuilles, te weten een zogeheten matchingsportefeuille en een rendementsportefeuille. De matchingsportefeuille heeft als doel om (een groot deel van) het renterisico van de pensioenverplichtingen af te dekken en bestaat uitsluitend uit instrumenten die als onderpand kunnen dienen voor derivaten om het liquiditeitsrisico te beheersen. De rendementsportefeuille is bedoeld om op lange(re) termijn een additioneel rendement ten opzichte van de pensioenverplichtingen te genereren. In deze portefeuille zijn ook een aantal instrumenten (vastrentend investment grade) opgenomen die zowel bijdragen aan het rendement als aan de doelstelling van rente afdekking. Het totale afdekkingspercentage wordt over de totale portefeuille gemeten en bijgestuurd conform het gedefinieerde dynamische afdekkingsbeleid.

Strategische normportefeuille

Onderstaande tabel geeft het strategisch beleggingsbeleid weer, geldend vanaf 1 januari 2022. De strategische gewichten zijn relevant voor het hoofdvermogen van het pensioenfonds (voor rekening en risico van het pensioenfonds).

	Strategische norm
Matchingportefeuille	15,00%
Nominale Europese staatsobligaties	15,00%
Renteoverlay	0,00%
Rendementsportefeuille	85,00%
<i>Investment grade</i>	<i>37,00%</i>
Bedrijfsobligaties Europa	15,00%
Nederlandse hypotheeken	22,00%
<i>Hoogrentende waarden</i>	<i>12,00%</i>
High yield obligaties wereldwijd	4,00%
Obligaties opkomende markten	4,00%
Direct lending Europa	4,00%
<i>Aandelen</i>	<i>26,00%</i>
Aandelen wereldwijd	16,00%
Aandelen Europa	5,00%
Aandelen opkomende markten	5,00%
<i>Alternatieven</i>	<i>10,00%</i>
Beursgenoteerd wereldwijd	0,00%
Niet-beursgenoteerd vastgoed NL	1,95%
Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa	2,85%
Niet-beursgenoteerd vastgoed VS	1,20%
Land- en bosbouwgronden wereldwijd	4,00%

Dynamisch rente afdeckingsbeleid

Binnen de matchingsportefeuille hanteert het fonds een dynamisch rente afdeckingsbeleid, wat wil zeggen dat de mate van afdekking van het renterisico van de pensioenverplichtingen fluctueert met de hoogte van de (markt)rente. De rente afdeckingsniveaus betreffen geen automatismen: bij het bereiken van een bepaald renteniveau stelt het bestuur van het fonds vast of de mate van renteafdekking gewijzigd dient te worden – op basis van vooraf vastgestelde criteria die vastgelegd zijn.

Het dynamische rente afdeckingsbeleid wordt getoetst in de ALM-studie. Hierbij wordt ook de impact op het VEV van dit beleid geanalyseerd. Gebleken is dat het dynamische rente afdeckingsbeleid een positief effect heeft op het rendements- en risicoprofiel van het fonds. Bovendien is er bij verschillende renteniveaus sprake van een constanter VEV.

Benchmarks & investment cases

Voor alle beleggingscategorieën zijn representatieve, marktconforme indices vastgesteld die dienen als benchmark voor risicobeheersing en resultaatsevaluatie. De uitgangspunten voor de verschillende beleggingscategorieën inclusief bijbehorende benchmark en implementatiecriteria zijn uitgewerkt in diverse investment cases die onderdeel uitmaken van het strategische beleggingsbeleid.

Herbalanceringsbeleid

De herbalancering van de rendements- en matching portefeuille vindt in beginsel eens per jaar plaats, na vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan en in liquide markten. De in de tabel "Overzicht Strategische gewichten" opgenomen gewichten van beleggingscategorieën zijn gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid, maar fluctueren gedurende het jaar als gevolg van het principe van 'buy and maintain'. Wel wordt met de stortingen en onttrekkingen de allocatie naar en binnen de matching en rendementsportefeuille zoveel mogelijk bijgestuurd naar de actuele normweringen die gedurende het jaar fluctueren. Daarnaast wordt in geval van overschrijding van de geldende bandbreedtes de portefeuille weer in overeenstemming gebracht met de richtlijnen door te sturen naar een allocatie die gelijk is aan de normgewichten.

Tactisch beleggingsbeleid

Het pensioenfonds voert geen actief tactisch beleid rond de strategische benchmarkgewichten en streeft ernaar om de afwijkingen van de strategische benchmarkgewichten dicht bij nul te houden. Om gedurende het jaar niet te veel af te wijken van het initieel vastgestelde rendement/risicoprofiel, zijn minimum en maximumgewichten opgenomen voor de beleggingscategorieën.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

PF PostNL heeft haar MVB-positionering, -ambitie, -doelstellingen en -strategie vastgelegd in dit Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid (MVB-beleid). Het MVB-beleid beschrijft tevens in welke mate MVB momenteel is geïmplementeerd in de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds en op welke manier hier verantwoording over wordt afgelegd. Onderstaande illustratie toont de structuur hoe de verschillende MVB onderdelen met elkaar verbonden zijn.

Wat betreft de positionering zijn de volgende 5 uitgangspunten van belang:

1. Een beter rendements-/risicoprofiel door middel van MVB
2. Maatschappelijke bijdrage met aandacht voor Gezondheid & welzijn en Klimaat
3. Beheersen van financiële en niet-financiële risico's
4. Belanghebbende betrekken is belangrijk
5. Vermijden van negatieve maatschappelijke impact

Op basis van de MVB-positionering beschreven in hoofdstuk 3 heeft het bestuur van PF PostNL de volgende 10 doelstellingen gedefinieerd. Voor iedere doelstelling zijn er korte- (1-3 jaar), middellange- (3-5 jaar) en lange- (5-10) termijn doelen (KPI's) vastgesteld met aanvangsjaar 202. Een groot deel van KPI's worden verwerkt in de benchmark keuzes bij liquide beleggingscategorieën. Bij illiquide beleggingscategorieën wordt de intrinsieke duurzaamheid vastgesteld als onderdeel van investment cases. Hiermee wordt een integrale beoordeling geborgd waarbij de pensioenresultaat-doelstelling centraal staat. MVB heeft in de volle breedte, voor zowel financiële als niet-financiële criteria, een belangrijke rol. Deze criteria wegen echter niet zwaarder ten opzichte van de criteria omtrent het pensioenresultaat. Dit is tevens van kracht in het geval van neerwaarts beleggingsrisico afkomstig uit ESG-factoren/criteria.

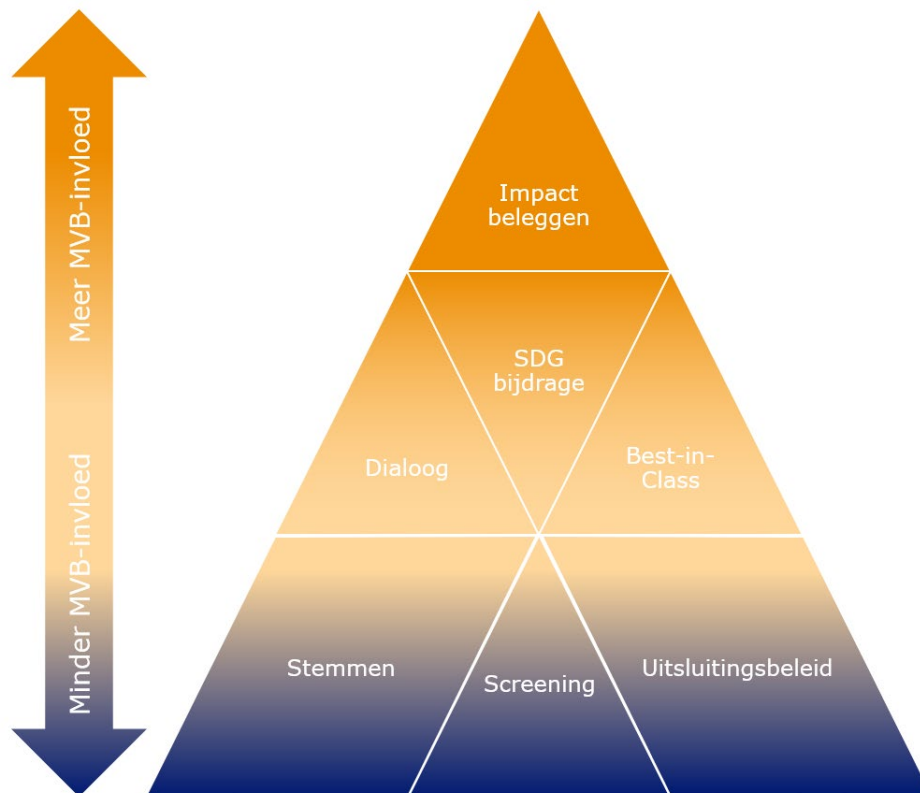
Naast een verbeterd rendement/risicoprofiel van de beleggingsportefeuille is het bieden van een positief maatschappelijke bijdrage bieden ("doing good") de belangrijkste MVB-overtuiging van het fonds. Daarnaast vindt er voornamelijk focus plaats op een breed impact spectrum, zoals het beleggen in instrumenten die positieve impact hebben op sociale uitdagingen en tegelijkertijd een aantrekkelijk rendement kunnen leveren. Bij het meten van het risicoprofiel wordt ook neerwaartse beleggingsrisico afkomstig ESG factoren/criteria meegenomen als onderdeel van het totale assessment op neerwaarts beleggingsrisico.

Het fonds heeft haar MVB-beleggingsovertuigingen concreter doorvertaald. En daarom:

- Zal het pensioenfonds bij alle beleggingsbeslissingen maatschappelijke effecten in de afwegingen betrekken.
- Zal het pensioenfonds haar middelen inzetten om maatschappelijk verantwoord te beleggen waardoor een positieve bijdrage wordt geleverd aan een duurzame samenleving.
- Heeft het pensioenfonds binnen het MVB specifieke thema's gekozen waar het fonds actief aan wenst bij te dragen: goede gezondheid en welzijn, klimaatactie in combinatie met betaalbare en duurzame energie.
- Maakt het pensioenfonds binnen het MVB beleid gebruik van meerdere instrumenten, zoals ESG integratie, stembeleid, screening, uitsluitingen en thematische beleggingen.
- Verwacht het pensioenfonds van haar uitbestedingspartijen maatschappelijk verantwoord gedrag.

Alle drie thema's van ESG (Environment, Sociaal en Governance) worden als belangrijk beschouwd. Binnen Environment wordt een divers pallet gehanteerd van klimaatverandering, natuurlijk kapitaal, verontreiniging en afval en nieuwe mogelijkheden voor het milieu, waarbij klimaatverandering (Co2 reductie) centraal staat. Binnen Sociaal gaat het om menselijk kapitaal, productaansprakelijkheid, belanghebbende oppositie en sociale kansen, waarbij er geen expliciete voorkeur is. Binnen het thema Governance wordt Corporate Governance als de belangrijkste factor gezien, naast Corporate Behaviour.

Binnen het MVB-beleid van het pensioenfonds wordt gebruik gemaakt van verschillende 'instrumenten':

• \

Beleid financiële risico's

De risicomanagement strategie binnen het strategische beleggingsbeleid, waarbij het renterisico deels wordt afgedekt, verkleint de kans dat de dekkingsgraad tot zeer lage niveaus daalt. Tegelijk geldt hierbij als randvoorwaarde dat er voldoende opwaarts potentieel behouden blijft ten behoeve van de indexatieambitie.

Beleid actief risico

Actief risico's voor de financiële positie van Pf PostNL, gemeten via de dekkingsgraad, komen op vier momenten aan de orde:

1. De waarde van de pensioenverplichtingen
2. Het langjarige strategisch beleid
3. Het jaarlijks beleggingsbeleid
4. De feitelijke portefeuille

Daarbij wordt het volgende proces gehanteerd:

- De actieve risico's 1 en 2 kunnen bij het opstellen van het jaarlijks beleid worden begrensd.
- Actieve risico's 3 en 4 worden bij het wijzigen van de portefeuille-invulling begrensd.
- Deze risico's worden doorlopend gemonitord en in de periodieke rapportage weergegeven
- Jaarlijks worden alle ex-post en ex-ante risico's uitgebreid met elkaar vergeleken als onderdeel van de performance jaarevaluatie

- Een grens op de risico's wordt beschouwd als signalering, en is daarmee aanleiding tot discussie, maar niet automatisch tot het wijzigen van portefeuille of beleid.

Het actieve (niet beleidsmatige) risico betreft daarmee de tracking error portefeuille versus jaarlijks beleid. Deze tracking error wordt gerealiseerd door twee onderdelen:

1. Actuele allocaties
2. Performance van de managers

Er geldt een marge van 0,5% op elk van deze 2 risico's om het fonds voldoende vrijheid geven om haar beleid uit te voeren, en tegelijkertijd een grens stellen aan toekomstige actieve keuzes. Er geldt daarmee een maximaal risicobudget (als signalering) voor actief beheer van 1,0% (tracking error geaggregeerd op pensioenfondsniveau).

Beleid marktrisico

Om het marktrisico te beperken wordt er binnen aandelen een brede spreiding over regio's en sectoren nagestreefd. Het pensioenfonds belegt wereldwijd gespreid in aandelen.

Beleid renterisico

Het pensioenfonds heeft besloten om het renterisico van de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken door gebruik te maken van de vastrentende beleggingen en renteswaps. Het pensioenfonds heeft een dynamische strategie waarbij afhankelijk van de stand van de marktrente een groter of minder groot deel van het renterisico van het pensioenfonds wordt afgedekt.

Beleid inflatierisico

Om de gevolgen van een stijgende inflatie op de beleggingen van het pensioenfonds te beperken, belegt het pensioenfonds een deel van de portefeuille in reële beleggingen zoals vastgoed en landbouwgronden. Deze beleggingen vertonen op een middellange termijn een (beperkte) samenhang met inflatie. Daarnaast wordt niet het gehele renterisico afgedekt ter bescherming tegen een scenario met oplopende inflatie en rente.

Beleid valutarisico

Om de gevolgen van wisselkoersveranderingen te beperken dekt het pensioenfonds het valutarisico gedeeltelijk af.

Binnen vastrentende waarden wordt de exposure naar USD, GBP en JPY strategisch voor 100% afgedekt. Binnen zakelijke waarden wordt de exposure naar USD, GBP en JPY strategisch voor 50% afgedekt naar Euro.

Afdekking van het valutarisico is voor zover mogelijk ingericht op pensioenfondsniveau.

Beleid liquiditeitsrisico

De premie-inkomsten voor het pensioenfonds zijn lager dan de verwachte pensioenuitkeringen. De liquiditeitsplanning wordt jaarlijks vernieuwd en gerapporteerd als onderdeel van de ALM-studie ten behoeve van het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid voor het eerstvolgende jaar. Het pensioenfonds hanteert een grenswaarde van 50% van het belegd vermogen voor minder liquide beleggingscategorieën, na marktbevingen in een stressscenario.

In het liquiditeitsbeleid zijn mitigerende maatregelen uitgewerkt om in stressscenario's de totale liquiditeit te kunnen monitoren en bij te kunnen sturen.

Beleid krediet en tegenpartijrisico

In het beleggingsbeleid wordt een evenwichtige spreiding over vastrentende waarden nagestreefd. De blootstelling naar kredietrisico wordt begrensd door het risicobudget. Het tegenpartijbeleid is er voornamelijk op gericht om de kans te beperken dat een tegenpartij failliet gaat. Het onderpandbeheer en de ISDA-contracten zijn er voornamelijk op gericht om het financieel verlies op het moment van een faillissement te beperken.

Beleid leverage

Het leverage-beleid binnen beleggingscategorieën van het pensioenfonds heeft primair betrekking op niet-beursgenoteerd vastgoed en landbouwgronden.

- De gemiddelde LTV-ratio (= Loan-to-Value ratio en wordt berekend door de omvang van het geleende geld voor een investering te delen door het totale vermogen van de investering) van de gezamenlijke niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen mag maximaal 45% bedragen;
- Bij de berekening van de gemiddelde LTV-ratio worden eventuele kasposities in het AIM European Real Estate Fund en het AIM MM Asian Real Estate Fund buiten beschouwing gelaten;
- Aan de niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuille toe te voegen vastgoedfondsen mogen op het moment van toevoeging aan de portefeuille een maximale LTV-ratio hebben van 60%.

Ook voor de categorie landbouwgronden zijn restricties voor de mate van leverage (max 25%, target <15%) van toepassing. Als gevolg van de verplichtstelling van onderpand voor valuta forwards per 3 januari 2018 (EMIR regelgeving), is een tijdelijke roodstand en/of een tijdelijk leverage (tot maximaal 5% van de fondswaarde) in de fondsen toegestaan.

Beleid inzake securities lending

Het pensioenfonds past voor haar directe beleggingen geen securities lending toe en is terughoudend ten aanzien van beleggingsfondsen die gebruik maken van securities lending. Deze beleggingsfondsen worden echter niet bij voorbaat uitgesloten. Kempen analyseert het securities lending programma van een beleggingsfonds en beoordeelt of dit passend is in de beleggingsportefeuille, alvorens een beleggingsfonds aan de portefeuille toe te voegen. Daarnaast ziet de fiduciair manager erop toe dat er sprake is van een prudent beleid waar geen sprake is van verkeerde prikkels die zouden kunnen leiden tot een ongewenst risico-/rendementsprofiel. De onderstaande elementen zijn daarbij in voorkomende gevallen belangrijk:

- Verdeling van de opbrengsten (in het voordeel van de investeerder);
- Tegenpartijbeleid (welke tegenpartijen, concentratielimieten, andere dan lending exposures);
- Onderpandbeleid (relatie tussen hoeveelheid en type onderpand en dagelijkse mark-to-market);
- Herinvesteringsbeleid (in het geval van cash-onderpand) gericht op behoud van kapitaal en niet op het maken van rendement;
- Toetsing aan het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Beleid kas als onderpand

Naar aanleiding van de regelgeving van EMIR Central Clearing, die vereist dat onderpand in cash wordt gesteld heeft het pensioenfonds kasbeleid opgenomen in het strategisch beleggingsbeleid.

Derivatenbeleid

Het pensioenfonds maakt gebruik van derivaten in het kader van het verlagen van het risicoprofiel dan wel voor doeltreffend portefeuillebeheer. Dit geldt met name voor het beheer van de rente- en valutarisico's. Bij het derivatengebruik wordt gezorgd voor voldoende spreiding over tegenpartijen, zodat een bovenmatige gevoeligheid voor een enkele tegenpartij wordt voorkomen. In het kader van de beheersing van het tegenpartijrisico worden strikte afspraken gemaakt ter beperking van het kredietrisico van de tegenpartijen. Zo gelden er minimale ratingvereisten voor de tegenpartijen waarmee renteswaps worden afgesloten. Verder wordt op dagbasis onderpand uitgewisseld ter grootte van (minimaal) de waarde van de interest rate swaps. In geval van een afwaardering van een tegenpartij worden additionele zekerheden gevraagd. Op maandbasis wordt gerapporteerd over de tegenpartijen met wie renteswaps en repo's zijn afgesloten, de omvang van de exposure van het pensioenfonds naar iedere tegenpartij, en de rating van de tegenpartijen.

Risicomonitoring

Met betrekking tot de beheersing van de beleggingsrisico's bevatten de door het pensioenfonds vastgestelde beleggingsrichtlijnen onder meer bepalingen over:

- Afdekken van het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen;
- De minimum en maximum allocatie van beleggingscategorieën;
- De minimum en maximum allocatie voor de valuta van de vastrentende waarden en de regiomix van de aandelen en vastgoed;
- De spreiding van effecten ten opzichte van de benchmark in de deelportefeuilles. Dit leidt in de praktijk tot een set lineaire restricties en afspraken over tracking errors;
- De minimale en maximale afwijking in duratie (rentegevoeligheid) voor vastrentende waarden ten opzichte van die van de benchmark;
- Een minimum en maximum allocatie en bandbreedte per subcategorie vastrentende waarden (met diverse kredietrisico's variërend van high yield tot "triple A");
- Risicomaatregelen met betrekking tot het tegenpartijrisico en het liquiditeitsrisico;
- Risicomaatregelen over het gebruik van derivaten en het te hanteren onderpand.

Risicobeheersing en -maatstaven

Om te beoordelen of het jaarlijkse beleggingsbeleid beantwoordt aan de doelstelling en uitgangspunten van het fonds en om risico doorlopend te kunnen monitoren, hanteert het fonds een combinatie van verschillende risicomaatstaven gericht op de dekkingsgraad. Deze zijn:

1. Het vereist eigen vermogen (vereiste dekkingsgraad);
2. Gevoeligheidsanalyse op basis van deterministische scenario's;
3. Alternatieve stressscenario's berekeningen.

Ad 1.

Het vereist eigen vermogen (VEV) geeft de omvang van het eigen vermogen weer waarover het fonds tenminste moet beschikken. Deze is afhankelijk van het risicoprofiel van het pensioenfonds en hangt nauw samen met het strategische beleggingsbeleid. De hoogte van het vereist eigen vermogen is gericht op de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5%, dat wil zeggen de kans dat in de evenwichtssituatie het vermogen van het fonds binnen een jaar lager is dan de waarde van de technische voorziening, kleiner is dan 2,5%.

Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen additioneel een risicobudget te hanteren om het beleggingsrisico doorlopend te kunnen monitoren. Deze risicomaatstaf betreft een ex-ante

inschatting (proxy) van de dekkingsgraadvolatiliteit (tracking error) op basis van de swapcurve en de toezichtcurve op een 1-jaars horizon, en is gebaseerd op 120 historische maanddata. Jaarlijks wordt in het beleggingsplan het risicogebruik van de strategische normportefeuille doorgerekend, waarvan het risicobudget voor de portefeuille versus de verplichtingen wordt afgeleid.

Ad 2

Deterministische (stress)scenario's geven extra inzicht in de korte termijnrisico's. Daarom worden in het beleggingsplan berekeningen gemaakt wat er in verschillende scenario's gebeurt met de actuele dekkingsgraad op basis van de toezichtcurve. Daarbij wordt de impact van deterministische scenario's met combinaties van 1%-punt renteververschil en 25%-punt waardeverandering van aandelen geanalyseerd. Rapportage hierover is integraal onderdeel van de maandelijkse beleggingsrapportages van het pensioenfonds.

Ad 3

Naast de eenvoudige deterministische scenario's, analyseert het pensioenfonds de impact van alternatieve stressscenario's. Hierbij wordt de (mogelijke) impact op de financiële positie geschat in een deflatie- en een inflatiescenario. In het deflatiescenario voert een verdere daling van de rente de boventoon, kredietverlening krimpt en de koersen van zakelijke waarden laten een sterke daling zien. In het inflatiescenario stijgt het algemene prijsniveau snel, laten beleggingen grote koersschommelingen zien en neemt de inkomensongelijkheid sterk toe.

Beleggingsbeleid beschikbare premiereregeling en individueel pensioensparen

Bij het pensioenfonds is naast het reguliere vermogen (voor rekening en risico van het pensioenfonds) sprake van belegd vermogen in het kader van de beschikbare premiereregeling (BPR) en individueel pensioensparen (IPS), welke voor rekening en risico van de deelnemer zelf is.

Life cycle

De Pensioenwet stelt bij regelingen voor rekening en risico van de deelnemer (BPR en IPS) bepaalde eisen, dit wordt de "zorgplicht" genoemd. De kern is dat het pensioenfonds verantwoordelijk is voor de beleggingen en daarbij moet handelen volgens het zogeheten 'prudent person beginsel'. Dit houdt in dat er moet worden belegd in het belang van de deelnemer. Dit betekent dat naarmate de pensioendatum dichterbij komt, de beleggingsmix minder risicovol moet zijn. Dit wordt aangeduid met de term 'Life Cycle'.

In het kader van de Wet Verbeterde Premiereregeling heeft het pensioenfonds voor deelnemers aan de BPR, die na pensionering wensen door te beleggen, met ingang 1 januari 2018 een extra Life Cycle ontwikkeld.

Vrij beleggen

Een deelnemer mag, conform de PW, de verantwoordelijkheid voor de beleggingen overnemen. Voor deelnemers die de verantwoordelijkheid voor de beleggingen overnemen, onderzoekt het pensioenfonds jaarlijks of de deelnemer niet te veel risico neemt.

Waarderingsgrondslag

De waardering van de beleggingen op de balans vindt plaats op marktwaarde. De custodian is verantwoordelijk voor het vaststellen van de grondslagen van de waardering (jaarlijks) en de dagelijkse waardering van de portefeuille en van mandaten. De fiduciair manager heeft een rol

in het analyseren van eventuele verschillen in waarderingen en performance en het eventueel bijsturen van het proces.

Uitvoering beleggingen

Het vermogen wordt beheerd door de fiduciair manager. Deze beheert de middelen van het pensioenfonds via beleggingsfondsen en in discretionaire portefeuilles. Vanuit deze beleggingsfondsen en discretionaire portefeuilles vindt het beheer van de portefeuilles aandelen, vastrentende waarden en alternatieve beleggingen (o.a. vastgoed) over het algemeen plaats via externe managers. Ook het beheer van de derivatenportefeuille vindt extern plaats. De overige discretionaire beleggingen in vastrentende waarden en financiële instrumenten kunnen intern of extern worden beheerd.

De selectie en monitoring van de externe vermogensbeheerders gebeurt via een gestructureerd en gedisciplineerd proces dat aansluit op de investment cases per beleggingscategorie. De effecten van de discretionaire portefeuilles zijn in bewaring gegeven bij een custodian, waarmee tevens afspraken zijn gemaakt over de door hen aan te leveren managementinformatie.

Resultaatevaluatie

Het beleggingsresultaat wordt dagelijks gemeten door de fiduciair manager en de custodian. De interne en externe vermogensbeheerders rapporteren aan de fiduciair manager per maand en per kwartaal over het beleggingsresultaat en de benchmarks. Door de custodian wordt gemonitord of de gelopen beleggingsrisico's van de externe vermogensbeheerders binnen de restricties vallen die hieraan door het pensioenfonds zijn gesteld. Bij een beleggingsresultaat onder de minimale rendementsverwachting of consistent onder de standaard uitkomend, eist het pensioenfonds van de beheerder een gedetailleerde schriftelijke verklaring.

De Beleggingscommissie evalueert de resultaten minimaal op kwartaalbasis. De Beleggingscommissie adviseert het bestuur van het pensioenfonds en legt daarover aan het bestuur verantwoording af, onder meer via de notulen.

12. Waardebepaling

Afkoop en inkoop

Bij afkoop van pensioenen in verband met waardeoverdracht of pensionering wordt de afkoopwaarde bepaald met behulp van onderstaande grondslagen:

- De rentetermijnstructuur per 30 september van het voorgaande kalenderjaar;
- Geen opslag voor toekomstige uitvoeringskosten (toekomstige excasso- en administratiekosten);
- De tarieven zijn sekseneutraal, de gehanteerde man-vrouw verhouding wordt bepaald op grond van het deelnemersbestand per 30 september van het voorgaande kalenderjaar;
- De overige grondslagen zijn conform hoofdstuk "Premie".
- Bij afkoop in verband met individuele waardeoverdracht wordt de afkoopwaarde berekend volgens de wettelijke rekenregels voor waardeoverdracht. Bij afkoop in verband met collectieve waardeoverdracht wordt de afkoopwaarde berekend volgens door PF PostNL vastgestelde rekenregels.

De inkoopwaarde van over te dragen premievrije pensioenaanspraken is gelijk aan de contante waarde van die pensioenen op basis van de grondslagen zoals vermeld in hoofdstuk "Premie". In afwijking hiervan wordt bij inkoop in verband met het wettelijk recht op waardeoverdracht de inkoopwaarde berekend volgens de wettelijke rekenregels voor waardeoverdracht.

Omzetting, besteding en flexibilisering

In het pensioenreglement zijn factoren opgenomen voor omzetting van pensioenen en flexibilisering van pensioenen. De tarieven, die jaarlijks worden vastgesteld en een ingangsdatum kennen van 1 juli, zijn gebaseerd op de volgende grondslagen:

- De nominale rentetermijnstructuur (inclusief eventuele UFR-aanpassingen) van ultimo december van het voorafgaande jaar zoals die door de DNB is vastgesteld en gepubliceerd;
- De sterftেকansen ontleend aan de prognosetafel AG2022 zoals deze is gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Bij het gebruik van de prognosetafel AG2022 wordt rekening gehouden met leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte. Voor het bepalen van de sterftেকansen wordt de prognosetafel AG2022 diagonaal doorlopen;
- De tarieven zijn sekseneutraal, de gehanteerde man-vrouw verhouding wordt bepaald op grond van het deelnemersbestand per 31 december van het voorgaande kalenderjaar (jaarwerkbestand);
- De overige grondslagen zijn conform hoofdstuk "Premie".

De inkoopfactoren op pensioendatum (of datum uitdiensttreding) voor besteding van spaarsaldi worden vanaf 1 juli 2020 gebaseerd op:

- De nominale rentetermijnstructuur (inclusief UFR) per einde van twee maanden ervoor zoals gepubliceerd door de Nederlandsche Bank;
- Solvabiliteitsopslag gelijk aan de dekkingsgraad per einde van twee maanden ervoor: de solvabiliteitsopslag is minimaal het MVEV en maximaal het VEV per einde van twee maanden ervoor;
- De sterftেকansen ontleend aan de prognosetafel AG2022 zoals deze is gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Bij het gebruik van de AG-prognosetafel wordt rekening gehouden met leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte. Voor het bepalen van de sterftেকansen wordt de prognosetafel AG2022 diagonaal doorlopen;
- De tarieven zijn sekseneutraal, de gehanteerde man-vrouw verhouding wordt bepaald op grond van het deelnemersbestand per 31 december van het voorgaande kalenderjaar (jaarwerkbestand);

- De overige grondslagen zijn conform hoofdstuk "Premie".

Aldus vastgesteld door PF PostNL, op 15 maart 2024

Drs. L.C. van de Kieft RC MAC
Voorzitter

Drs. J.J. Veldstra
Secretaris

Bijlage 1 Verklaring Beleggingsbeginselen

Inleiding

Deze Verklaring over de Beleggingsbeginselen beschrijft de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Stichting Pensioenfonds PostNL (hierna: PF PostNL). Deze verklaring geeft de deelnemers aan PF PostNL inzicht in het beleggingsproces. Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Doelstelling beleggingsbeleid;
- Beleggingsovertuigingen;
- Risicohouding van PF PostNL;
- Strategische allocatie;
- Risicobeheerprocedure.

Doelstelling beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is gebaseerd op de doelstelling van PF PostNL. De doelstelling van PF PostNL is het streven naar het op lange termijn garanderen van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten. Ook streeft PF PostNL naar het voortdurend realiseren van de toeslagambitie zoals is afgesproken in de pensioenovereenkomst. De toeslagverlening is voorwaardelijk, er is geen recht op toeslagverlening. Ook is het voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre toeslagen zullen worden verleend. Om de doelstelling van PF PostNL te bereiken, wordt op zo'n manier belegd dat een optimaal rendement wordt behaald tegen aanvaardbare risico's.

PF PostNL belegt vanuit de 'prudent person' gedachte. Het vermogen wordt belegd in het belang van de deelnemers. Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van PF PostNL tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het Financieel Toetsingskader (FTK) aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.

Op basis van de missie en doelstellingen wordt het beleidskader vastgesteld. Onderdeel hiervan is dat er op basis van een ALM studie wordt bepaald welke strategische beleggingsportefeuille het best aansluit bij de doelstellingen van PF PostNL. Deze doelstellingen vormen een balans tussen de belangen van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. In deze afweging spelen onder andere het premie-, pensioen- en indexatieresultaat een rol.

Beleggingsovertuigingen

PF PostNL hanteert bij beleggen enkele uitgangspunten die van belang zijn voor een zo goed mogelijk rendement tegen aanvaardbare risico's. PF PostNL gebruikt hiervoor beleggingsovertuigingen. Zij vormen een belangrijke rol in het beleggingsproces omdat zij een kader vormen voorgenomen en toekomstige beleggingsbeslissingen.

De zes beleggingsovertuigingen zijn:

1. Beleggingsrisico nemen loont;
2. Diversificatie voegt waarde toe;
3. Eenvoud als vertrekpunt;
4. Passief beheer, tenzij actief naar verwachting meer oplevert;
5. Het voegt waarde toe om de eerste te zijn;
6. Maatschappelijk verantwoord beleggen verlaagt het risicoprofiel.

Risicohouding pensioenfonds

De risicohouding vormt het kader voor de aanvaarding van de opdracht van sociale partners door PF PostNL, het vaststellen van het beleid (bv. het strategisch beleggingsbeleid) en verantwoording achteraf van PF PostNL over het gevoerde beleid. De risicohouding is (ongewijzigd) vastgesteld door het bestuur na overleg met het verantwoordingsorgaan en na overleg met sociale partners.

De hoofdpunten van de risicohouding zijn:

- Minimaliseer kans op onvoorwaardelijk korten voor de eerstvolgende vijf jaren;
- Minimaliseer kans op een dekkingsgraad lager dan de kritische grens;
- Maximaliseer het verwachte pensioenresultaat;
- Risicohouding op korte termijn wordt uitgedrukt in termen van VEV;
- Risicohouding op lange termijn wordt uitgedrukt in pensioenresultaat;
- Dynamisch rente afdekkingsbeleid op basis van rentetriggers.

Daarnaast geldt dat er een maximale grens is gesteld via het VEV. Het VEV is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van een pensioenfonds. In deze situatie is het eigen vermogen zodanig dat het over 1 jaar met een zekerheid van 97,5% meer bezittingen heeft dan verplichtingen. PF PostNL bepaalt het VEV met behulp van het standaardmodel dat door de toezichthouder is vastgesteld. Het met behulp van dit model berekende VEV is een adequate weergave van het risicoprofiel van PF PostNL. Er is geen sprake van materiële risico's die niet door het standaardmodel gedekt worden.

Met de gestandaardiseerde methode is per risicofactor de vereiste solvabiliteit bepaald.

Onder meer onderstaande materiële risico's kunnen worden onderscheiden:

Renterisico

PF PostNL loopt een risico over de rentegevoeligheid van de nominale voorziening pensioenverplichtingen. Over het algemeen is de rentegevoeligheid van de verplichtingen groter dan de rentegevoeligheid van de beleggingen. PF PostNL heeft besloten om het renterisico van de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken door gebruik te maken van vastrentende beleggingen en renteswaps. PF PostNL heeft een dynamische strategie waarbij afhankelijk van de stand van de marktrente een groter of minder groot deel van het renterisico van PF PostNL wordt afgedekt.

Inflatierisico

Om de gevolgen van een stijgende inflatie op de beleggingen van PF PostNL te beperken, belegt PF PostNL een deel van de portefeuille in reële beleggingen zoals vastgoed en landbouwgronden. Deze beleggingen vertonen op een middellange termijn een (beperkte) samenhang met inflatie. Daarnaast wordt niet het gehele renterisico afgedekt ter bescherming tegen een scenario met oplopende inflatie en rente.

Valutarisico

PF PostNL belegt in diverse valuta's. Door wisselkoersveranderingen loopt PF PostNL risico dat beleggingen minder waard worden. Om dit risico te beperken dekt PF PostNL de valuta's af. Op pensioenfondsniveau geldt een maximum blootstelling van 23% naar vreemde valuta (na afdekking).

Actief risico

PF PostNL belegt een deel van haar beleggingen via actief beheerde portefeuilles met als doel extra rendement te behalen. Er geldt een maximaal risicobudget voor actief beheer. Het maximaal risicobudget op totaalniveau dient als extra beheersing om te voorkomen dat een stijging van de omvang van actief beheerde beleggingen het actief risico ongemerkt hoger maakt dan PF PostNL wenst.

Risicohouding premieovereenkomsten

De risicohouding in de opbouwfase wordt uitgedrukt in de maximaal aanvaardbare afwijking van het pensioen op de pensioendatum, gebaseerd op wettelijk voorgeschreven scenario's.

Leeftijd	Stabiele uitkering	Variabele uitkering
21 - 57	62%	65%
58 - 67	36%	47%

Strategische allocatie

Met behulp van de Asset Liability Management-studie wordt beoogd de bezittingen (assets) van PF PostNL zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de verplichtingen (liabilities) tegen aanvaardbare kosten en risico's.

Zakelijke waarden

Aandelen, vastgoed en overige illiquide beleggingsrisico's worden genomen omdat hiermee naar verwachting een risicopremie wordt verdiend. Dit sluit aan bij de beleggingsovertuigingen en daarmee verwacht PF PostNL op termijn de ambitie te kunnen realiseren. Om het risico te beperken wordt er binnen de portefeuille een brede spreiding over regio's en sectoren nagestreefd. PF PostNL belegt wereldwijd gespreid in aandelen.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden opgenomen in de portefeuille om de rentegevoeligheid van de verplichtingen af te dekken, een relatief stabiel couponrendement te ontvangen en in te spelen op extra rendementskansen. Om het risico te beperken wordt er binnen de portefeuille een brede spreiding nagestreefd.

Naast het hoofdvermogen wordt er ook belegd voor risico en rekening van deelnemers. Hiervoor is een life cycle ingericht die naar mate de pensioendatum nadert meer in vastrentende waarden belegt om het renterisico te mitigeren. Daarnaast kan een deelnemer kiezen tussen een aantal depots binnen vrij beleggen. Hierin is ook een mogelijkheid om te beleggen in een aandelenportefeuille met ESG criteria. In het kader van de Wet Verbeterde Premieregeling is een Life Cycle ingericht voor deelnemers die gebruik willen maken van de mogelijkheid tot doorbeleggen na pensionering.

Risicobeheerprocedure

Met betrekking tot de beheersing van de beleggingsrisico's bevatten de door PF PostNL vastgestelde beleggingsrichtlijnen onder meer bepalingen over:

- Afdekken van het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen;
- De minimum en maximum allocatie van beleggingscategorieën;

- De minimum en maximum allocatie voor de valuta van de vastrentende waarden en de regionmix van de aandelen en vastgoed;
- De spreiding van effecten ten opzichte van de benchmark in de deelportefeuilles. Dit leidt in de praktijk tot een set lineaire restricties en afspraken over tracking errors;
- De minimale en maximale afwijking in duratie (rentegevoeligheid) voor vastrentende waarden ten opzichte van die van de benchmark;
- Een minimum en maximum allocatie en bandbreedte per subcategorie vastrentende waarden (met diverse kredietrisico's variërend van high yield tot "triple A");
- Risicomaatregelen met betrekking tot het tegenpartijrisico en het liquiditeitsrisico;
- Risicomaatregelen over het gebruik van derivaten en het te hanteren onderpand.

De beheersing van de beleggingsrisico's is onderdeel van het risicobeheersing framework van het fonds.

Bijlage 2 Vereist eigen vermogen

Berekening

Het VEV is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van een pensioenfonds. In deze situatie is het eigen vermogen zodanig dat het over 1 jaar met een zekerheid van 97,5% meer bezittingen heeft dan verplichtingen. PF PostNL bepaalt het VEV met behulp van het standaardmodel dat door de toezichthouder is vastgesteld. Het met behulp van dit model berekende VEV vormt een adequate weergave van het risicoprofiel van PF PostNL. Er is geen sprake van materiële risico's die niet door het standaardmodel gedekt worden. Met de gestandaardiseerde methode is per risicofactor de vereiste solvabiliteit bepaald.

De vereiste solvabiliteit per risicofactor is aan de hand van een wortelformule gecombineerd tot een totaal vereiste solvabiliteit. In de formule wordt verondersteld dat een daling van de marktwaarde van zakelijke waarden samengaat met een daling van de rente en een stijging van de kredietrisicopremie op obligaties. Tevens wordt aangenomen dat een daling van de rente samengaat met een stijging van de kredietrisicopremie¹.

In eerste instantie wordt middels de voorgeschreven formule de toetswaarde solvabiliteit vastgesteld, d.w.z. het effect van de risicoscenario's op het aanwezige vermogen van PF PostNL, waarbij is verondersteld dat het aanwezige vermogen is belegd volgens het strategisch beleggingsbeleid van PF PostNL. Voorts wordt in enkele iteraties het vermogen in de berekening fictief dusdanig verhoogd of verlaagd dat de schok op het (fictieve) vermogen gelijk is aan het bijbehorende eigen vermogen. Dit resulteert in de evenwichtssituatie. De dekkingsgraad in die situatie is de Vereist Dekkingsgraad (VDG), en het pensioenfonds beschikt vanuit balansperspectief in die situatie precies over het Vereist Eigen Vermogen (VEV). Het evenwichtsniveau hangt af van het beleggingsbeleid en het niveau van de rente. Omdat het pensioenfonds geen invloed heeft op het niveau van de rente wordt het VEV dat past bij het strategisch beleggingsbeleid gehanteerd als referentiewaarde. Het VEV dat past bij de feitelijke portefeuille dient in lijn te liggen met het VEV van de strategische portefeuille, en max maximaal 2%-punt hoger of lager liggen. De berekening van dit vereist eigen vermogen is hieronder nader uitgesplitst en is gebaseerd op cijfers per eind september 2021.

De toetswaarde solvabiliteit is in het rapport toegerekend aan de totale technische voorzieningen (dus inclusief het deel voor risico deelnemers en herverzekerd deel). Door wijzigingen in de asset-mix muteert het VEV. Deze mutatie wordt doorlopend gemonitord.

Toelichting

Renterisico

De actuele waarde van de beleggingen en verplichtingen is gevoelig voor wijzigingen van de rentetermijnstructuur. Bij PF PostNL betreft het met name de vastrentende beleggingen en de pensioenverplichtingen. Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun

¹ De correlatie tussen het renterisico en het zakelijke waarden/ kredietrisico risico is 0,4. Daarnaast is de correlatie tussen het zakelijke waarden en het kredietrisico 0,5. Binnen de categorie zakelijke waarden wordt verder verondersteld dat er een correlatie is van 0,75 tussen verschillende beleggingscategorieën.

verplichtingen dan voor hun beleggingen. Vanwege deze mismatch ondervindt een pensioenfonds renterisico.

Een gedeelte van het renterisico heeft PF PostNL afgedekt door middel van een combinatie van vastrentende waarden en renteswaps. De actuele waarde van deze instrumenten is eveneens gevoelig voor wijzigingen in de rentetermijnstructuur.

De solvabiliteitsopslag voor het renterisico wordt bepaald door op basis van de voorgeschreven rentefactoren en de door de toezichthouder gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS, inclusief UFR) de renteschokken te bepalen (in basispunten per looptijd). Deze renteschokken worden toegepast op alle looptijden van de gepubliceerde RTS.

Het effect op de beleggingen wordt bepaald door dezelfde renteschokken (in basispunten per looptijd) toe te passen op de marktrente. Uitgaande van de voorgeschreven lagere rentetermijnstructuur is opnieuw de waarde van de beleggingen en verplichtingen bepaald. Zodoende kan worden vastgesteld wat de waardestijging van de beleggingen en verplichtingen in het FTK-scenario is. Hierbij is uitgegaan van de kasstromen van zowel de beleggingen als de verplichtingen.

Zakelijke waarden risico

De marktwaardes van onder andere aandelen en vastgoed kunnen fluctueren. Pensioenfondsen die een deel van hun vermogen in dergelijke zakelijke waarden hebben belegd, lopen hierdoor risico op een waardedaling. De totale solvabiliteitsopslag voor het zakelijke waarden risico wordt vastgesteld door de vereiste solvabiliteit van de verschillende risicofactoren te combineren. Hierbij wordt rekening gehouden met een zekere diversificatie tussen de risicofactoren. De veronderstelde samenhang (correlatie) van de afzonderlijke risicofactoren is 0,75. Hierbij wordt beursgenoteerd vastgoed ook als aandelen ontwikkelde markten beschouwd.

Aandelenrisico

De benodigde solvabiliteit voor aandelenrisico wordt in de gestandaardiseerde methode via een risicoscenario bepaald. In het scenario voor aandelenrisico wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën. Voor beursgenoteerde aandelen en vastgoed (ontwikkelde aandelenmarkten) wordt uitgegaan van een daling van 30%. Voor beursgenoteerde aandelen (opkomende aandelenmarkten) wordt uitgegaan van een daling van 40%. De benodigde solvabiliteit per subcategorie is gelijk aan de voorgeschreven mutatie vermenigvuldigd met de actuele waarde van de subcategorie. Daarnaast wordt beursgenoteerd vastgoed voor de bepaling van het VEV als beursgenoteerde aandelen (ontwikkelde aandelenmarkten) beschouwd.

Niet beursgenoteerd vastgoed risico

De benodigde solvabiliteit voor vastgoedrisico is bepaald met een scenario, waarbij de belegging in niet beursgenoteerd vastgoed met 20%² daalt.

Valutarisico

Valutarisico betreft het risico dat de marktwaarde van de beleggingen in vreemde valuta daalt door een waardedaling van andere valuta's ten opzichte van de euro. Indien een belegging in vreemde valuta wordt afgedekt naar de euro dan hoeft voor dit gedeelte van de portefeuille geen solvabiliteit te worden aangehouden. In het standaardmodel is een risicoscenario voor valutarisico (S3) voorgeschreven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen valuta in ontwikkelde markten (een waardedaling van 20%) en valuta in opkomende markten (een waardedaling van 35%). Bij de aggregatie van het VEV voor valutarisico (S3) wordt rekening gehouden met een correlatie van 0,50 tussen individuele valuta in ontwikkelde markten; 0,75 tussen individuele valuta in opkomende markten en 0,25 tussen het valutarisico voor ontwikkelde markten enerzijds en het valutarisico voor opkomende markten anderzijds, waarbij:

$$S_3 = \sqrt{S_{3A}^2 + S_{3B}^2 + 2 \cdot 0,25 \cdot S_{3A} \cdot S_{3B}}$$

$$S_{3A} = \sqrt{\sum_i S_{3(i)}^2 + \sum_{i \neq j} 0,50 \cdot S_{3(i)} \cdot S_{3(j)}}$$

$$S_{3B} = \sqrt{\sum_k S_{3(k)}^2 + \sum_{k \neq l} 0,75 \cdot S_{3(k)} \cdot S_{3(l)}}$$

Risico van grondstoffen

PF PostNL heeft geen positie in grondstoffen.

Kredietrisico

De vastrentende waardenportefeuille bestaat uit staatsobligaties van kredietwaardige overheden, bedrijfsobligaties, Nederlandse hypotheke, staatsschuld van opkomende markten (EMD), High Yield obligaties en direct lending.

In het voorgeschreven scenario voor het kredietrisico dient het effect van een verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartij op de marktwaarde van de obligatieportefeuille tot uitdrukking te komen.

De solvabiliteitsopslag voor het kredietrisico wordt bepaald aan de hand van een vaste rating afhankelijke schok³ van de kredietrisicopremie.

² Als maatstaf voor de mate van financiering met vreemd vermogen wordt de loan-to-value (LTV) ratio gebruikt. Het risicoscenario komt dan tot stand met de volgende formule:

$$1 / (1 - LTV) * 15\%.$$

In deze formule wordt het risicoscenario aangepast voor de mate van leverage (equivalent aan een aanpassing van de marktwaarde aan de mate van leverage)

³ Rating afhankelijke schok (AAA[EU|EUR] +0%; AAA +0,6%; AA +0,8%; A +1,3%; BBB +1,8%; Overige +5,3%). Hierbij worden Nederlandse Hypotheken gewaardeerd met een AA-rating.

Verzekeringstechnische risico's

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). De sterftetrend zelf maakt al onderdeel uit van de technische Voorzieningen. De omvang van het verzekeringstechnische risico is afhankelijk van het aantal deelnemers (hoe meer deelnemers, hoe lager de factor) en de gemiddelde leeftijd van de deelnemers (hoe jonger PF PostNL, hoe hoger de factor) en het soort pensioenregeling (nabestaandenpensioen op spaar- of risicobasis).

Actief risico

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën af wordt geweken van het beleid volgens de benchmark. Een gedeelte van de portefeuille van PF PostNL wordt actief beheerd. Het risicoscenario in het standaardmodel geldt alleen voor het aandelenrisico. In de berekening van de impact van actief beheer op het VEV worden ook de betreffende kosten expliciet meegenomen. Deze opslag is verwerkt in een aparte risicofactor S10 en heeft een omvang van twee maal de beoogde tracking error en de TER van de aandelenportefeuille (97,5% zekerheid).

De beheersing van de beleggingsrisico's is onderdeel van het risicobeheersing-framework van het fonds.

PF PostNL hanteert voor het VEV het langjarig strategisch beleggingsbeleid van het fonds. Het standaardmodel van DNB wordt voor de berekening toegepast. Binnen dit model zijn de volgende keuzes gemaakt:

- Het langjarige strategisch beleid zoals opgenomen in de ABTN dient als basis voor de berekening van het strategisch VEV.
- Landbouwgrond wordt geclassificeerd als niet-beursgenoteerde aandelen (S2C).
- Voor kredietrisico (S5) wordt voor de formele berekening gebruik gemaakt van ingeschatte kasstromen van de beleggingen. Deze leiden in combinatie met de actuele marktwaarde tot een effectieve yieldcurve. Het kredietrisico wordt berekend door deze effectieve yieldcurve te verhogen met de door DNB gespecificeerde spreadschokken, die afhankelijk zijn van de kredietrating van de beleggingen, en vervolgens de waarde van de kasstromen opnieuw te berekenen.
- Verzekeringstechnisch risico (S6) wordt vastgesteld door de pensioenadministrateur.
- PF PostNL kent geen significant liquiditeitsrisico (S7), concentratierisico (S8) of operationeel risico (S9). De posten S7, S8 en S9 zijn daarom op 0 gesteld.

In de beleggingsrichtlijnen van de fiduciair manager wordt het strategisch beleid en de relevante aannames met betrekking tot de afdekking van rente- en valutarisico ieder jaar vastgelegd.

Bijlage 3 Toelichting Beleggingsbeleid

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de invulling van het beleggingsbeleid.

Renterisico

Keuze rentetermijnstructuur

Het beleid omtrent renterisico is gebaseerd op de door DNB gepubliceerde UFR rentetermijnstructuur. De rentederivaten worden op basis van Eonia gewaardeerd. Hiermee komt de waardering van de verplichtingen niet overeen met de waardering van de beleggingen. Voor het bepalen van de mate van renteafdekking wordt de waardeverandering van de beleggingen en verplichtingen vastgesteld bij één basispunt (0,01%) rentedaling voor alle looptijden.

Begrenzing strategische normering

De strategische mate van afdekking van het renterisico wordt vastgesteld afhankelijk van de stand van de rente.

Begrenzing curverisico

Naast monitoring van de totale mate van renteafdekking wordt het curverisico gemonitord. De PV01 van de beleggingen in een looptijdsegment mag niet meer afwijken dan 5% van de totale PV01 van de verplichtingen ten opzichte van de beoogde strategische afdekking van het renterisico. Bij overschrijding van de grens wordt hier aandacht aan besteed.

Toegepaste afdekkingsinstrumenten

Renteswaps

De rentegevoeligheid van renteswaps wordt bij de bepaling van de mate van renteafdekking volledig meegenomen.

Vastrentende waarden Voor de mate waarin vastrentende waarden meetellen bij het afdekken van het renterisico gelden de volgende correctiefactoren:

Correctiefactoren rente afdekking	
Nominale staats(gerelateerde)obligaties	100%
NL hypotheke	100%
Bedrijfsobligaties euro	100%
Obligaties opkomende markten	0%
High yield	0%
Direct lending	0%

Krediet- en tegenpartijrisico

Eisen tegenpartijen

Voor iedere relevante tegenpartij waarmee PF PostNL derivatentransacties kan afsluiten, hanteert PF PostNL een rating bestaande uit drie kleuren die de status van de tegenpartij weerspiegelt:

- **Groen** – Nieuwe transacties kunnen worden aangegaan.

- **Oranje** – Uitgesloten, tenzij. Nieuwe transacties kunnen alleen worden aangegaan indien deze het tegenpartijrisico verlagen of wanneer additionele risico-mitigerende-maatregelen worden getroffen, zoals additioneel onderpand.
- **Rood** – Uitgesloten. Nieuwe transacties kunnen niet worden aangegaan en eventuele bestaande derivatentransacties worden afgebouwd.

In een aantal gevallen is automatisch sprake van een status Rood:

- Indien een bestaande tegenpartij niet langer 'investment grade' is: zij voldoet niet aan de minimale kredietrating van BBB- of equivalent bij alle rating agencies (S&P, Fitch en Moody's).
- Indien een te overwegen nieuwe tegenpartij niet voldoet aan de minimale kredietrating van A- of equivalent bij alle bovenstaande rating agencies.
- Indien een tegenpartij niet voldoende maatschappelijk verantwoord opereert, getoetst aan de hand van de VN Global Compact-principes. Dit wordt eenmaal per jaar beoordeeld, waarbij zowel een 'Fail' als een 'Watchlist'-aanmerking leidt tot status Rood.

Daarnaast vindt doorlopende monitoring plaats van tegenpartijen, wat aanleiding kan geven om tegenpartijen uit te sluiten. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met de volgende informatie:

- Rapporten van ratingbureaus
- Kwantitatieve informatie - solvabiliteit, liquiditeit, omzet, CDS-spread en beurskoers
- Kwalitatieve informatie – operationele ervaringen, marktsignalen en publicaties van toezichthouders waaronder stresstesten
- Status als Global Systemically Important Financial Institution – deze instanties hebben het hoogste toezichtsniveau en hogere kapitaal- en liquiditeitseisen

PF PostNL hanteert limieten voor de omvang van de uitstaande posities bij één tegenpartij. Dit beperkt het vervangersrisico. Voor bilaterale derivatentransacties is de limiet op de maximale rente-exposure bij één individuele tegenpartij 15% van het renterisico van de verplichtingen. Anders gezegd: maximaal 15% van het renterisico van de verplichtingen van PF PostNL mag door derivatenposities bij één individuele partij worden afgedekt. Het renterisico wordt hierbij uitgedrukt in basispunt rentegevoeligheid, de marktwaardeverandering van de derivaten in EUR bij 1 basispunt beweging van de marktrente.

Wanneer rentederivaten via central clearing gehandeld worden dan gelden hiervoor geen concentratielimieten. Het tegenpartijrisico is bij central clearing gemitigeerd door de constructie met het clearing house, waarbij posities kunnen worden overgedragen naar een andere clearing member. Er is hierdoor slechts beperkt sprake van vervangersrisico.

Voor de valutaderivaten gelden geen limieten met betrekking tot concentratierisico. De portefeuille van valutaderivaten heeft korte looptijden. Daarnaast is de valutamarkt meer liquide vergeleken met de rentemarkten.

Onderpandbeleid

Tegenover het ongerealiseerde resultaat op derivatenposities staat levering of ontvangst van onderpand.

Met betrekking tot het onderpand gelden de volgende randvoorwaarden:

- Ten minste dagelijkse uitwisseling, met een 'minimum transfer amount' van maximaal EUR 250 duizend, en zonder drempelwaarden (geen threshold, independent amount alleen toegestaan indien deze alleen voor de tegenpartij geldt).

- Toegestaan onderpand is Euro kasgeld of Euro staatsobligaties met een rating van minimaal AA.
- Ontvangen onderpand wordt door de beheerder niet uitgeleend of herbelegd, anders dan kasgeld in geldmarktfondsen.

Resetbeleid

Het deel van de marktwaarde van de rentederivaten groter dan een grenswaarde van 5% van de totale portefeuille wordt gereset tot de helft van de grenswaarde. Dit vrijkomende vermogen wordt dan geïnvesteerd conform de normportefeuille.

Het reset-beleid wordt in principe uitgevoerd, tenzij:

- De kosten op enig moment niet verantwoord zijn.
- Het op enig moment niet mogelijk is om op korte termijn liquiditeiten vrij te maken (liquiditeitsrisico).
- De renteontwikkeling dusdanig volatiel is dat het mogelijk is dat op korte termijn meerdere keren moet worden gereset.

Daarnaast wordt voor de uitvoering als uitgangspunt gehanteerd dat implementatie tot twee maanden mag duren, indien dit naar verwachting de kosten van het resetten zal beperken.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Screening

De ondernemingen waarin PF PostNL belegt via aandelen en obligaties, worden periodiek gescreend op duurzaamheid. Het streven is dat alle ondernemingen waarin wordt belegd, zich gedragen volgens de Global Compact Principles (GCP) zoals opgesteld door de Verenigde Naties. Met deze principes wordt aan ondernemingen gevraagd binnen hun eigen invloedssfeer een aantal kernwaarden op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu en anticorruptie na te leven. Wanneer geconstateerd wordt dat de beleggingsportefeuilles direct beleggen in ondernemingen die handelen in strijd met de UN Global Compact Principles, zal er met een selectie van deze bedrijven een dialoog worden gevoerd (engagement). Als dit niet leidt tot gewenste resultaten zal niet langer in de betreffende onderneming worden belegd.

Daarnaast worden engagement activiteiten uitgevoerd rond het thema 'mensenrechten en zaken doen'. De Verenigde Naties heeft een raamwerk ontwikkeld om de relatie tussen mensenrechten en internationaal zaken doen te verbeteren. Dit staat bekend onder de naam "John Ruggie" raamwerk, genoemd naar de speciale vertegenwoordiger van de Verenigde Naties die dit heeft ontwikkeld. Het door hem ontwikkelde "Protect, Respect and Remedy" raamwerk wordt als leidraad gehanteerd bij het voeren van een dialoog. Als na drie jaar geen verbeteringen zijn doorgevoerd, kunnen deze ondernemingen toegevoegd worden aan de lijst met uitgesloten bedrijven.

Uitsluiting van bedrijven en landen

PF PostNL kiest ervoor om bepaalde bedrijven uit te sluiten om in te beleggen. Dit betreft tabaksproducenten die 5% of meer van de omzet uit tabak en tabak gerelateerde producten behalen, oliebedrijven die 30% of meer van hun olieproductie halen uit teerzanden en een aantal ondernemingen dat direct betrokken is bij de productie of het onderhoud van bepaalde controversiële wapens, zoals anti-persoonsmijnen, chemische en biologische wapens, verarmd uranium munitie, nucleaire wapens en clusterbommen. Voor de bepaling van de lijst met uit te sluiten bedrijven wordt gebruikgemaakt van de 'Controversial Weapons Radar' van Sustainalytics, een gespecialiseerde externe partij op het gebied van duurzaamheidsinformatie.

Het pensioenfonds heeft een apart beleid voor het uitsluiten van landen waarvan staatsobligaties worden aangehouden. Landen worden hierbij beoordeeld op:

- Democratie
- Arbeids- en mensenrechten
- Milieu

Daarnaast zijn landen waar sancties tegen gelden uitgesloten. De uit te sluiten beleggingen zijn staatsobligaties en overige leningen uitgegeven door centrale en lagere overheden van deze landen. Het gaat hier om veroordelingen van staten door een gezaghebbende instantie zoals de sancties van de VN Veiligheidsraad en de Common Foreign and Security Policy of the EU (CFSF EU).

Eenmaal per jaar vindt een aanpassing van de lijst met uitsluitingen van bedrijven en landen plaats.

Stembeleid

PF PostNL belegt wereldwijd in beursgenoteerde ondernemingen. Bij een Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) kan gebruik gemaakt worden van het stemrecht. Het stembeleid wordt waar mogelijk toegepast bij bedrijven wereldwijd. Voor het stemadvies en het stemmen wordt gebruik gemaakt van een gespecialiseerd stemadviesbureau ISS (Institutional Shareholder Services). Het stemadvies wordt door ISS bepaald in overeenstemming met de 'European Proxy Voting Guidelines Summary'. Deze richtlijnen zijn gebaseerd op diverse algemene en nationale codes, zoals de Nederlandse Corporate Code. Voor Nederlandse beursgenoteerde bedrijven wordt naast het stemadvies van ISS een analyse door de vermogensbeheerder gemaakt. Dit is in overeenstemming met de Corporate Governance Code die zegt dat van een aandeelhouder wordt verwacht dat hij zich een eigen oordeel vormt over de door een stemadviseur verstrekte adviezen.

Duurzame beleggingsfondsen

Binnen de aandelenportefeuille wordt er ook in duurzame (best in class) aandelenfondsen belegd. Deze beleggingsfondsen beleggen wereldwijd in beursgenoteerde aandelen, die aan bepaalde eisen van duurzaamheid voldoen. Er wordt bij de aandelselectie, naast de financiële doelstellingen, ook uitdrukkelijk rekening gehouden met waarden en normen ten aanzien van mens en milieu.

In 2017 heeft PF PostNL onderstaande SDG's geselecteerd waar ze in het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen nader de focus op wenst te leggen:

- Goede gezondheid en welzijn (SDG 3): middels haar beleggingsbeleid wenst PF PostNL actief bij te dragen aan het thema goede gezondheid en welzijn.
- Klimaatactie (SDG 13) gecombineerd met betaalbare en duurzame energie (SDG 7): PF PostNL onderschrijft het belang van klimaatactie hetgeen ook onderstreept wordt door het uitsluitingenbeleid (op gebied van steenkool en teerzanden). Daarnaast heeft PF PostNL zich ten doel gesteld om de 'carbon footprint' van haar portefeuille in de toekomst verder terug te willen brengen door aansluiting te zoeken bij de Paris Aligned Benchmark.

Beschikbare Premiereregeling en Individueel Pensioensparen

Bij PF PostNL is naast het reguliere vermogen (voor rekening en risico van PF PostNL) ook sprake van belegd vermogen in het kader van de Beschikbare Premiereregeling (BPR) en Individueel Pensioensparen (IPS). Dit vermogen is voor rekening en risico van de deelnemer zelf.

De volgende tabel geeft de samenstelling weer van de Life Cycle, zoals deze geldt sinds 1 januari 2020.

Samenstelling Life Cycle

Categorie	Ticker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aandelen Europa	NDDUE15	29.8	26.2	22.7	19.7	16.7	13.7	10.8	7.8	4.8	1.8
Aandelen Noord-Amerika	NDDUNA	40.7	35.9	31.0	26.9	22.9	18.8	14.8	10.7	6.6	2.5
Aandelen Pacific	NDDUP	7.7	6.7	5.8	5.1	4.3	3.5	2.8	2.0	1.2	0.5
Aandelen Opkomende Landen	NDUEEGF	6.8	6.0	5.2	4.5	3.8	3.1	2.5	1.8	1.1	0.4
Staatsobligaties ¹	EG68	0.0	4.5	9.0	15.0	21.0	27.0	32.9	38.9	45.0	51.0
	EG00	9.0	13.6	18.2	21.3	24.4	27.6	30.5	33.7	36.8	39.9
Bedrijfsobligaties	QW5A	4.5	5.3	6.1	5.6	5.2	4.7	4.3	3.8	3.4	2.9
Hoogrentende landen	JEMBAGTU	1.5	1.8	2.0	1.9	1.7	1.6	1.4	1.3	1.1	1.0

In het kader van de implementatie van de Wet Verbeterde Premieregeling heeft PF PostNL een Life Cycle ingericht voor deelnemers die gebruik willen maken van de mogelijkheid tot doorbeleggen na pensionering. Dit betreft de deelnemers in de Beschikbare Premieregeling. PF PostNL biedt zelf geen variabele uitkering aan.

Samenstelling Life Cycle ten behoeve van doorbeleggen na pensioendatum

Categorie	Ticker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aandelen Europa	NDDUE15	29.8	27.7	25.9	23.9	22.1	20.1	17.9	15.7	13.4	11.6
Aandelen Noord-Amerika	NDDUNA	40.7	38.1	35.5	32.8	30.2	27.5	24.6	21.5	18.4	16.0
Aandelen Pacific	NDDUP	7.7	7.2	6.7	6.2	5.7	5.2	4.6	4.0	3.5	3.0
Aandelen Opkomende Landen	NDUEEGF	6.8	6.4	5.9	5.5	5.0	4.6	4.1	3.6	3.1	2.7
Staatsobligaties ¹	EG68	0.0	3.0	6.0	9.0	12.0	15.0	19.5	24.0	28.5	32.9
	EG00	9.0	11.3	13.6	15.9	18.2	20.5	22.8	25.1	27.5	29.1
Bedrijfsobligaties	QW5A	4.5	4.7	4.8	5.0	5.1	5.3	4.9	4.6	4.2	3.5
Hoogrentende landen	JEMBAGTU	1.5	1.6	1.6	1.7	1.7	1.8	1.6	1.5	1.4	1.2

Daarnaast mag de deelnemer, volgens de Pensioenwet, de verantwoordelijkheid voor de beleggingen overnemen. Deze deelnemers kunnen kiezen voor 'Vrij beleggen'. PF PostNL moet hierbij voldoen aan de zorgplicht. Dit betekent dat de deelnemer een risicoprofiel bepaalt en dat dit profiel ook wordt vastgelegd. Daarnaast ontvangen deelnemers die kiezen voor 'Vrij beleggen' jaarlijks van PF PostNL een brief om te wijzen op het beleggingsrisico dat wordt gelopen. Deelnemers die de verantwoordelijkheid voor de beleggingen overnemen, kunnen kiezen uit de volgende 'Vrij beleggen' depots.

Samenstelling Vrij beleggen depots

Categorie	Ticker	A	B	C	D	E	F
Aandelen Europa	NDDUE15	26.8	17.9	12.3	1.8	17.9	0.0
Aandelen Noord- Amerika	NDDUNA	36.6	24.6	16.8	2.5	24.6	0.0
Aandelen Pacific	NDDUP	6.9	4.6	3.2	0.5	4.6	0.0
Aandelen Opkomende Landen	NDUEEGF	6.1	4.1	2.8	0.4	4.1	0.0
Staatsobligaties ¹	EG68	0.0	0.0	0.0	51.0	0.0	0.0
	EG00	8.1	14.3	38.9	39.9	14.3	0.0
Bedrijfsobligaties	QW5A	4.1	7.1	19.5	2.9	7.1	0.0
Hoogrentende landen	JEMBAGTU	1.4	2.4	6.5	1.0	2.4	0.0
Liquiditeiten	OISESTR	10.0	25.0	0.0	0.0	25.0	100.0

Keuze beleggingsfondsen en selectie en monitoring vermogensbeheerders

De beleggingen vinden onder meer plaats in beleggingsfondsen en via discretionaire portefeuilles.

De volgende omschrijving geeft de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders weer.

Afbakening van het initiële universum

Het manager selectieproces begint bij het in kaart brengen van het universum van externe vermogensbeheerders die in staat zijn om het aangeboden mandaat te beheren. Partijen maken gebruik van interne en externe research om het initiële universum goed in beeld te krijgen.

Lijst van potentieel geschikte externe vermogensbeheerders

Op basis van de volgende criteria wordt het initiële universum teruggebracht naar een werkbare lijst van potentieel geschikte externe vermogensbeheerders.

- De filosofie en de stijl van de externe vermogensbeheerder moet passen in het gewenste profiel;
- De strategie van de externe vermogensbeheerder moet voldoen aan een bepaald minimum en maximum vereist vermogen onder beheer;
- De externe vermogensbeheerder moet expertise hebben op het gebied van institutioneel vermogensbeheer;
- De externe vermogensbeheerder moet in voorkomende gevallen bereid zijn het mandaat op gesegregeerde basis te willen beheren;
- Het team dat verantwoordelijk is voor het management van de strategie moet voldoen aan een bepaalde minimumomvang;
- De externe vermogensbeheerder moet een aantoonbaar positief track record hebben;
- De periode waarin het track record is gerealiseerd moet een bepaalde minimum duur hebben;
- Oordeel op basis van rating.

De externe vermogensbeheerders die de eerste selectie doorstaan, worden onderworpen aan een nader diepgaand onderzoek. Zij krijgen een uitgebreide, door AIM respectievelijk VLK IM samengestelde, vragenlijst toegestuurd op basis waarvan een zeer gedetailleerd inzicht wordt verkregen in:

- De omvang en ervaring van het team;
- De werking van het beleggingsproces;
- De werking van het risicomanagement;
- De beloning van portfoliomanagers;
- De filosofie van de externe vermogensbeheerder;
- Het historische rendement ten opzichte van de benchmark.

Daarnaast worden de historische portefeuilles van externe vermogensbeheerders geanalyseerd en kan worden beoordeeld of de externe vermogensbeheerders daadwerkelijk beleggen op de manier zoals ze hebben beschreven in de vragenlijst (stijl, verwacht risico etc.).

Op basis van deze selectie wordt aan de externe managers een rating gegeven van 1 t/m 4. Alleen van externe vermogensbeheerders met een voldoende hoge score wordt verwacht dat ze consistent waarde kunnen toevoegen en deze komen in aanmerking voor het beheer van een mandaat.

On-site due diligence

Externe vermogensbeheerders met een voldoende hoge rating worden onderworpen aan een uitgebreide on-site due diligence. Tijdens deze site visit wordt o.a. aandacht geschonken aan het senior management van de kandidaat om duidelijk in beeld te krijgen wat de toekomstverwachting is voor de organisatie. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het portefeuillemanagement en het risicomanagement, maar ook aan trading, compliance en andere operationele aspecten (o.a. back-office activiteiten).

Watchlist en ontslag

Binnen het kader van de monitoring worden de externe vermogensbeheerders door VLK IM periodiek op een aantal kwalitatieve en kwantitatieve criteria beoordeeld. Dit kan leiden tot plaatsing op de watchlist.

Een externe vermogensbeheerder kan langere tijd minder goed presteren zonder dat de selectiecriteria op basis waarvan de externe vermogensbeheerder in het verleden is aangesteld, zijn gewijzigd. Daarom wordt er een aantal kwantitatief en objectief meetbare criteria gehanteerd die zullen leiden tot ontslag van de externe vermogensbeheerder. Alleen bij zwaarwegende argumenten kan in dergelijke situaties worden besloten het mandaat / de fondsbelegging voort te zetten. Deze criteria zijn als volgt:

- Het behaalde relatieve rendement is significant negatief;
- Er is een significante terugval in het relatieve rendement;
- De externe vermogensbeheerder heeft op een drie-jaar basis geen waarde weten toe te voegen.

Bijlage 4 Toelichting Premiebeleid

Uitgangspunten vormen de pensioenreglementen van PF PostNL en nadere door of namens PF PostNL genomen besluiten betreffende de interpretatie.

Premiemethodiek

De verschuldigde pensioenpremie bevat de volgende componenten:

- I. Een premie voor pensioenopbouw bestaande uit:
 - Premie voor ouderdomspensioen;
 - (Risico)premie voor nabestaandenpensioen (gebaseerd op een opbouw van 63% van het ouderdomspensioen);
 - Risicopremie voor WIA excedent en premievrijstelling voor arbeidsongeschiktheid.

Deze premie wordt gebaseerd op de volgende grondslagen en veronderstellingen:

- De meest recente overlevingstafel zoals gepubliceerd is door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Bij het gebruik van deze overlevingstafel wordt rekening gehouden met leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte;
- De sterftekans voor kinderen worden verwaarloosd;
- De disconteringscurve is gelijk aan een rendementscurve minus een inflatiecurve. De rendementen in de rendementscurve zijn gebaseerd op fondsspecifieke parameters, welke voldoen aan artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het bestuur besluit welke uitgangspunten worden gehanteerd. Het rendement op vastrentende waarden is initieel gelijk aan de rentetermijnstructuur inclusief ultimate forward rate (UFR) van 30 september 2023 (minus beleggingskosten volgend uit artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen). De rendementscurve is in beginsel vastgesteld voor 5 jaar (vanaf 1 januari 2024) op basis van een beleggingsportefeuille (vóór mapping) van 36% zakelijke waarden en 64% vastrentende waarden. Het verwachte rendement is vastgesteld door het fonds. Vervolgens wordt rekening gehouden met maximale te hanteren rendementen volgend uit artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het (netto) verwachte rendement op zakelijke waarden is 5,2% voor aandelen ontwikkelde markten, 5,2% voor aandelen opkomende markten en 3,3% voor niet beursgenoteerd vastgoed. Voor het omrekenen van rendementen naar het portefeuillerendement wordt uitgegaan van de correlatieparameters en standaarddeviaties uit artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Eveneens worden vastrentende waarden met kredietrisico via mapping toegedeeld aan kredietrisicovrije vastrentende waarden en aandelen (conform de regels uit artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen).
De inflatiecurve is gelijk aan het ingroeipad per 17 augustus 2023 zoals door DNB gepubliceerd (als bedoeld in het tweede lid van artikel 23a Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen). Als startjaar wordt uitgegaan van jaar 2.
- Het fonds maakt gebruik van het in artikel 36b Besluit financieel toetsingskader geboden overgangsrecht door voor de premiestelling vanaf het jaar 2024 het rendement op vastrentende waarden opnieuw vast te zetten voor een periode van vijf jaar op basis van de actuele marktrente bij aanvang van deze periode. Geen leeftijdscorrecties voor mannen en vrouwen;
- Partnerfrequentie: voor de pensioendatum wordt uitgegaan van de frequenties volgens de CBS data 2022 met een opslag van 10% voor mannelijke deelnemers en 5% voor vrouwelijke deelnemers;

- Opslag wezenpensioen: voor de actieve, arbeidsongeschikte en slapende deelnemers wordt een opslag van 3% voor wezenpensioen meegenomen op het latent partnerpensioen.
- Leeftijdsverschil: de mannelijke deelnemers zijn 3 jaar ouder dan hun partner en de vrouwelijke deelnemers zijn 2 jaar jonger dan hun partner. In de berekeningen wordt altijd rekening gehouden met een partner van het andere geslacht.

Over de actuariële premie wordt, ter dekking van toekomstige administratie- en excassokosten (uitvoeringskosten), een opslag van 3% opgenomen.

II. Een solvabiliteitsopslag

De opslag om het VEV te bereiken wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend conform de wettelijke voorschriften. De peildatum voor het VEV is 30 september van het voorafgaande jaar. In de kostendekkende premie op basis van verwacht rendement moet rekening worden gehouden met een opslag voor de toekomstbestendige toeslagverlening ter hoogte van minstens de verwachte prijsinflatie. Als deze opslag hoger is dan de opslag voor het vereist eigen vermogen, dan komt de opslag voor toeslagverlening in plaats van de opslag voor het vereist eigen vermogen. Hier is dus de hoogste van de twee opslagen leidend.

III. Een opslag voor uitvoeringskosten

De hoogte van de uitvoeringskosten voor de pensioenadministratie wordt in de premie voor pensioenopbouw betrokken. Bij het vaststellen van de hoogte van de uitvoeringskosten wordt uitgegaan van de totale uitvoeringskosten. In de jaarrekening wordt een deel van deze uitvoeringskosten verschoven naar de vermogensbeheerskosten. Deze verschuiving is aangemerkt als een presentatiecorrectie en leidt niet tot aanpassing van de opslag voor uitvoeringskosten.

IV. Een "CDC – opslag"

Een jaarlijks vast te stellen opslag over de pensioengrondslag die de premie ex ante verhoogt tot 29,2%

V. Overige premies

- Premie voor vrijwillige Anw aanvulling

Er wordt een premie betaald voor de vrijwillige verzekering van de Anw aanvulling voor de deelnemers die verzekerd waren per 31 januari 2015. Na deze datum treden geen deelnemers meer toe. Er geldt een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Uitgangspunt voor de toe te passen staffel is de leeftijd van de deelnemer op 1 januari van het jaar waarin premieheffing plaatsvindt.

Inhaalopbouw

Het Bestuur is bevoegd een besluit tot toekenning van inhaalopbouw te nemen nadat alle in het verleden niet – of niet volledig – plaatsgevonden toeslagen - zoals bedoeld in Artikel 9 van de Uitvoeringsovereenkomst - zijn ingehaald, en de Beleidsdekkingsgraad zich boven het niveau bevindt wat nodig is voor toekomstbestendige toeslagverlening.

Met inhaalopbouw wordt bedoeld het toekennen van pensioenopbouw ter grootte van het verschil tussen de maximale pensioenopbouw en de daadwerkelijk toegekende lagere opbouw in enig jaar, voor zover die lagere opbouw niet is gecompenseerd door een latere hogere opbouw boven de genoemde standaard opbouw krachtens het hiervoor onder "Premiemethodiek" beschreven aanpassingsmechanisme.

Berekeningssystematiek

PF PostNL beschouwt het onderhavige deel van deze bijlage als contractueel van aard.

Pro forma Premie en Opbouwpercentage

PF PostNL berekent met het oog op de vaststelling van het hierna te noemen OP-opbouwpercentage voor het komend kalenderjaar in oktober een pro forma premie voor de componenten genoemd onder punten onder I, II en III (de "**Pro forma Premie**") als volgt:

- de bestandsopbouw van de actieve deelnemers die op 30 september van dat jaar in de administratie vastligt (reeds per die datum geadministreerd ontslag wordt dus verdisconteerd; met mutaties na 30 september, geprognosticeerd of niet, wordt geen rekening gehouden)
- leeftijden van de deelnemers per 1 juli van het komend kalenderjaar
- grondslagen zoals die voortvloeien uit de op dat moment geldende ABTN.

De Pro forma Premie is bepalend voor de vraag of het Aanpassingsmechanisme zoals hierna genoemd in werking treedt, en daarmee voor het OP-opbouwpercentage in het premiejaar. Het aldus bepaalde opbouwpercentage is maatgevend voor de berekening van de maandelijkse premies.

In verband daarmee deelt PF PostNL de zojuist bedoelde pro forma berekeningen bij eerste gelegenheid met de vennootschap, opdat de vennootschap zich kan vergewissen van die berekeningen en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor het OP-opbouwpercentage in het komend jaar.

Premieberekening en saldo

PF PostNL berekent de januari voorschotpremie aan de hand van het opbouwpercentage voor dat kalenderjaar, de onder B bedoelde grondslagen en het deelnemersbestand van december. De risicopremies betreffende het toekomstige deel van het op te bouwen partnerpensioen en premievrijstelling bij invaliditeit worden in alle gevallen en voor alle toekomstige dienstjaren gebaseerd op het opbouwpercentage.

Dezelfde grondslagen zullen gelden bij daaropvolgende maandelijkse premies. Die maandelijkse premies variëren derhalve alleen met (wijzigingen in) het deelnemersbestand.

Zo snel mogelijk na het einde van het premiejaar berekent PF PostNL een eventuele positieve of negatieve correctiepremie, als gevolg van wijzigingen in het deelnemersbestand.

De sponsor is vervolgens een positieve correctiepremie verschuldigd aan PF PostNL; deze wordt in het volgende boekjaar voldaan. PF PostNL crediteert een eventuele negatieve correctiepremie ten gunste van de sponsor.

Bandbreedte

De Pro forma premie voor enig jaar kan met ingang van 1 januari 2020 bewegen tussen de 21,7% en 29,2% van de som van de pensioengrondslagen, zonder dat het aanpassingsmechanisme als hierna beschreven in werking treedt.

De feitelijk met betrekking tot enig kalenderjaar door de Werkgevers verschuldigde premie zal afwijken van de Pro forma premie en kan buiten de aangegeven grenzen liggen. Gegeven de hiervoor beschreven systematiek zal dat uitsluitend het gevolg zijn van bestandsontwikkeling. Voor bestandsontwikkeling wordt een periode gehanteerd van 30 september – 30 september.

Voor zover de feitelijk verschuldigde premie de aangegeven bovengrens overstijgt telt dat meerdere als premiebestanddeel uitgedrukt in een percentage mee bij de berekening van de Pro forma Premie voor het opvolgende jaar.

Aanpassingsmechanisme

- Indien de Pro forma Premie uit komt beneden de ondergrens van de bandbreedte van 21,7% van de som van de pensioengrondslagen, dan worden de in dat kalenderjaar op te bouwen pensioenaanspraken vermenigvuldigd met een verhogingsfactor die zodanig wordt vastgesteld dat de Pro forma Premie precies gelijk is aan die ondergrens. Hierbij zal eerst het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen in dat kalenderjaar verhoogd worden tot ten hoogste het fiscaal maximale opbouwpercentage. De verhoging van de in het kalenderjaar op te bouwen pensioenen geldt niet indien en voor zover de pensioenopbouw in dat kalenderjaar hierdoor boven de fiscale grenzen van de pensioenopbouw in dat kalenderjaar uitkomt. Het meerdere zal worden gebruikt voor toeslagverlening aan actieve Deelnemers.
- Indien in enig jaar de Pro forma Premie uit zou komen boven de bovengrens van de bandbreedte van 29,2% van de som van de pensioengrondslagen, dan worden de opbouwpercentages van de in dat kalenderjaar op te bouwen ouderdoms- en nabestaandenpensioenen vermenigvuldigd met een verlagingsfactor die zodanig wordt vastgesteld dat de Pro forma Premie gelijk is aan die bovengrens.
- Met ingang van het premiejaar 2024 tot het moment van wijziging van de pensioenovereenkomst in het kader van de Wet toekomst pensioenen, of uiterlijk tot en met het premiejaar 2028 geldt dat, indien in het betreffende premiejaar de Proforma Premie zonder CDC-opslag lager uitkomt dan de bovengrens van de huidige premiebandbreedte van 29,2% bij een fiscaal maximaal opbouwpercentage van 1,875%, de premie ex ante wordt verhoogd tot 29,2% middels de CDC-opslag.
- Zolang de Pro forma Premie zich binnen de premiebandbreedte bevindt, zal het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen 1,875 % (en van het bijbehorende nabestaandenpensioen 63% daarvan) bedragen (tot de datum per wanneer de partijen bij de pensioenovereenkomst andere percentages overeenkomen).

Wijziging financieel toetsingskader voor pensioenfondsen

Indien ten aanzien van het Financieel Toetsingskader wijzigingen optreden die van invloed zijn op wat de partijen bij de pensioenovereenkomst zijn overeengekomen, zullen die partijen in overleg treden, waarbij de pensioenregeling kan worden aangepast in de geest van de hierboven beschreven afspraken (premiebandbreedte) uit de pensioenovereenkomst. Er zullen geen aanpassingen plaatsvinden aan de pensioenregeling die afbreuk doen aan de kwalificatie Defined Contribution onder IFRS.

Bijlage 5 Tabel pensioenfonds specifieke ervaringssterfte / partnerfrequenties

Correctiefactoren per leeftijdscategorie op grond van ervaringssterfte (2023)

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
0	71,2	84,9	51	71,6	85,1
1	71,2	84,9	52	72,1	85,4
2	71,2	84,9	53	72,6	85,7
3	71,2	84,9	54	73,1	86,0
4	71,2	84,9	55	73,6	86,3
5	71,2	84,9	56	74,1	86,5
6	71,2	84,9	57	74,6	86,8
7	71,2	84,9	58	75,1	87,1
8	71,2	84,9	59	75,7	87,4
9	71,2	84,9	60	76,2	87,7
10	71,2	84,9	61	76,7	88,0
11	71,2	84,9	62	77,2	88,3
12	71,2	84,9	63	77,7	88,6
13	71,2	84,9	64	78,3	88,8
14	71,2	84,9	65	78,8	89,1
15	71,2	84,9	66	79,3	89,4
16	71,2	84,9	67	79,9	89,7
17	71,2	84,9	68	80,4	90,0
18	71,2	84,9	69	81,0	90,3
19	71,2	84,9	70	81,5	90,6
20	71,2	84,9	71	82,1	90,9
21	71,2	84,9	72	82,7	91,2
22	71,2	84,9	73	83,2	91,5
23	71,2	84,9	74	83,8	91,8
24	71,2	84,9	75	84,4	92,1
25	71,2	84,9	76	84,9	92,4
26	71,2	84,9	77	85,5	92,7
27	71,2	84,9	78	86,1	93,0
28	71,2	84,9	79	86,7	93,3
29	71,2	84,9	80	87,3	93,6
30	71,2	84,9	81	87,9	94,0
31	71,2	84,9	82	88,5	94,3

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
32	71,2	84,9	83	89,1	94,6
33	71,2	84,9	84	89,7	94,9
34	71,2	84,9	85	90,3	95,2
35	71,2	84,9	86	90,9	95,5
36	71,2	84,9	87	91,5	95,8
37	71,2	84,9	88	92,2	96,1
38	71,2	84,9	89	92,8	96,5
39	71,2	84,9	90	93,4	96,8
40	71,2	84,9	91	94,1	97,1
41	71,2	84,9	92	94,7	97,4
42	71,2	84,9	93	95,3	97,7
43	71,2	84,9	94	96,0	98,0
44	71,2	84,9	95	96,7	98,4
45	71,2	84,9	96	97,3	98,7
46	71,2	84,9	97	98,0	99,0
47	71,2	84,9	98	98,6	99,3
48	71,2	84,9	99	99,3	99,7
49	71,2	84,9	100	100,0	100,0
50	71,2	84,9			

Partnerfrequenties op basis van CBS 2022 data plus opslag (2023)

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Leeftijd	Mannen	Vrouwen
21	0,05	0,10	41	0,78	0,79
22	0,07	0,15	45	0,78	0,78
23	0,11	0,22	46	0,78	0,78
24	0,16	0,30	47	0,78	0,77
25	0,23	0,40	48	0,78	0,77
26	0,31	0,48	49	0,78	0,77
27	0,38	0,55	50	0,79	0,77
28	0,44	0,60	51	0,80	0,77
29	0,51	0,63	52	0,80	0,77
30	0,55	0,68	53	0,80	0,77
31	0,60	0,70	54	0,80	0,77
32	0,64	0,72	55	0,80	0,77
33	0,67	0,74	56	0,81	0,77

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Leeftijd	Mannen	Vrouwen
34	0,70	0,75	57	0,81	0,77
35	0,72	0,76	58	0,81	0,77
36	0,73	0,77	59	0,82	0,77
37	0,74	0,78	60	0,82	0,77
38	0,76	0,79	61	0,83	0,76
39	0,77	0,79	62	0,83	0,76
40	0,77	0,79	63	0,84	0,76
41	0,78	0,79	64	0,84	0,75
42	0,78	0,79	65	0,85	0,75
43	0,78	0,78	66	0,85	0,74
44	0,78	0,78	67	0,85	0,74
			68	1,00	1,00

Bijlage 6 Financieel crisisplan

Inleiding

Dit financieel crisisplan is onderdeel van de ABTN. In dit plan zijn maatregelen opgenomen die PF PostNL kan inzetten wanneer op korte termijn de financiële positie van PF PostNL zich bevindt op of snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstellingen van PF PostNL in gevaar komt. Dit financieel crisisplan is bedoeld voor het geval zich in de toekomst dergelijke situaties voordoen. Het plan geeft de kritische financiële grenzen, de beschikbaarheid en inzet van maatregelen, en de effectiviteit van de maatregelen weer. Daarnaast wordt in dit plan invulling gegeven aan een evenwichtige belangenbehartiging en de communicatie van dit plan.

Voor een financieel crisisplan geldt overigens dat PF PostNL bij het doorvoeren van de beschreven maatregelen altijd de afweging maakt in hoeverre zij in het kader van de dan geldende omstandigheden en de aard van de crisis daadwerkelijk doorgevoerd kunnen worden. Het financieel crisisplan is daarmee geen herstelplan. Een herstelplan is erop gericht te herstellen uit een bestaande tekortsituatie, terwijl een financieel crisisplan is gericht op hoe in de toekomst om te gaan met de door PF PostNL gedefinieerde crisissituaties. Daarnaast mag PF PostNL in een financieel crisisplan zelf een beschrijving geven van de verschillende crisissituaties voor PF PostNL, terwijl dit bij een herstelplan is vastgelegd in wetgeving.

Met dit financieel crisisplan wordt voldaan aan de vereisten van de Beleidsregel DNB inzake het opstellen van een financieel crisisplan.

Wettelijk kader voor het financieel crisisplan

Artikel 145 van de Pensioenwet bepaalt dat de actuariële en bedrijfstechnische nota een financieel crisisplan bevat waarin PF PostNL beschrijft welke maatregelen ingezet kunnen worden in de situatie dat niet aan de vereisten gesteld bij of krachtens artikel 132 (vereist eigen vermogen) zal worden voldaan, en welke maatregelen ingezet kunnen worden in de situatie, bedoeld in artikel 140, eerste lid (minimaal vereist eigen vermogen). Voorheen was deze verplichting gebaseerd op een beleidsregel van De Nederlandsche Bank.

Doelstelling van het financieel crisisplan

De doelstelling van een financieel crisisplan is om, voordat zich een crisissituatie voordoet, nagedacht te hebben over onder andere kritische financiële grenzen, de beschikbaarheid van maatregelen, het inzetten van maatregelen, het realiteitsgehalte van maatregelen en de effectiviteit ervan en een nadere invulling van evenwichtige belangenafweging.

Door vooraf te expliciteren hoe het bestuur van plan is om te gaan met een crisissituatie, wordt het voor deelnemers/belanghebbenden duidelijk hoe er met de pensioenen omgegaan wordt in tijden van crisis. Een belangrijk aspect daarbij is de verdeling van lasten over de belanghebbenden die ontstaan als gevolg van de inzet van maatregelen. Dit vergroot de transparantie en naar verwachting ook het vertrouwen van belanghebbenden in het handelen van PF PostNL.

Totstandkoming financieel crisisplan

PF PostNL is van mening dat een financieel crisisplan een onderdeel vormt van het integrale risicomanagement zoals door PF PostNL is vormgegeven. Een financieel crisisplan richt zich

voornamelijk op het wel of niet kunnen verwezenlijken van de strategische operationele doelstellingen van PF PostNL conform de opgedragen uitvoeringsopdracht van sociale partners en de daarbij horende risicohouding. Het financieel crisisplan richt zich dus voornamelijk op de financiële risico's en vraagt van PF PostNL een heldere formulering ten aanzien van normen en limieten van de onderliggende financiële risico's.

Voor het opstellen van een financieel crisisplan is het daarom noodzakelijk goed zicht te hebben op de door het bestuur geformuleerde missie, visie en daaraan gerelateerde operationele doelstellingen. Het bereiken van dekkingsgraadniveaus, waardoor de doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd, wordt als een crisissituatie beschouwd.

Bovenstaande aspecten worden in het kader van ALM-studies en de vanaf 2015 jaarlijks uit te voeren Haalbaarheidstoets onderzocht. In de door PF PostNL per kwartaal en jaarlijks besproken risicoanalyse wordt ook nadrukkelijk gekeken naar verschillende economische scenario's waarmee wordt getoetst of het bestaande ingezette pensioenbeleid in verschillende economische omgevingen bijdraagt aan de geformuleerde doelstellingen. Hierbij wordt door PF PostNL nadrukkelijk gekeken naar de mogelijke herstelkracht van PF PostNL, de mogelijke realisatie van de gestelde doelstellingen en de wettelijke kritische ondergrens. Binnen de gestelde en hernieuwde beleidskaders heeft PF PostNL haar focus gericht om de verwachte uitkomst van het pensioenresultaat zo gunstig mogelijk te maken.

PF PostNL zal binnen de geldende randvoorwaarden blijven streven naar een maximale indexatie. De referentieperiode die gehanteerd wordt bij de toeslagverlening is "september-september".

De risicohouding vormt het kader voor de aanvaarding van de opdracht van sociale partners door PF PostNL, het vaststellen van het beleid (bv. het strategisch beleggingsbeleid) en verantwoording achteraf van PF PostNL over het gevoerde beleid. De risicohouding is (ongewijzigd) vastgesteld door het bestuur na overleg met het verantwoordingsorgaan en na overleg met sociale partners.

Vaststelling financieel crisisplan

Dit financieel crisisplan is een dynamisch document en wordt tenminste één keer per jaar geëvalueerd en geactualiseerd. Het financieel crisisplan is gebaseerd op de huidige wet- en regelgeving, de uitvoeringsovereenkomst en de bestaande pensioenovereenkomsten. De eerste versie van het financieel crisisplan is vastgelegd tijdens de bestuursvergadering van 26 april 2012 en aansluitend aan de toezichthouder ter beoordeling opgestuurd. Het financieel crisisplan is onderdeel van de ABTN.

Vaststelling crisissituatie

In het kader van de beschrijving van een crisissituatie van PF PostNL geldt het volgende: *Het gaat bij de beschrijving van een crisissituatie van PF PostNL overigens niet om het beschrijven van een buiten PF PostNL plaatsvindende economische ontwikkeling die tot een economische crisis leidt. Het gaat om een financiële situatie van PF PostNL die door het bestuur als een crisissituatie wordt beschouwd. Het is mogelijk dat er verschillende niveaus dekkingsgraad als crisissituatie worden vastgesteld, zoals die bij verschillende stadia van een crisis zouden kunnen worden onderscheiden. Ook een dekkingsgraad boven het niveau van een dekkingstekort (dat is het niveau van de dekkingsgraad indien voldaan is aan de eis van het dekken van de technische voorzieningen door waarden en het bezitten van het minimum vereist eigen vermogen) zou door een bestuur al als een financiële crisissituatie kunnen worden aangeduid. Bijvoorbeeld omdat het vanaf dat moment langdurig lastig wordt om te indexeren.*

Gezien de door PF PostNL geformuleerde doelstellingen beoordeelt het bestuur ook op deze wijze een crisissituatie. Naar de mening van PF PostNL is er sprake van financiële crisis wanneer de strategische doelstellingen van PF PostNL in gevaar komen. Gemeten aan deze doelstellingen, worden door PF PostNL de volgende niveaus van een crisis onderkend.

Tabel 1: Vaststelling **Crisisniveau**

Crisisniveau	Financiële situatie	Beheersingsmaatregelen
Evenwichtssituatie	TBI < Beleidsdekkingsgraad	Geen verdere beheersingsmaatregelen benodigd.
Crisis niveau I	VEV < Beleidsdekkingsgraad < TBI	Toeslagverlening wordt beperkt. Geen herstelplan.
Crisis niveau II	110% < Beleidsdekkingsgraad < Vereiste Dekkingsgraad (VEV)	Toeslagverlening wordt beperkt. Opstellen en uitvoeren herstelplan. Het niet meer kunnen voldoen aan de doelstelling koopkrachtbehoud.
Crisis niveau III	MVEV < Beleidsdekkingsgraad < 110%	Geen toeslagverlening. Opstellen en uitvoeren herstelplan. Het niet meer kunnen voldoen aan de doelstelling koopkrachtbehoud.
Crisis niveau IV	Wettelijke KDG < Beleidsdekkingsgraad < Vereiste Dekkingsgraad (VEV)	PF PostNL is nog binnen de gestelde wettelijke hersteltermijn in staat om te herstellen tot het vereist eigen vermogen. Opstellen en uitvoeren herstelplan.
Crisis niveau V	Beleidsdekkingsgraad < Wettelijke KDG	Aanvullend op beheersingsmaatregelen bij Crisisniveau IV: Korten van uitkeringen en aanspraken, waarvan de eerste korting onvoorwaardelijk is.
Crisis niveau VI	Beleidsdekkingsgraad 5 jaar of langer < MVEV	Wettelijk onvoorwaardelijk korten tot niveau MVEV. Korten van uitkeringen en aanspraken

In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de kritische dekkingsgraad. In de bijlage wordt schematisch nader ingegaan op de onderscheiden crisisniveaus en worden de gevolgen getoond voor toeslag, wel of niet indienen herstelplan en wel of niet korten.

De grens voor TBI-vermogen is de grens waarop PF PostNL op basis van toekomstbestendige toeslagverlening de volledige toeslag kan toekennen. Deze grens wordt jaarlijks bepaald en is afhankelijk van de rentestand op dat moment.

Primo 2024 geldt voor PF PostNL crisisniveau I. De beleidsdekkingsgraad ligt onder de TBI-grens en boven de vereiste dekkingsgraad. Wanneer de financiële situatie van PF PostNL kan worden aangemerkt als crisisniveau I, geldt dat PF PostNL conform het aangepaste financieel toetsingskader niet de volledige toeslag kan verlenen. In dat geval is PF PostNL echter niet in een situatie van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden ingediend.

In crisisniveau II moet PF PostNL wel conform de Pensioenwet een herstelplan indienen. In dit geval beschikt PF PostNL over onvoldoende wettelijk vastgestelde buffers – VEV – en is sprake van een reservetekort. Omdat het eigen vermogen groter is dan 10% van de technische voorziening, kan PF PostNL een geringe toeslag verlenen zolang de beleidsdekkingsgraad zich op een niveau groter dan 110% bevindt.

In het geval van crisisniveau III en crisisniveau IV is sprake van een reservetekort. Er kan in deze situaties in het geheel geen toeslag verleend worden. Vanaf niveau V is de beleidsdekkingsgraad kleiner dan het niveau behorend bij het MVEV en is sprake van een reservetekort.

In crisisniveau V is niet alleen sprake van een dekkingstekort, het eigen vermogen is kleiner dan het MVEV, maar bovendien ligt de beleidsdekkingsgraad onder de wettelijk bepaalde kritische dekkingsgraad waardoor de pensioenaanspraken gekort zullen moeten worden. De korting kan worden uitgesmeerd gedurende de herstelperiode (10 jaar). De eerste korting is onvoorwaardelijk.

Een verlaging van de pensioenaanspraken is wettelijk wel verplicht indien de beleidsdekkingsgraad 5 achtereenvolgende jaren kleiner is dan het zogenaamd MVEV. De afgelopen jaren (vanaf 2019) is een dergelijke verlaging alleen aan de orde als de dekkingsgraad per 31 december lager was dan 90%. PF PostNL bevindt zich dan in crisisniveau VI. De kortingen mogen worden uitgesmeerd maar zijn wel onvoorwaardelijk.

Indien het eigen vermogen lager is dan het VEV, is sprake van een reservetekort en moet PF PostNL conform de Pensioenwet een herstelplan indienen. Op basis van de gegevens ultimo 2022 is het MVEV onder de regels die gelden in het aangepaste financiële toetsingskader vastgesteld op 4,1% en het VEV op 17,8%.

In alle gevallen neemt PF PostNL de wettelijke hersteltermijnen in acht en zijn herstelplannen ingediend. De wettelijke hersteltermijn is voor het herstelplan 10 jaar.

Vanaf 30 september 2021 is er niet langer sprake van een herstelplan. De beleidsdekkingsgraad van PF PostNL bevindt zich per dat kwartaaleinde boven de vereiste dekkingsgraad.

Om er voor te zorgen dat PF PostNL binnen de gestelde wettelijke termijnen uit de situatie van een reservetekort kan herstellen, zal PF PostNL de laatste mogelijke (crisis)maatregel inzetten, te weten het korten van pensioenaanspraken en –uitkeringen. In dat geval bevindt PF PostNL zich in crisisniveau V of VI.

Wettelijke kritische dekkingsgraad

De wettelijke kritische dekkingsgraad is de kritische ondergrens waarbij PF PostNL de beleidsdekkingsgraad zonder korten van pensioenaanspraken en –uitkeringen (maar rekening houdend met overrendement, uitkeringen, premies en bijstortingen) niet meer binnen de wettelijke termijn kan herstellen tot het niveau behorende bij het Vereist Eigen Vermogen (VEV).

Het niveau van de wettelijke kritische dekkingsgraad is onder andere afhankelijk van de rentetermijnstructuur (RTS) en de verwachte overrendementen.

Indien de dekkingsgraad van PF PostNL, na ontstaan van het reservetekort, binnen 10 jaar kan herstellen tot de vereiste dekkingsgraad, dan is het korten van de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenrechten niet nodig. Eind 2022 betreft het niveau van waaruit herstel nog mogelijk is, de zogenoemde wettelijke kritische dekkingsgraad, 101,1%. Door de stijging van de rente in 2022 ligt deze kritische dekkingsgraad hoger dan voorgaande jaren. PF PostNL heeft met haar beleidskader ervoor gezorgd dat de kans op hele lage dekkingsgraden beperkt is, en daarmee is dus ook de kans op korten van de pensioenaanspraken verkleind. PF PostNL monitort haar beleidsproces op kwartaalbasis, maar is door het vaststellen van allerlei triggerniveaus en andere financiële beleidsafspraken ook in staat indien nodig eerder te reageren op marktbevingen.

Beschikbare maatregelen

De beschikbare maatregelen zijn zowel opgenomen in de ABTN als in de uitvoeringsovereenkomst met PostNL.

Op grond van de aard van de pensioenregeling, de uitvoeringsovereenkomst en de vaststellingsovereenkomsten kan PF PostNL een aantal middelen inzetten om te voorkomen dat de beleidsdekkingsgraad wegzakt richting de (wettelijke) kritische dekkingsgraad en MVEV. De prioritering van de maatregelen die PF PostNL ter beschikking heeft staan, zijn:

- beperking toeslagen en niet toekennen van toeslagen;
- verlaging van beleggings- en renterisico's;
- in uitzonderlijke gevallen verlagen van pensioenaanspraken en -uitkeringen.

Beperken of geen toeslag verlenen

Het beperkt of niet toekennen van een toeslag is geen verbetering van de dekkingsgraad, maar zorgt ervoor dat de verplichtingen niet toenemen en daarmee de dekkingsgraad niet negatief wordt beïnvloed.

Verlaging van beleggings- en renterisico

PF PostNL streeft er bij de inrichting van het beleggingsbeleid naar dat de nominale aanspraken door het verkleinen van de kans op erg lage dekkingsgraden binnen de financiële mogelijkheden zo goed mogelijk worden beschermd, zonder daarmee de mogelijkheid van toeslagverlening op te geven.

Korten pensioenaanspraken en -uitkeringen

Het korten van pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken is wettelijk toegestaan op basis van artikel 134 van de Pensioenwet. Om tot korten over te gaan dient men wel aan een aantal voorwaarden te voldoen zoals in artikel 134 is opgenomen.

Het artikel luidt als volgt:

Artikel 134 Korting pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen door pensioenfonds

1 Een pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen uitsluitend verminderen indien:

a PF PostNL gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij krachtens artikel 131 gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij krachtens artikel 132 gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;

b PF PostNL niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan artikel 131 of artikel 132 zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de sponsor onevenredig worden geschaad; en

c alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139.

2 Een pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen.

3 De vermindering, bedoeld in het eerste lid, kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

4 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot dit artikel.

PF PostNL is van mening dat het beleidskader van PF PostNL recht doet aan de voorwaarden waarbij het korten van pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken inderdaad als laatste remedie/crisismaatregel wordt ingezet.

Mate van inzetbaarheid van de (crisis)maatregelen

In onderstaande tabel is opgenomen op grond van welke juridische gronden de inzet van genoemde maatregelen gerechtvaardigd is.

Tabel 3 – Juridische gronden voor (crisis)maatregelen

Maatregel	Statuten	Pensioen-reglement	Overeenkomst (uitvoering/ vaststelling)	ABTN	Inzet en prioriteit
Beperkte-/Geen toeslagverlening	-	Artikel 6.6, 19	Artikel 9.3 uitvoering	Toeslag-Beleid	Regulier
Verlagen beleggingsrisico	-	-	-	Beleggings-Beleid	Regulier
Korten pensioenaanspraken	Artikel 25.1	Artikel 20.2	Artikel 5 uitvoering	Toeslag-Beleid	Ultiem middel

PF PostNL kan, bij onvoldoende financiële middelen ter dekking van de nominale aanspraken, de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen korten overeenkomstig het bepaalde in artikel 134 van de Pensioenwet. In de situatie dat er gekort moet gaan worden, zal PF PostNL een afweging maken hoe deze korting zal plaatsvinden.

Wat is het financiële effect van de maatregelen

Conform de gemaakte afspraken geldt dat de sponsor de uitvoering van de regelingen betaalt voor de actieve deelnemers. Voor PF PostNL geldt een toeslagambitie van 70% van de CPI afgeleid.

Wanneer PF PostNL zich in crisissituatie I, II of III bevindt, dragen alle deelnemers bij. Zij dienen in te leveren op de toeslagverlening. Aangezien de toeslagverlening een voorwaardelijk karakter kent en in deze omstandigheid de financiële middelen van PF PostNL ontoereikend zijn, is er sprake van het toepassen van bestaand beleid. Op het moment dat de toeslag wordt beperkt zal dat leiden tot een minder sterke verlaging van de (beleids)dekkingsgraad, hetgeen gezien kan worden als de bijdrage die deze belanghebbenden leveren om ervoor te zorgen dat de (beleids)dekkingsgraad weer herstelt naar het evenwichtsniveau.

Indien er een toeslag wordt verleend van naar verwachting 2,0% heeft dit een negatieve impact op de dekkingsgraad van circa 2,6%-punt. Het geven van een toeslag van 2,0% aan de

actieve deelnemers heeft een negatieve impact van circa 0,7%-punt, voor de premievrije deelnemers een negatieve impact van circa 0,6%-punt en voor de pensioengerechtigden een negatieve impact van circa 1,3%-punt op de dekkingsgraad.

De bovenstaande gegevens zijn gebaseerd op de situatie per 30 november 2023. Bij de jaarlijkse evaluatie worden de gegevens en effecten weer hernieuwd vastgesteld. In de bijzondere situatie van crisissituaties V of VI leidt 1,0% onvoorwaardelijk korten van de pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen tot een verbetering van circa 1%-punt op de dekkingsgraad. Hierbij dragen de actieve deelnemers circa 0,3%-punt, de premievrije deelnemers circa 0,2%-punt en de pensioengerechtigden circa 0,5%-punt bij.

Evenwichtige belangenafweging

In artikel 9 van de Beleidsregel van De Nederlandsche Bank van 5 december 2011, nr Tb/2011/734668, wordt aangegeven dat in het financieel crisisplan een beschrijving opgenomen dient te worden hoe bij het inzetten van maatregelen, op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de verschillende belanghebbenden van PF PostNL. PF PostNL houdt daarbij zoals eerder aangegeven de huidige pensioenovereenkomst en het afgesproken beleidskader als uitgangspunt aan.

PF PostNL neemt in haar overwegingen ter beoordeling van de evenwichtigheid tussen de verschillende belanghebbenden de volgende criteria mee:

- Effectiviteit: wat is het effect op de (beleids)dekkingsgraad?
- Proportionaliteit: weegt het effect op tegen de impact voor de verschillende groepen van belanghebbenden?
- Solidariteit: zijn de bijdragen van de verschillende groepen van belanghebbenden met elkaar in evenwicht?
- Continuïteit: zijn de maatregelen verstandig met het oog op voorzienbare toekomstige (korte en lange termijn) ontwikkelingen?

Vanuit de evenwichtssituatie blijkt PF PostNL naar verwachting uitvoering te kunnen geven aan de gewenste doelstellingen van de pensioenovereenkomst, te weten:

- het naar verwachting nakomen van de toelagambitie van 70% van de CPI afgeleid;
- het ambitieniveau zal niet behaald kunnen worden als de financiële positie van PF PostNL daarvoor niet toereikend is;
- het nagenoeg kunnen voorkomen van aantasting van de nominale pensioenaanspraken;
- onder de voorwaarde van een acceptabel premieniveau.

Op het moment dat PF PostNL wordt geconfronteerd met de situatie dat men niet in de evenwichtssituatie zit, worden vanuit het geformuleerde pensioenbeleid maatregelen getroffen die moeten bijdragen tot herstel naar het evenwichtsniveau. De effectiviteit van de verschillende maatregelen is hiervoor al besproken. PF PostNL heeft onderzocht in hoeverre binnen de bestaande beleidskaders maatregelen genomen kunnen worden die:

- bijdragen tot het verkleinen van de kans op korten van pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen;
- bijdragen tot een zo gunstig mogelijk pensioenresultaat.

PF PostNL is van mening dat het huidige geformuleerde pensioenbeleid zorg draagt dat alle belangen van belanghebbenden op een evenwichtige manier worden behartigd en dat de kans dat de doelstellingen gehaald worden, geoptimaliseerd zijn.

Het is van belang om het pensioenbeleid zodanig vorm te geven, dat snel herstel naar de evenwichtssituatie optreedt. Daartoe is de gekozen invulling van het beleggingsbeleid van belang. PF PostNL is van mening dat op deze wijze een juiste invulling wordt gegeven aan het pensioenbeleid om de gestelde doelstellingen binnen de mogelijkheden van PF PostNL zo goed als mogelijk te behalen. Op basis van uitgebreide risicomanagementstudies en door periodieke monitoring van het uitgevoerde pensioenbeleid, zorgt PF PostNL ervoor om de gekozen en met sociale partners afgestemde risicostrategie in samenhang met de steeds veranderende pensioenomgeving daar waar nodig bij te stellen om daarmee de gestelde doelstellingen te behalen.

Samenvattend raken de ingezette maatregelen de verschillende doelgroepen als volgt

Tabel 4 – Impact maatregelen belanghebbenden

Maatregel	Sponsor	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden
Beperkte of geen toeslagverlening	-	X	X	X
Verlagen beleggingsrisico's	X	X	X	X
Korten van pensioenaanspraken	-	X	X	X

Communicatie met belanghebbenden

Regulier

Bij publicatie en/of aanpassing van het financieel crisisplan:

- Verantwoordingsorgaan wordt per brief geïnformeerd over de hoofdlijnen van dit financieel crisisplan c.q. eventuele aanpassingen ervan;
- (Gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden via de website en digitale nieuwsbrief geïnformeerd over de hoofdlijnen van dit financieel crisisplan c.q. eventuele aanpassingen;
- Het financieel crisisplan wordt als onderdeel van de ABTN op de website geplaatst.

In geval van evenwichtssituatie en bij bereiken van crisisniveaus en financiële situatie:

- Deelnemers worden conform het communicatiebeleidsplan geïnformeerd via reguliere communicatiemiddelen zoals het UPO, pensioenspecificatie, website (thermometer, maandberichten, kwartaalberichten, nieuwsberichten), periodieke digitale nieuwsbrieven en papieren mailingen. Vanaf niveau V met een gepersonaliseerde brief;
- DNB wordt geïnformeerd conform de wettelijke verplichting;
- Raad van Toezicht wordt geïnformeerd bij iedere overgang naar een volgend of vorig niveau.

De communicatie is voor enkele crisisniveaus voorbereid, met name over verlaagde opbouw en geen toeslag. Deze wordt jaarlijks tripartite met sociale partners afgestemd.

Crisissituaties gebaseerd op beleidsdekkingsgraad

In geval van een crisis zal met alle belanghebbenden gecommuniceerd worden. De crisissituaties worden gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad en hebben effect op:

- het opstellen van een herstelplan;
- het eventueel moeten korten van de pensioenaanspraken en pensioenrechten.

In de tabel 5 is het communicatietraject, boodschap en planning ten tijde van de vaststelling van de crisissituaties weergegeven.

Tabel 5: – *Communicatie na vaststelling crisissituatie*

Crisis-niveau	Situatie	Belang-hebbenden	Boodschap	Planning
Niveau I	VEV < BDG < TBI	Alle deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke toeslag (lineair tussen 110% en TBI) - Geen herstelplan: <ul style="list-style-type: none"> o Niet korten 	<ul style="list-style-type: none"> - Januari - Januari
Niveau II	110% < BDG < VEV	Alle deelnemers PostNL	<ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijk toeslag (lineair tussen 110% en TBI) - Herstelplan (10-jaars termijn): <ul style="list-style-type: none"> o Niet korten 	<ul style="list-style-type: none"> - Januari - Juni/Juli - Januari
Niveau III	MVEV < BDG < 110%	Alle deelnemers PostNL	<ul style="list-style-type: none"> - Geen toeslag <ul style="list-style-type: none"> o Niet korten* 	<ul style="list-style-type: none"> - Januari - Juni/Juli
Niveau IV	Wettelijk KDG < BDG < VEV	Alle deelnemers PostNL	<ul style="list-style-type: none"> - Geen toeslag - Herstelplan (10-jaars termijn): <ul style="list-style-type: none"> o Niet korten*, tenzij 5 jaar achtereen onder MVEV 	<ul style="list-style-type: none"> - Januari - Juni/Juli - Januari
Niveau V	BDG < Wettelijk KDG	VO Alle deelnemers PostNL	<ul style="list-style-type: none"> - Geen toeslag - Herstelplan (10-jaars termijn) <ul style="list-style-type: none"> o Kortening**, uitsmeren over 10 jaar. 1^e korting onvoorwaardelijk, rest voorwaardelijk 	<ul style="list-style-type: none"> - Januari - Juni/Juli - **
Niveau VI	Beleidsdekkingsgraad 5 jaar of langer < MVEV	VO Alle deelnemers PostNL	<ul style="list-style-type: none"> - Wettelijk kortening** tot niveau MVEV - Herstelplan (10-jaars termijn) <ul style="list-style-type: none"> o Kortening**, uitsmeren over 10 jaar. Alle kortingen onvoorwaardelijk 	<ul style="list-style-type: none"> - ** - Juni/Juli - **

* Voor niveaus III en IV geldt, dat dit een doorgaande lijn in de communicatie is. Voor niveau III is de boodschap voor deelnemers (conform advies AFM): *Uw pensioen kan in bepaalde situaties worden verlaagd. De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd. We verwachten dat we in de komende jaren de pensioenen niet hoeven te verlagen.*

Voor niveau IV wordt een meer negatieve framing gehanteerd: *Als de financiële positie van PF PostNL niet op tijd is hersteld, conform het herstelplan, dan moeten we misschien overgaan tot verlaging van opgebouwd pensioen en de inmiddels ingegane uitkeringen.*

Niveau V geldt ook voor de bijzondere situatie dat sprake is van korting op grond van de VEV-trigger. Deze bijzondere situatie kan zich voordoen indien aan het einde van een jaar de

dekkingsgraad in één keer zeer sterk daalt terwijl de beleidsdekkingsgraad boven het niveau van het MVEV blijft.

** Als PF PostNL besluit tot het korten van pensioenaanspraken en pensioenrechten, wordt direct DNB door middel van een brief op de hoogte gesteld. DNB toetst een voorgenomen besluit tot korten. PF PostNL moet een korting doorvoeren als de beleidsdekkingsgraad 5 maal opeenvolgend onder MVEV ligt. Hiervoor zijn jaarlijkse meetmomenten, gevolgd door indiening van een aangepast herstelplan. De korting moet worden doorgevoerd binnen 6 maanden na het moment van vaststelling als het gaat om MVEV en binnen 12 maanden als het gaat om VEV.

Een korting kan op zijn vroegst drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd en een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, werkgever en toezichthouder hierover zijn geïnformeerd, worden gerealiseerd. (artikel 134, lid 3 Pensioenwet).

Overige financiële crisissituaties

Naast crisissituaties voortkomend uit wijzigingen in de beleidsdekkingsgraad, zijn o.a. de volgende crisissituaties te benoemen:

- Gebeurtenis waarbij er geen sprake meer is van premiebetaling door werkgever PostNL;
- Gebeurtenissen op financieel gebied die niet zijn voorzien, bijvoorbeeld een beurskrach of plotselinge rentedaling of –stijging. Deze gebeurtenissen hebben invloed op de (beleids)dekkingsgraad en komen daarmee terecht bij de bovengenoemde crisissituaties.

Overige niet-financiële crisissituaties

- Verlaagd opbouwpercentage. Dit wordt niet gezien als een financiële crisisachtige situatie, maar is voor deelnemers wel van belang.

Communicatie in deze situatie:

Als er in enig jaar sprake is van een lager dan gewenst opbouwpercentage, dan worden deelnemers hierover in januari van het betreffende jaar geïnformeerd. Bij het al eerder voorzien van een dergelijke situatie, wordt in tripartite-overleg bepaald wanneer, met welke middelen, via welke kanalen en met welke tekst hierover wordt gecommuniceerd.

Besluitvorming

Het financieel crisisplan maakt onderdeel uit van de ABTN van PF PostNL. Besluiten kunnen door het bestuur van PF PostNL worden genomen conform de statuten. Dat besluitvormingsproces geldt ook voor een eventueel besluit om het financieel crisisplan in werking te laten treden.

In onderstaand overzicht is opgenomen op welk moment in geval van een financiële crisis voor de gedefinieerde maatregelen de besluitvorming plaatsvindt.

Tabel 6: Besluitvormingsproces

Maatregel	Betrokken partijen	Beschrijving proces	Tijdslijn
Beperken indexatie	Bestuur	Afhankelijk van financiële positie geen (of gedeeltelijke indexatie): - Toekenning op basis van weerstandsvermogen	2 – 3 weken, vaststelling: - Maand december
Korten aanspraken	Bestuur	Korten aanspraken en ingegane rechten	1 – 3 maanden

Sinds 2015 gelden nieuwe richtlijnen ten aanzien van het herstelplan. Voor PF PostNL is sprake van een reservetekort. In dit geval is sprake van achterblijvend herstel, en gaat PF PostNL over tot het toepassen van de maatregelen zoals vastgelegd in dit financieel crisisplan. Daarbij geldt dat voor de te treffen (crisis)maatregelen het bestuur zelfstandig een besluit kan nemen en in bijna alle gevallen de maatregel per 1 januari van kracht laat worden. Naar aanleiding van het genomen besluit worden de deelnemers (actief, gewezen en pensioengerechtigd) en de sponsor door PF PostNL geïnformeerd.

In principe geldt dat in het geval van het toepassen van de laatste remedie, te weten korten van pensioenuitkeringen en -aanspraken, alle deelnemers minimaal een maand voor de toepassing van de kortingsmaatregel op de hoogte gesteld dienen te worden. Hierbij wordt aangesloten bij de door de pensioensector en toezichthouder afgesproken termijnen.

Beleid ongedaan maken crisismaatregelen

In artikel 137 lid 2, letter c Pensioenwet worden de regels gegeven om in het verleden gemiste toeslag of in het verleden doorgevoerde korting te compenseren. Die regels houden in:

- Dat de toekomstbestendige toeslagverlening niet in gevaar mag komen;
- Dat er voldoende vermogen is om de volledige voorgenomen toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen blijven verlenen;
- Dat PF PostNL beschikt over het VEV en daarover blijft beschikken na de incidentele toeslagverlening;
- Dat het voor de incidentele toeslagverlening beschikbare vermogen ten hoogste een vijfde in enig jaar wordt gebruikt.

Gegeven de huidige economische omstandigheden wordt de herstelkracht van PF PostNL bepaald door premiebijdragen en overrendement. Indien PF PostNL zich binnen de wettelijke termijnen herstelt, beoordeelt PF PostNL op dat moment of en zo ja op welke wijze de eventuele korting kan worden hersteld. Dit zal mede afhangen van de situatie waardoor er door PF PostNL gekort diende te worden.

De eventuele gemiste toeslagverlening wordt door PF PostNL hersteld op het moment dat de beleidsdekkingsgraad weer boven het de grens voor volledige en toekomstbestendige toeslagverlening is uitgekomen. Dit is gebaseerd op bestaand pensioenbeleid zoals is opgenomen in de ABTN. Hetzelfde geldt voor de situatie dat er in enig jaar sprake is van een lager dan gewenst opbouwpercentage. In het verleden opgelopen achterstand in toeslagverlening kan worden ingehaald, indien de beleidsdekkingsgraad na de reguliere toeslagverlening groter is dan het TBI-vermogen en voldaan wordt aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet. Inhaaltoeslagen die betrekking hebben op een direct voorafgaande periode die langer is dan tien jaar zijn uitsluitend toegestaan wanneer alle inhaaltoeslagen betreffende de direct voorafgaande tien jaar zijn toegekend en de beleidsdekkingsgraad na

toekenning van alle inhaaltoeslagen tenminste gelijk is aan 130%. Het jongste jaar zal als eerste worden ingehaald en daarna successievelijk de oudere jaren.

PF PostNL vindt het noodzakelijk om dit transparant, helder en duidelijk te communiceren naar haar belanghebbenden. Dit gebeurt door de deelnemers (actief, gewezen en pensioengerechtigd) te informeren via de website, een aparte brief en via de pensioenkrant.

Jaarlijkse toets op actualiteit financieel crisisplan

Evaluatie herstelplan

Indien er sprake is van een herstelplan evalueert PF PostNL jaarlijks het lopende herstelplan. Op basis van het herstelplan werd verwacht dat de beleidsdekkingsgraad zich binnen de wettelijke termijn zal herstellen tot boven het VEV.

De mogelijk te nemen crisismaatregelen kunnen door PF PostNL onverkort ingezet worden en een bijdrage tot herstel van de (beleids)dekkingsgraad van PF PostNL leveren. Gegeven de huidige economische situatie, kan een eventuele kortingsmaatregel in de toekomst niet uitgesloten worden. In eerdere communicatie-uitingen heeft PF PostNL dit onder de aandacht gebracht van zijn belanghebbenden. PF PostNL zal dit in de communicatie naar de belanghebbenden onder de aandacht blijven brengen.

Toets op actualiteit financieel crisisplan

PF PostNL zal het financieel crisisplan opnemen als vast agendapunt in de jaarlijkse bestuursvergadering van december. In deze vergadering zal het financieel crisisplan worden besproken en zal toetsing aan de actualiteit plaatsvinden. De behandeling zal tevens worden gekoppeld aan de jaarlijkse evaluatie van het risicomanagement en het financieel beleid.

De beheersing van risico's is onderdeel van het risicobeheersing framework van het fonds.

	Crisisniveau	Toeslag	Herstelplan	Korten
TBI < BDG	Evenwicht	100% van de maatstaf	Nee	Nee
VEV < BDG < TBI	Niveau I	Lineair (van de maatstaf) tussen 110% en TBI	Nee	Nee
110% < BDG < VEV	Niveau II	Lineair (van de maatstaf) tussen 110% en TBI	Ja: 10 jaars termijn	Nee
MVEV < BDG < 110%	Niveau III	0%	Ja: 10 jaars termijn	Nee
Wettelijk KDDG < VEV	Niveau IV	0%	Ja: 10 jaars termijn	Nee, tenzij 5 jaar achter elkaar onder MVEV
BDG < Wettelijk KDG	Niveau V	0%	Ja: 10 jaars termijn	Ja: uit te smeren in 10 jaar. Eerste korting onvoorwaardelijk, de overige voorwaardelijk
Beleidsdekkingsgraad 5 jaar of langer < MVEV	Niveau VI	Wettelijk onvoorwaardelijk korten tot niveau MVEV.	Ja: 10 jaars termijn	Ja: uit te smeren in 10 jaar. Alle kortingen volledig onvoorwaardelijk

Bijlage 7 Procedure URM-scenario's

URM-pensioenscenario's

PF PostNL stelt het te bereiken pensioen vast in drie scenario's. Het gaat daarbij om een pessimistisch, verwacht en optimistisch (economisch) scenario. Deze output staat onder andere vermeld op het uniform pensioenoverzicht (UPO) en op "mijnpensioenoverzicht.nl".

De drie scenario's berekent PF PostNL volgens een wettelijke voorgeschreven methodiek: de uniforme rekenmethodiek (URM). Binnen de URM is het mogelijk een keuze te maken voor de generieke methode, methode I of II. Het hanteren van de generieke methode is verplicht bij premieovereenkomsten.

Keuze voor generieke methode

PF PostNL voert een CDC-regeling en twee premieovereenkomsten (IPS/BPR) uit. De generieke methode kan PF PostNL voor alle pensioenregelingen toepassen. Methode I en II zijn vereenvoudigde versies van de generieke rekenmethode en leiden tot uitkomsten die minder zuiver zijn dan de uitkomsten vanuit de generieke methode. Om deze reden heeft PF PostNL gekozen voor de generieke methode.

Vaststellen URM-pensioenscenario's voor CDC-regeling

Voor het vaststellen van de drie scenario's voor de CDC-regeling gaat PF PostNL uit van de uitkomsten uit de jaarlijks uit te voeren haalbaarheidstoets (HBT).

Om de juiste gegevens te verzamelen volgt PF PostNL jaarlijks een van tevoren afgesproken procedure:

- Verzamelen actuele gegevens;
- Het uitvoeren van de HBT. Dit is een stochastisch proces. Omdat het opbouwpercentage variërend is, wordt in de HBT per scenario en per jaar het opbouwpercentage bepaald wat in die specifieke situatie van toepassing is;
- Het bestuur accordeert de uitkomsten van de HBT en de gehanteerde uitgangspunten;
- Invoeren van de uitkomsten uit de HBT in het daarvoor bestemde prognosemodel door de partij die de HBT uitvoert;
- Controle op de ingevulde gegevens.

Het prognosemodel wordt gehanteerd om het te bereiken pensioen in de drie URM-pensioenscenario's te bepalen.

Voor het uitvoeren van de HBT gaat PF PostNL uit van voorschriften van DNB⁴. De scenario-set zoals gepubliceerd door DNB voor het eerste kwartaal⁵ dient als basis. Het onderliggende model voor de HBT is het model dat PF PostNL hanteert voor alle prognoseberekeningen. De laatste versie van de Abtn is hiervoor het uitgangspunt. De gehanteerde uitgangspunten voor de HBT-berekeningen staan vermeld in het memo wat de partij die de HBT uitvoert opstelt.

Vanaf 2022 wordt bij pensioenberekeningen op basis van URM gerekend met actuele gegevens. Voor tussentijdse berekeningen wordt altijd uitgegaan van de laatst gepubliceerde scenario-set door DNB, de actuele dekkingsgraad en het laatst vastgestelde prognosemodel waarop de meest recente HBT is doorgerekend.

⁴ <https://www.toezicht.dnb.nl/2/6/50-233035.jsp>

⁵ <https://www.toezicht.dnb.nl/2/50-233246.jsp>

Vaststellen URM-pensioenscenario's voor premieovereenkomsten

Voor het vaststellen van de drie scenario's voor de premieovereenkomsten gaat PF PostNL uit van de beleggingsmix zoals gehanteerd in de life cycles. Bij vrij beleggen gaat PF PostNL uit van de beleggingsfondsen.

Om de juiste gegevens te verzamelen volgt PF PostNL jaarlijks een van tevoren afgesproken procedure:

- Verzamelen actuele gegevens;
- Het uitvoeren van berekeningen door vermogensbeheerder en actuaris van PF PostNL. Als de Abtn niet actueel is, wordt uitgegaan van de meest recente informatie;
- Controle op de ingevulde gegevens.

Het prognosemodel wordt gehanteerd om het te bereiken pensioen in de drie URM-pensioenscenario's te bepalen.

De scenarioset zoals gepubliceerd door DNB voor het eerste kwartaal⁶ dient als basis. Voor de berekeningen is het gestelde in de Abtn leidend. De samenstelling van de life cycles en beleggingsfondsen staat vermeld in bijlage 3 (toelichting beleggingsbeleid). In hoofdstuk 7 (voorzieningen) staan de actuele grondslagen van PF PostNL (zoals sterftegrondslagen, opslag voor toekomstige uitvoeringskosten). De uitgangspunten voor het vaststellen van de inkoopfactoren staan vermeld in hoofdstuk 12 (waardebepaling). Met deze inkoopfactoren wordt op de pensioendatum uit het verwachte pensioenkapitaal een vaste uitkering aangekocht.

Jaarlijks aan het begin van het jaar worden het prognosemodel, de parameters en de gegevens geactualiseerd. Hetzelfde geldt voor de scenarioset van DNB van het eerste kwartaal.

Vanaf 2022 wordt bij pensioenberekeningen op basis van URM gerekend met actuele gegevens. Voor tussentijdse berekeningen wordt altijd uitgegaan van de laatst gepubliceerde scenarioset door DNB.

⁶ <https://www.toezicht.dnb.nl/2/50-233246.jsp>

Bijlage 8 Parameters prognoseberekeningen

Carrière-stijgingen

Leeftijd	Carrière-stijgingen
15-20	10,0%
21-24	3,2%
25-29	2,5%
30-34	1,2%
35-39	0,6%
40-44	0,4%
45-49	0,4%
50-54	0,3%
55-59	0,2%
60-64	0,1%
65-68	0,1%

Ontslagkansen

Leeftijd	Ontslagkansen	
	Man	Vrouw
15-19	44,0%	44,0%
20-24	44,0%	44,0%
25-29	24,0%	24,0%
30-34	16,0%	18,0%
35-39	14,0%	18,0%
40-44	10,0%	14,0%
45-49	7,0%	12,0%
50-54	5,0%	9,0%
55-59	4,0%	7,0%
60-68	2,0%	2,0%

Instroomkansen

Leeftijd	Instroomkansen
< 20	5,5%
20 – 29	36,7%
30 – 39	21,0%
40 – 49	15,9%
50 - 59	15,6%
>= 60	5,4%

Verwachte pensioenleeftijd

Pensioenleeftijd	Verwachte pensioenleeftijd
60	0%
61	0%
62	0%
63	0%
64	0%
65	5%
66	15%
67	70%
68	10%

Arbeidsongeschiktheidskansen

Leeftijd	Arbeidsongeschiktheidskansen	
	Man	Vrouw
15-19	0,0%	0,0%
20-24	0,1%	0,2%
25-29	0,1%	0,2%
30-34	0,2%	0,4%
35-39	0,2%	0,4%
40-44	0,2%	0,5%
45-49	0,2%	0,5%

Leeftijd	Arbeidsongeschiktheidskansen	
	Man	Vrouw
50-54	0,3%	0,5%
55-59	0,5%	0,6%
60-67	0,6%	0,7%

Begrippenlijst

Abtn

Afkorting voor Actuariële en bedrijfstechnische nota. In deze, door de wet verplicht gestelde nota, wordt het beleid van PF PostNL beschreven op het gebied van financiering, beleggingen, pensioenen en indexering.

Actief risico

Dit risico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën af wordt geweken van het beleid volgens de benchmark.

Alternatieve Beleggingen

Dit zijn beleggingen anders dan de voor een pensioenfonds meer traditionele beleggingen zoals aandelen en vastrentende waarden. Onder alternatieve beleggingen vallen onder meer de categorieën vastgoed, land, grondstoffen en private equity.

Asset Liability Management (ALM)

Het in kaart brengen van de onderlinge samenhang tussen de beleggingen (assets), en de pensioenverplichtingen (liabilities). Hiermee integreert een ALM studie de drie, belangrijkste beleidsterreinen van PF PostNL: het toeslag-, premie- en beleggingsbeleid.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad van PF PostNL is de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling, als bedoeld in artikel 133a van de Pensioenwet (berekend op de door DNB gepubliceerde actuele rentetermijnstructuur met UFR methode).

Beleggingsdepot

Ten behoeve van de Beschikbare PremieRegeling en/of de regeling Individueel PensioenSparen heeft een deelnemer de keuze uit diverse beleggingsdepots. Elk beleggingsdepot heeft een bepaald risicoprofiel en samenstelling van aandelen, obligaties en geldmarktinstrumenten.

Beleggingsfonds

Instelling die geld van derden belegt in aandelen of andere beleggingssoorten.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, vastrentende waarden en alternatieve beleggingen. Ook wel beleggingsportefeuille.

Benchmark

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van de beleggingsportefeuille worden afgezet ter vergelijking.

Corporate Governance (voor pensioenfonds)

Goed pensioenfondsbestuur, waarbij integer en transparant handelen door het bestuur en het toezicht daarop zijn inbegrepen. Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid.

Custodian

De custodian is de partij die de effecten bewaart.

Dekkingsgraad

De verhouding uitgedrukt in een percentage, tussen enerzijds de totale activa van PF PostNL en anderzijds de schulden en de voorziening pensioenverplichtingen, inclusief het IPS/BPR-kapitaal voor rekening van de deelnemers, als bedoeld in artikel 1 van de

Pensioenwet. Dit verhoudingsgetal geeft aan in hoeverre op lange termijn de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen. De netto activa zijn het saldo van het belegd vermogen, de andere activa en de schulden.

Dekkingstekort

In dit geval beschikt PF PostNL op basis van zijn beleidsdekkingsgraad niet over het Minimaal Vereist Eigen Vermogen.

Derivaten

Van effecten afgeleide financiële instrumenten (beleggingsproducten), waarvan de waardeafhankelijk is van de waarde van andere onderliggende variabelen als valuta's, effecten en rentes. Voorbeelden zijn futures, opties en swaps.

DNB

De Nederlandsche Bank, de toezichthouder op (onder andere) pensioenfondsen.

Duratie

De gevoeligheid van een waarde voor fluctuaties in de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de resterende looptijd van die waarde.

Eigen vermogen

Buffer om mogelijke waardedalingen van de in PF PostNL aanwezige middelen op te vangen. Pensioenfondsen zijn verplicht om te beschikken over een voldoende grote buffer. Met een toereikendheidstoets kan jaarlijks worden vastgesteld of het eigen vermogen groot genoeg is.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De door de Nederlandsche Bank uitgevoerde methodiek voor de toetsing van de financiële opzet en financiële situatie van pensioenfondsen.

Gewenst eigen vermogen

Dit is het maximum van de TBI-vermogen en het Vereist Eigen Vermogen. In de regel ligt het TBI-vermogen boven het Vereist Eigen Vermogen, maar in bijzondere situaties kan het omgekeerde het geval zijn.

Haalbaarheidstoets

In de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt enerzijds aangetoond dat het verwachte pensioenresultaat op pensioenfondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door PF PostNL vastgestelde ondergrenzen. Anderzijds wordt aangetoond dat het pensioenresultaat op pensioenfondsniveau in het slechtweersscenario niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op pensioenfondsniveau.

Herstelplan

In het geval PF PostNL zich bevindt in een reservetekort en daarmee over onvoldoende wettelijk vastgestelde buffers beschikt (het Vereist Eigen Vermogen) dient PF PostNL een herstelplan in te dienen bij DNB. Het herstelplan is wettelijk voorgeschreven. Daarmee dient PF PostNL aan te tonen dat zij binnen de wettelijk gestelde termijn weer kan beschikken over het Vereist Eigen Vermogen.

Herstelperiode

Hieronder wordt verstaan de periode die:

(a) aanvangt vanaf het einde van de maand waarin PF PostNL in dekkingstekort raakt; en

(b) waarvan de duur in jaren gelijk is aan het maximale aantal toegestane vaststellingen als bedoeld in artikel 140 lid 1 van de Pensioenwet.

Individueel Pensioensparen (IPS)

Regeling voor deelnemers om voor eigen risico naast het reguliere pensioen te sparen en te beleggen voor aanvullend pensioen. Deelnemers kunnen vrijwillig deelnemen aan deze regeling.

Inflatierisico

Dit is het risico om onvoldoende in staat te zijn om inflatie te financieren zonder belanghebbenden te benadelen.

Integriteitsrisico

Dit is het risico dat de integriteit van PF PostNL wordt beïnvloed als gevolg van niet-integer, onethische gedragingen van de organisatie dan wel medewerkers in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door PF PostNL opgestelde normen.

ISAE 3402 type II

De ISAE 3402 type II rapportage geeft een gedetailleerd inzicht in de wijze waarop een organisatie de kwaliteit van de dienstverlening waarborgt. De rapportage is inclusief een oordeel van een externe accountant over de toereikendheid van de interne beheersing.

ISDA

Dit is de afkorting van International Swaps and Derivates Association, dit is het standaard document (master agreement) om derivaten contracten mee af te sluiten met tegenpartijen.

IT-risico

Dit is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening, ondersteund door IT, onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden.

Juridisch risico

Dit is het risico samenhangend met (veranderingen en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van PF PostNL, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd worden.

Kredietrisico

Dit is het risico dat een partij (bv. een bank) waarmee PF PostNL een contract (bv. een derivatencontract) heeft niet meer kan voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit dit contract.

Kritische dekkingsgraad

Dit is de telkens per het einde van een kalenderjaar door PF PostNL berekende Beleidsdekkingsgraad, die zich in de Herstelperiode - rekening houdend met het in de resterende Herstelperiode voorziene overrendement en andere herstelbronnen naar de stand van zaken op het einde van het desbetreffende kalenderjaar - naar verwachting precies zal ontwikkelen tot de Beleidsdekkingsgraad, waarbij op het einde van die Herstelperiode het dan geldende Minimaal Vereist Eigen Vermogen wordt bereikt. Hierbij geldt dat voor de door PF PostNL berekende Beleidsdekkingsgraad het IPS/BPR-kapitaal buiten beschouwing gelaten wordt.

Liquiditeitsrisico

Dit is het risico als gevolg van (al dan niet plotseling optredende) verschillen in timing van ingaande en uitgaande kasstromen.

Matchingrisico

Zie renterisico.

Marktrisico

Dit is het risico dat de waarde van de beleggingen van PF PostNL wijzigt als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen.

Marktwaarde

Dit is het bedrag waarvoor een recht of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV)

Dit wordt berekend conform artikel 11 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Omgevingsrisico

Dit is het risico als gevolg van buiten PF PostNL komende verandering op gebied van belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Opkomende markten (emerging markets)

Landen met een lager welvaartsniveau dan ontwikkelde markten, maar die (veelal) een snelle economische ontwikkeling doormaken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om landen in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Operationeel risico

Dit is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering van.

Optie

Het recht om een onderliggende waarde van bijvoorbeeld een aandeel te kopen (call-optie) of te verkopen (put-optie) tegen een prijs die vooraf is afgesproken (uitoefenprijs) gedurende een bepaalde periode (de looptijd).

Outperformance/underperformance

Het rendement dat een vermogensbeheerder heeft behaald over een door hem beheerde portefeuille ten opzichte van het rendement van de benchmark.

Pensioenovereenkomst

De pensioenovereenkomst is de afspraak tussen werkgever en werknemer over de pensioenuitkering aan de werknemer in de volgende situaties: bereiken van de pensioenleeftijd, bij arbeidsongeschikt, of bij overlijden.

Pensioenreglement

Het pensioenreglement bestaat uit regels waarin de pensioenregeling is beschreven. Het bevat de rechten en verplichtingen van de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden.

Pensioenresultaat

Dit is de mate van koopkrachtbehoud over een gedefinieerde periode. Als het pensioenresultaat 85% is na vijftien jaar, dan betekent dit dat de deelnemer een koopkrachtverlies van 15% heeft opgelopen door respectievelijk korting van aanspraken, beperkte pensioenopbouw en/of toeslagverlening.

Pensioenwet

Dit is een wet waarin wordt beschreven wat de verantwoordelijkheden van werknemer, werkgever en pensioenuitvoerder zijn wat betreft pensioen. De Pensioenwet heeft tot doel de waarborgen te verschaffen voor financiële zekerheid, individuele zekerheid en uitvoeringszekerheid.

Prudent person

Het vermogen wordt belegd in het belang van de deelnemers. Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van PF PostNL tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het Financieel Toetsingskader (FTK 2015) aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.

PV01 (ook wel DV01)

De PV01 wordt gebruikt voor de vaststelling van de mate van renteafdekking. De PV01 is de waardeverandering in (miljoenen) euro's uitgedrukt bij een renteverandering van 1 basispunt (0,01%-punt).

Renterisico

PF PostNL loopt een risico over de rentegevoeligheid van de nominale voorziening pensioenverplichtingen. Over het algemeen is de rentegevoeligheid van de verplichtingen groter dan de rentegevoeligheid van de beleggingen. Een deel van dit renterisico wordt afgedekt door middel van beleggingen in vastrentende waarden en renteswaps. De mate van renteafdekking van het renterisico is gedefinieerd als het percentage van de rentegevoeligheid van de beleggingen ten opzichte van de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Renteswap

Dit is een financieel instrument. Het is een overeenkomst tussen twee partijen waarbij wordt afgesproken om gedurende een bepaalde periode rentebetalingen met elkaar uit te wisselen, bijvoorbeeld het ruilen van vaste rentebetalingen en variabele rentebetalingen. Bij een renteswap betaalt de ene partij een bedrag gebaseerd op een vaste rente, terwijl de andere partij een bedrag betaalt gebaseerd op een variabele, korte rente. De hoofdsom, waarop de rentebetalingen zijn gebaseerd, wordt niet uitgewisseld. Met een receiver (payer) renteswap ontvangt (betaald) PF PostNL de vaste rente betaald (ontvangt) het de variabele rente betaalt. Een receiver (payer) renteswap stijgt (daalt) in waarde als de rente daalt.

Rentetermijnstructuur (RTS), inclusief ultimate forward rate (UFR)

Een belangrijke post op de balans van een pensioenfonds zijn technische voorzieningen. Om ervoor te zorgen dat de toegezegde pensioenen ook zoveel mogelijk daadwerkelijk kunnen worden nagekomen, heeft de DNB een voorgeschreven rentecurve, waarmee de technische voorziening moet worden berekend.

Reservetekort

Indien en zolang het weerstandsvermogen groter is dan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen, maar kleiner dan het Vereist Eigen Vermogen is er sprake van een reservetekort.

Risicobudget

Het maximale ex-ante risicogebruik voor beleggingen dat met een 12-maands horizon ingezet mag worden en dat is vastgelegd in het beleggingsplan. Risicogebruik betreft de beweeglijkheid van de waarde van de beleggingsportefeuille ten opzichte van de verplichtingen en is daarmee een benadering van het dekkingsgraad risico. Een hoog gebruik betekent een toename van risico's; een te laag gebruik kan ook onwenselijk zijn.

Repo's (Eng: Repurchase Operation)

Een overeenkomst voor wederinkoop. In een contante transactie worden effecten aan een tegenpartij verkocht in ruil voor cash. Met de gelijktijdige verbintenis om de effecten op een afgesproken tijdstip in de toekomst terug te kopen. De effecten verhuizen dan vaak tijdelijk naar een andere partij om te dienen tot onderpand voor een andere financiële transactie.

TBI-vermogen

Het vermogen ten behoeve van toekomstbestendige indexatie (TBI-vermogen) is het vermogen dat boven de voorziening pensioenverplichtingen nodig is om de volledige toeslagverlening ook op de lange termijn te bereiken.

Tegenpartijrisico

Zie kredietrisico.

Tracking error

Maatstaf voor het risico dat een manager van een beleggingsfonds mag lopen dan wel heeft gelopen met zijn beleggingsbeleid. Geeft de (theoretische) maximale afwijking aan van het rendement van de beleggingen ten opzichte van een benchmark.

Uitbestedingsrisico

Dit is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden of door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.

Uitvoeringsovereenkomst

Dit is de overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenuitvoerder over de uitvoering van één of meer pensioenovereenkomsten. De werkgever die pensioen als arbeidsvoorwaarde heeft, is op grond van de Pensioenwet verplicht een uitvoeringsovereenkomst te sluiten. Met deze overeenkomst wordt de verplichting vormgegeven van de werkgever om de pensioenovereenkomsten extern onder te brengen.

Valutarisico

PF PostNL belegt in diverse valuta's. Door wisselkoersveranderingen loopt PF PostNL risico dat beleggingen minder waard worden.

Vereist Eigen Vermogen (VEV)

Dit is het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het weerstandsvermogen na één jaar negatief wordt. De bepaling van dit vermogen geschiedt conform de beschrijving van het risicomodel.

Verwacht rendement

Voor het verwacht rendement waarop het opbouwpercentage wordt gebaseerd, geldt dat de disconteringscurve gelijk is aan een rendementscurve minus een inflatiecurve. Het rendement op vastrentende waarden is bij vaststelling gelijk aan de rentetermijnstructuur inclusief ultimate forward rate (UFR) van 30 september 2022 en geldt voor een periode van 5 jaar, ingaande 1 januari 2023 op basis van een beleggingsportefeuille (vóór mapping) van 64% vastrentende waarden en 36% zakelijke waarden.

Verzekeringstechnisch risico

Dit is het risico dat (toekomstige) uitkeringen niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/ of beleggingsinkomsten als gevolg van verkeerd ingeschatte (actuarieel technische) aannames en grondslagen.

Werkgever

Waar in de Abtn wordt gesproken over de werkgever, wordt bedoeld de vennootschap PostNL NV. Binnen deze vennootschap kunnen meerdere werkgevers bij PF PostNL zijn aangesloten. In het kader van de 403 verklaring hebben deze werkgevers hun relatie met PF PostNL overgedragen aan de vennootschap.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is per de balansdatum gelijk aan het verschil tussen de totale activa enerzijds en de schulden en de hiervoor genoemde voorzieningen anderzijds.

Wettelijke kritische dekkingsgraad

De wettelijke kritische dekkingsgraad is de kritische ondergrens waarbij PF PostNL de beleidsdekkingsgraad zonder korten van pensioenaanspraken en –uitkeringen (maar rekening houdend met overrendement, uitkeringen, premies en bijstortingen) niet meer binnen de wettelijke termijn kan herstellen tot het niveau behorende bij het Vereist Eigen Vermogen (VEV).

Princenhof Park 8
3972 NG Driebergen-Rijsenburg
www.pensioenpostnl.nl